

ISIRELIBAN SANUM GBABURU SƆƆ

Gabu ba tire te yĩsiru k̄awa Gari Gari yèn s̄o te s̄ora ba Isireliba gara sanam m̄e ba yarima Egibitin di. Adama s̄a n m̄era s̄a s̄a, sa ko wa ma yĩsi te, ta ñ ka tire ten gari kpuro ȳa. Domi ten gari m̄ero ya s̄awa Isireliban sirenabu w̄o weeru Sinain gbabur̄o. Yen s̄ona ba tu soka ka Heberum Gbaburun Tireru. W̄o wee te s̄o, Isireliba ba wurura ba nuki sankira, ba ben gutururu s̄osi ka sere ben naane sariru Yinni Gusun̄on mi, ye ba ka n̄n seesi n̄n dabinu. Adama Yinni Gusun̄o u ñ ka bu k̄sa n̄nua. U bu win durom ka win t̄n geeru s̄osiwa. Ka m̄e, u ku ra de u kun bu seeyasie. Domi u s̄awa gem̄ji.

Tire ten kpunaa

1. Sanum s̄oru, wiru 1n di sere wiru 10:10.
2. Isireliban sanum Sinain guurun di n ka da M̄abuban tem̄o, wiru 10:11n di sere wiru 21.
3. Isireliba M̄abuban tem̄o, wiru 22n di sere wiru 25.
4. Kananin tem̄o dubun s̄oru, wiru 26n di sere wiru 36.

ISIRELIBA BA W̄A SINAIN GBABUR̄O

Ba Isireliba gara

¹ Ye Isireliba ba yarima Egibitin di, yen w̄o yirusen suru yirusen t̄o gbiikuru s̄ora Yinni Gusun̄o u ka M̄owisi gari kua win kuu bekurugir̄o,

gbabu te ba m̀ Sinai. ² U nεε, i Isireliban t̀n dur̀bu kpuro gario, wunε ka Aroni, yenu ka yenu, bwese kera ka bwese kera, kpa i baawuren yĩsiru yore. ³ I bu gario be ba w̃a tabu wuunu s̃a, saa be ba w̃o yendu m̀n di sere ka be ba kere mε, be ba koo kpĩ bu tabu ko. ⁴ Bwese kera baayeren guro gurowa u koo bεε somi. ⁵ Be ba koo bεε somi mi, beya,

Elisuri, Sedeurin bii, Rubenin bweseru s̃a,

⁶ ka Selumieli, Surisadain bii, Simeon bweseru s̃a,

⁷ ka Nasoni, Aminadabun bii, Yudan bweseru s̃a,

⁸ ka Netaneli, Suarin bii, Isakarin bweseru s̃a,

⁹ ka Eliabu, Helonin bii, Sabulonin bweseru s̃a,

¹⁰ ka Elisama, Amihudun bii, Efaraimu, Yosefun biin bweseru s̃a,

ka Gamulieli, Padasurin bii, Manase, Yosefun bii turo goon bweseru s̃a,

¹¹ ka Abidani, Gideonin bii, Benyamεen bweseru s̃a,

¹² ka Akiesεε, Amisadain bii, Danun bweseru s̃a,

¹³ ka Pagieli, Okiranin bii, Aseεen bweseru s̃a,

¹⁴ ka Eliasafu, Dewelin bii, Gadin bweseru s̃a,

¹⁵ ka sere Ahira, Enanin bii, Nεfitalin bweseru s̃a.

¹⁶ Guro guro be ba g̃sa mi, ba s̃awa Isireliban tabu sinambu. ¹⁷ Ma M̃wisi ka Aroni ba t̃mbu w̃kura yiru ye sua b̃n yĩsinu ba sia mi. ¹⁸ Ma ba Isireliba kpuro soka ba m̃na w̃õn suru yirusen t̃õ gbiikiru s̃a, ma ba bu gara bwese kera ka bwese kera, yenu ka yenu, saa t̀n dur̀ be ba w̃õ yendu m̀n di sere ka be ba kere mε, ma ba ben yĩsa yorua. ¹⁹ M̃wisi u bu gara Sinain gbabur̃o nge mε Yinni Gusuño u ǹn s̃̃wa.

²⁰⁻⁴³ Ba Isireliban bwese kera baayeren t̃mbu gara yenu ka yenu. Ma ba ben yĩsa yorua saa be

ba wɔɔ yɛndu mɔn di, be ba koo kpĩ bu tabu ko. Ba garim toruawa ka Rubeni, Yakɔbun bii gbiikoon bwese kera. Tɔn ben geeru wee.

Rubenin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka nɔɔba tia ka nɛɛra wunɔbu (46.500). Simɛɔn bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeraakuru ka nɔɔba nɛɛ ka gooba wunɔbu (59.300).

Gadin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka nɔɔbu ka nata ka weeraakuru (45.650).

Yudan bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba wata ka wɔkura nɛɛ ka nata (74.600).

Isakarın bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeraakuru ka nɛɛ ka nɛɛru (54.400).

Sabulonin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeraakuru ka nɔɔba yiru ka nɛɛru (57.400).

Efaraimu, Yosefun biin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka nɛɛra wunɔbu (40.500).

Manase, Yosefun biin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba tena ka yiru ka goobu (32.200).

Benyamɛɛn bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba tena ka nɔɔbu ka nɛɛru (35.400).

Danun bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba wata ka yiru ka nata ka wunɔbu (62.700).

Asɛɛn bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka tia ka nɛɛra wunɔbu (41.500).

Nɛfitalin bweseru sɔɔ, ba sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeraakuru ka ita ka nɛɛru (53.400).

⁴⁴ Tɔn be Mɔwisi ka Aroni ka Isireliban guro gurobu wɔkura yiru ye, ba gara, ben geera mi. ⁴⁵ Ba bu garawa saa be ba wɔɔ yɛndu mɔn di sere ka be ba kere mɛ, be ba koo kpĩ bu tabu ko. ⁴⁶ Be kpuron geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba nata ka ita ka nɛɛra wunɔbu ka weeraakuru (603.550).

Lefiban bweserun sɔmburu

⁴⁷ Bañ Lefiban bweserɔ tɔmbu gara, ⁴⁸ yèn sɔ Yinni Gusunɔ u raa Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ⁴⁹ Isireliba sɔɔ, a ku Lefiban bweserun tɔmbu gari. ⁵⁰ Kaa de bu nɛ, Yinni Gusunɔn kuu te nɔɔriwa ka ten dendi yānu ka ye ya wāa mi kpuro, beya ba ko n da ye kpuro sɔbe. Kpa bu ben kunu gira bu ka nɛ, Yinni Gusunɔn kuu te sikerena. ⁵¹ Isireliba bà n seewa, Lefibara ba ko n da kuu te kure. Bà n koo maa ben sansani gira, ba ko n da Yinni Gusunɔn kuu te girewa. Tɔn tuko ù n tu bɛsu, ba koo nùn gowa. ⁵² Isireli be ba maa tie, ba koo sinawa ben bwese keran wuuru sɔɔ, ben baawure u yɔra mi ben gidi bɔra ya gire nge mɛ ba bu bɔnu sãa. ⁵³ Adama Lefiba ba koo ben sansani girawa bu ka kuu te sikerena mi woodan kpakorora wāa. Nge meya ba koo ka tu kōsu. Saa ye sɔɔ, Isireliba bañ maa wasi bu tu susi n sere ka bu mɔru ko.

⁵⁴ Ma Isireliba ba Yinni Gusunɔn wooda ye kpuro mɛm nɔɔwa mam mam ye u Mɔwisi wɛ mi.

Nge mɛ Isireliba

ba koo ka sinasina ben sansani

2

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, ² Isireliba bà n ben sansani giramɔ, ben baawure u koo win kuru girawa win bweserun gidi bɔran bɔkuɔ. Ba koo ben kuu ni girawa bu ka nɛ, Yinni Gusunɔn kuu te sikerena, kpa begii ni, nu n ka tu desire fiiko.

³ Sɔɔ yari yeru giara Yudaba ba koo ben sansani gira ben gidi bɔran bɔkuɔ be, ka ben tabu kowobu. Ben tabu sunɔn yĩsira Nasoni, Aminadabun bii.

⁴ Win tabu kowobun geera sãawa nãrãbun suba wata ka wãkura nne ka nata (74.600).

⁵⁻⁷ Be ba ko n wãa ben wuuru sãa bera, Isakarin bwese kera ka Sabulonin bwese kera.

Isakarin tabu sunãn yĩsira Netanæeli, Suarin bii. Win tabu kowobun geera sãawa nãrãbun suba weeraakuru ka nne ka nœru (54.400).

Sabuloniban tabu sunãn yĩsira Eliabu, Helonin bii.

⁸ Win tabu kowobun geera sãawa nãrãbun suba weeraakuru ka nãba yiru ka nœru (57.400).

⁹ Be kpurowa ba sãa Yudaban tabu kowobu ma ben geera kua nãrãbun suba wunãbu ka wene ka nãba tia ka nœru (186.400).

Isireliba bà n sanum seewa, bera ba ko n da ghi.

¹⁰ Sãa yẽsan nãm dwaru giara Rubeniba ba koo ben sansani gira ben gidi bãran bãkuo be, ka ben tabu kowobu.

Ben tabu sunãn yĩsira Elisuri, Sedeurin bii.

¹¹ Ben tabu kowobun geera sãawa tãmbu nãrãbun suba weeru ka nãba tia ka nœra wunãbu (46.500).

¹²⁻¹⁴ Be ba ko n wãa ben wuuru sãa, bera Simœon bwese kera ka Gadin bwese kera.

Simœoban tabu sunãn yĩsira Selumieli, Surisadain bii. Ben tabu kowobu ba sãawa tãmbu nãrãbun suba weeraakuru ka nãba nne ka gooba wunãbu (59.300).

Gadigibun tabu sunãn yĩsira Eliasafu, Dewelin bii.

¹⁵ Ben tabu kowoba sãawa tãmbu nãrãbun suba weeru ka nãbu ka nata ka weeraakuru (45.650).

¹⁶ Be ka Rubenin tabu kowobu kpuro ba sãawa tãmbu nãrãbun suba wunãbu ka weeraakuru ka tia ka nœru ka weeraakuru (151.450).

Beya ba koo ko yiruse bà n swaa wãriã.

¹⁷ Yen biru, Lefiba ba koo Yinni Gusunãn kuru sua kpa ba n wãa tabu kowo wuunu yiru ye ya gbia

ka wuunu yiru ye ya wãa biruɔn suunu sɔɔ. Ben tii ba ko n swĩnɛwa nge mɛ ba ra ka sinɛ sinɛ bà n sansani giramɔ. Ben baawure u koo yɔrawa win gidi bɔran bɔkuɔ.

¹⁸ Sɔɔ duu yeru giara Efaraimuba ba koo ben sansani gira ben gidi bɔran bɔkuɔ be, ka ben tabu kowobu.

Ben tabu sunɔn yĩsira Elisama, Amihudun bii.

¹⁹ Win tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka nɛera wunɔbu (40.500).

²⁰⁻²³ Ben wuuru sɔɔra Manaseba ka Benyamɛɛba ba koo ben sansani gira.

Manaseban tabu sunɔn yĩsira Gamulieli, Pedasurin bii.

Win tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba tɛna ka yiru ka goobu (32.200).

Benyamɛɛban tabu sunɔwa Abidani, Gideonin bii.

Win tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba tɛna ka nɔɔbu ka nɛeru (35.400).

²⁴ Be kpuro ka Efaraimun tabu kowobun geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba wunɔbu ka nɔɔba ita ka wunɔbu (108.100).

Bera ba ko n sãa itase bà n swaa wɔriɔ.

²⁵ Sɔɔ yɛsan nɔm geu giara Danuba ba koo maa ben sansani gira ben gidi bɔran bɔkuɔ be, ka ben tabu kowobu.

Ben tabu sunɔn yĩsira Akiesɛɛ, Amisadain bii.

²⁶ Win tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba wata ka yiru ka nata ka wunɔbu (62.700).

²⁷⁻³⁰ Ben wuuru sɔɔra Aseɛba ka Nɛfitaliba ba koo du.

Aseɛban tabu sunɔn yĩsira Pagieli, Okiranin bii.

Ben tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeru ka tia ka nɛera wunɔbu (41.500).

Nɛfitaliban tabu sunɔn yĩsira Ahira, Enanin bii. Win tabu kowobun geera sãawa tɔmbu nɔrɔbun suba weeraakuru ka ita ka nɛɛru (53.400).

³¹ Be kpuro ka Danuba ben geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba wunaa wata ita sari ka nata (157.600).

Isireliba bà n swaa wɔri, kpa ben baawuren gidi bɔra ya n bu gbiiye, bera ba koo be ba tie swĩi biruɔ.

³² Isireli be ba koo kpĩ bu tabu ko, ben geera kuawa nɔrɔbun suba nata ka ita ka nɛɛra wunɔbu ka weeraakuru (603.550). Ba bu garawa bwese kɛra ka bwese kɛra, yɛnu ka yɛnu. ³³ Bañ Lefiban bweseru gara yèn sɔ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u ku bu gari.

³⁴ Ma Isireliba ba kua mam mam ye Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa. Ben baawure u win sansani girawa mi ben gidi bɔra ya gire. Yen biru, bà n seewa ba swaa wɔriɔ, ba ra n swĩinɛwa bwese kɛra ka bwese kɛra, yɛnu ka yɛnu.

Lefin bweserun sɔmburu

3

¹ Tɔn be ba wãa Aroni ka Mɔwisin bwese kɛra sɔɔ sanam mɛ Yinni Gusunɔ u ka Mɔwisi gari kua Sinaiɔ, ben yĩsa wee. ² Bibu nnɛwa Aroni u mɔ. Gbiikoon yĩsira Nadabu. Be ba maa tie bera, Abihu ka Eleasaa ka Itamaa. ³ Be kpurowa ba gum tãre bu ka ko yãku kowobu, ma ba bu yi nɛnɛm sɔmbu ten sɔ. ⁴ Adama Nadabu ka Abihu ba gu sãa yerun kɔnnɔwɔ Sinain gbaburɔ sanam mɛ ba ka Yinni Gusunɔ turare tuka daawɔ bu ka yãkunu ko. N deema ben goo kun bii mara. Ma n tia Eleasaa ka Itamaa ka sere ben baaba Aroni wi u ra n bu kpare yãku kobun sɔmburu sɔɔ.

⁵ Yera Yinni Gusunə u Məwisi səwə u nεε, ⁶ a de Lefin bibun bweseru tu na kpa a tu Aroni nəmu səndia səmbu ten sɔ. ⁷ Ba ko n da n wāawa Gusunən kurun kənnəwə bu ka ten səmburu ko Aroni ka Isireliba kpuron ayerə. ⁸ Beya ba koo kuu te, ka ten dendi yānu kpuron səmburu ko Isireliban ayerə. ⁹ Kaa wooda wēwa a nεε, Aroni ka win biba ba ko n Lefiba mə bu ka sāa yee ten səmburu ko. ¹⁰ Adama Aroni ka win bibu tənawa ba koo yākuru ko. Goo ù n yākuru kua, ma n kun be, ba koo yēro gowa.

¹¹ Yinni Gusunə u maa Məwisi səwə u nεε, ¹² wee na Lefiba wunə Isireliban suunu səon di ba n ka sāa Isireliban bii tən durə gbiikobun kəsire, kpa bu ko nεgibu. ¹³ Domi saa mìn di na Egibitigibun bii gbiikobu go, saa min diya na Isireliban bii gbiikobu ka ben yaa sabenun bii gbiikinu tii yiya. Ma ba kua nεgibu. Nəna Yinni Gusunə.

Ba gari gari kua Lefiban

bweseru səwə nən gbiikiru

¹⁴ Yinni Gusunə u kpaM Məwisi səwə Sinain gbaburə u nεε, ¹⁵ a Lefin bibun bweseru gario yenu ka yenu, bweseru ka bweseru. Ben tən durə baawurewa kaa gari saa be ba suru tia mən di sere ka be ba kere mε.

¹⁶ Ma Məwisi u bu gara nge mε Yinni Gusunə u gerua.

¹⁷ Be ba sāa Lefin bibu bera, Gεεsoni ka Kehati ka Mεrari. ¹⁸ Be ba sāa Gεεsonin bibu ka ben bweseru bera, Libini ka Simēi. ¹⁹ Be ba sāa Kehatin bibun bweseru bera, Amuramu ka Yisehari ka Heboroni ka Usiēli. ²⁰ Be ba maa sāa Mεrariba ka ben bweseru bera, Makili ka Musi. Beni kpurowa ba sāa Lefin bibun bweseru.

²¹ Gεεsɔnin min diya Libinin bweseru ka Simεin bweseru ta yara. ²² Tɔn durɔ be ba gara be ba suru tia mɔ ka be ba kere mε Gεεsɔnin bweseru sɔɔ ben geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba nɔɔba yiru ka nεera wunɔbu (7.500). ²³ Gεεsɔniba ba ra ben sansani girewa Yinni Gusunɔn kurun biruɔ sɔɔ duu yeru gia. ²⁴ Ben kparon yīsira Eliasafu, Laelin bii. ²⁵ Ye Gεεsɔnin bweseru ta ko n da ko kuu bekurugii te sɔɔ yera, kuu ten beku karenu ni ba koo doke ten sɔɔwɔ ka ten tɔɔwɔ ka ten kɔnnɔwɔ ²⁶ ka ten yaaraɔ ka yaara yen kɔnnɔwɔ ka sere maa ten wεε kpuro.

²⁷ Kehatin min diya Amuramugibu ka Yiseharigibu ka Heboronigibu ka Usieligibun bwese keri maa yara. ²⁸ Tɔn durɔ be ba gara Kehatin bwese te sɔɔ, be ba suru tia mɔ ka be ba kere mε, ben geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba nɔɔba ita ka nata (8.600). ²⁹ Kehatiba ba ra ben sansani girewa kuu ten sɔɔ yεsan nɔm geu gia. ³⁰ Ben kparon yīsira Elisafani, Usielin bii. ³¹ Kehati bera ba ko n da woodan kpakoro ten sɔmburu ko ka tabulu ye, ka dabu ge, ka yāku yenu ka kuu ten dendi yānu kpuro ka dii dεerarun beku kare te. Beya ba ko n da ye kpuron sɔmburu ko.

³² Wi u sãa Lefiba kpuron guro guro wiya, Eleasaa, Aroni yāku kowon bii. Wiya u tɔn be kpuro kpare be ba sãa yee ten sɔma mɔ.

³³ Mεrarin min diya Makiligibu ka Musigibun bwesera yara. ³⁴ Tɔn durɔ be ba gara be ba suru tia mɔ ka be ba kere mε, ben geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba nɔɔba tia ka goobu (6.200). ³⁵ Ben kparon yīsira Surieli, Abihailin bii. Ba ra ben sansani girewa sɔɔ yεsan nɔm geu gia. ³⁶ Beya ba Yinni Gusunɔn kuu ten dāa besi ka ten dāa pɔɔsi ka

ten gbereba ka ten yōratii ka ten sām yānu kpuro nōmu sāndia, ³⁷ka sere ten kara dānu ka ten yōratii ka ten kurumba ka ten wēε.

³⁸Mōwisi ka Aroni ka win bibu ba ra ben sansani girewa kuu ten kōnnōwō sōō yari yeru gla. Domi beya ba ko n da sāmburu ko kuu te sōō Isireliban sō kpa ba n tu kōsu tōn tuko goo u ku raa ka tu susin sō, kpa u ku raa gbi.

³⁹Lefi tōn durō be Mōwisi ka Aroni ba gara be ba suru tia mō ka be ba kere mε, nge mε Yinni Gusunō u gerua, ben geera sāawa tōmbu nōrōbun suba yenda yiru (22.000).

Bii gbiikobun yakiabu

⁴⁰Yinni Gusunō u kparam Mōwisi sōōwa u nεε, a Isireliban bii tōn durō gbiikobu gario saa be ba suru tia mōn di sere ka be ba kere mε, kpa a bu gari baawure ka win yīsiru. ⁴¹Yen biru, kpa a Lefiba wuna a yi nenem ba n sāa nε Yinni Gusunōgibu Isireliban bii gbiikobun ayerō. Meya kaa maa man ben yaa sabenu yiiya Isireliban yaa sabenun bii gbiikinun ayerō.

⁴²Ma Mōwisi u Isireliban bii gbiikoo be gara nge mε Yinni Gusunō u nūn sōōwa u ko. ⁴³Ma be kpuron geera kua tōnu nōrōbun suba yenda yiru ka goobu ka wata ka wōkura ita (22.273).

⁴⁴Yinni Gusunō u kparam Mōwisi sōōwa u nεε, ⁴⁵a Lefiba wunō nenem kpa bu ko bii gbiikoo be kpuron kōsire. Meya kaa maa ko ka ben yaa sabenu kpuro, nu ko Isireliban yaa sabenun buu gbiikuu baageren kōsire. Ba ko n wāawa nen sō. Nēna Yinni Gusunō. ⁴⁶Bà n kī bu Isireliban bii gbiikobu goobu ka wata ka wōkura ita (273) be ba Lefiba dabiru

kere mi yakia, ⁴⁷ sii geesun gobi nɔɔbuwa kaa mwa ben baawuren wɔllɔ. Gobi yin tian bunum mu sɔawa garamu wɔkuru nge mɛ ba ka yi dimɔ sɔa yerɔ. ⁴⁸ Aroni ka win biba kaa yi nɔmu bɛria bu ka Isireliban bii gbiikobu yakia be ba Lefiba dabiru kere.

⁴⁹ Ma Mɔwisi u gobi yi mweera u yi bii gbiikoo ben yakia bun sɔ. ⁵⁰ Ma yi kua sii geesun gobi nɔɔbu ka gooba wunɔbu ka wata ka nɔɔbu (1.365) nge mɛ ba ka yi dimɔ sɔa yerɔ. ⁵¹ Ma u yi kpuro Aroni ka win bibu wɛ nge mɛ Yinni Gusunɔ u nɔn sɔɔwa.

Kehatin bwese keran sɔmburu

4

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, ² i Kehatin bweserun tɔmbu gario Lefin bibun bweseru sɔɔ, yɛnu ka yɛnu, ³ saa be ba wɔɔ tɛna mɔn di n ka girari be ba mɔ wɔɔ weeraakurɔ, be ba koo kpɪ bu Yinni Gusunɔn kuu ten sɔmburu ko. ⁴ Sɔa yerun dii te ta dɛere gem gem sɔɔra ba koo sɔmburu ko. Sɔmbu te ba koo ko wee. ⁵ Bɔ n seewa ba doonɔ, Aroni ka win biba ba koo beku kare te sɔsia te ta wɔa dii te ta dɛere gem gem kɔnnɔwɔ, kpa bu tu woodan kpakoro te wukiri. ⁶ Ten wɔllɔwa ba koo gɔni damgii tɛria kpa bu maa yin wɔllɔ beku boogugiru sɔndi kpa bu sere kpakoro ten nɛnutii wasi. ⁷ Ba koo beku boogugiru tɛriawa tabulu yen wɔllɔ mi ba ra pɛɛ sɔndi kpa bu yen wɔllɔ gbɛɛnu sɔndi ka nɔri ka pɛrentiba ka tam kparabanu, kpa bu ku de pɛɛ yu biara mi baadomma. ⁸ Yen biruwa ba koo ye kpuron wɔllɔ beku wunɔmgiru wukiri kpa bu gɔni damgii sɔndi.

Bà n kpa, kpa bu tabulu yen n̄nutii wasi. ⁹ Yen biru, ba koo maa beku boogugiru sua bu dabu ge wukiri ka gen fitilanu ka gen bakusu ka gen torom guratii ka gum kparabanu, gen dendi yānu kpuro gesi. ¹⁰ Ba koo dabu ge, ka gen dendi yāa ni kpuro dokewa b̄̄oru s̄̄o te ba kua ka ḡ̄oni damgia. Yen biru, kpa bu tu s̄̄arusia d̄̄a p̄̄atura s̄̄o ye ba koo ka tu sua. ¹¹ Kpa bu maa beku boogugiru sua bu wukiri kpakoro ten w̄̄ll̄̄o mi ba ra turare d̄̄o doke kpa bu maa tu ḡ̄oni damgii wukiri. Yen biru, kpa bu ten n̄nutii wasi. ¹² Kpa bu kuu ten dendi yānu kpuro sua bu nu kure ka beku boogugiru. Yen biru, kpa bu nu doke b̄̄oru s̄̄o te ba kua ka ḡ̄oni damgii kpa bu b̄̄o te s̄̄arusia d̄̄a p̄̄atura s̄̄o ye ba koo ka tu sua. ¹³ Kpa bu maa torom gura yāku yerun di. Yen biru, kpa bu tu beku wun̄̄ngiru wukiri. ¹⁴ Ten w̄̄ll̄̄wa ba koo ten dendi yāa ni kpuro doke. Niya, d̄̄o guratii ka kaato donnuginu ka kaato ni nu tie ka gb̄̄ε ni ba ra ka yem yēke, kpa bu ye ḡ̄oni damgii wukiri. Yen biru, kpa bu yen n̄nutii wasi. ¹⁵ Aroni ka win bibu bà n dendi yāa ni kpuro wukiri ba kpa, Kehatin bwesera ta koo na tu nu sua tu s̄̄obe. Adama tu ku raa dendi yāa nin tii baba bà kun nu bekuru wukiri kpa tu ku raa gbi. Isireliba bà n seewa ba swaa w̄̄ri, Kehatin bwese tera ta ko n da s̄̄a yāa ni s̄̄obe. ¹⁶ Eleasaa, Aroni yāku kowon biiwa u ko n da maa dabu gen gum gari yē, ka sere turare nubu durorugia ye, ka bururu ka yokan yāku te ba ra ko t̄̄o baatere ka gum m̄̄e ba ra ḡ̄anu tāre bu ka nu ḡ̄osi bu yi n̄̄nem n̄̄, Yinni Gusun̄̄n s̄̄o. Wiya u koo n̄̄, Yinni Gusun̄̄n kuu te n̄̄ni doke ka ye ya w̄̄a te s̄̄o.

¹⁷ Yinni Gusun̄̄o u maa M̄̄wisi ka Aroni s̄̄owa u

nεε, 18-19 i de i Kehatin bweseru n̄oni doke kpa tu ku raa gbi tà n s̄aa ȳaa nin s̄omburu m̄ò. Wee mε kaa ko. Wunε Aroni ka wunen bibu, i ko i ka baawure dawa win ayer̄ò kpa i n̄un s̄òosi ȳaa nin s̄omburu u koo ko. 20 Bu ku raa du mi, bu ka s̄aa yee ten dendi ȳanu kpuro m̄εeri kpa nε, Yinni Gusun̄o n ku ra bu go.

Gεεs̄onin bwese keran

s̄omburu

21 Yinni Gusun̄o u M̄owisi s̄òwa u nεε, 22 a Gεεs̄onin bwese keran t̄ambu gario yenu ka yenu. 23 Kaa bu gariwa saa be ba w̄ò t̄ena m̄on di sere n ka girari be ba m̄ò w̄ò weer̄aakur̄ò, be ba koo kp̄i bu gesi s̄aa yee ten s̄omburu ko. 24 Wee s̄ambu te Gεεs̄onin bweseru ta koo ko. 25 Ta ko n da kuu ten beka s̄obewa ka ten ḡoni damgii yi ba ra wukiri w̄oll̄ò ka sere ten k̄onn̄on beku kare te, 26 ka ten yaaran beka ka yen k̄onn̄on beku kareru ka ten w̄εε ka ten s̄am ȳaa ni nu tie. Ye kpuron s̄ambura ba koo ko. 27 Gεεs̄onin bweseru tà n s̄omburu m̄ò, Aroni ka win biba ba koo tu n̄oni doke, beya ba koo tu s̄ò yè ta koo ko. 28 S̄oma ye kpurowa Gεεs̄onin bweseru ta koo ko. Itamaa, ȳaku kowo, Aronin biiwa u koo bu kpara.

M̄erarin bwese keran s̄omburu

29 Yinni Gusun̄o u maa M̄owisi s̄òwa u nεε, a M̄erarin bwese keran t̄ambu gario yenu ka yenu. 30 Kaa ben t̄on dur̄òbu gariwa saa be ba w̄ò t̄ena m̄on di n ka da be ba m̄ò w̄ò weer̄aakur̄ò, be ba koo kp̄i bu gesi kuu ten s̄omburu ko. 31 Wee s̄ambu te ba koo bu n̄omu beria. Beya ba ko n da kuu ten d̄aa b̄esi s̄obe ka ten d̄aa p̄òosi ka ten gbereba ka

ten yōratii, ³² ka maa ten yaaran kara dānu ka ten yōratii ka ten kurumba ka ten wēε ka sere ten dendi yāa ni nu tie. Ba koo baawure wēwa ye u koo sōbe. ³³ Sōma yenīwa Mērarin bwese kera ya ko n da ko kuu te sō. Itamaa yāku kowo Aronin biiwa u koo bu nōni doke.

Ba Lefiba gara be ba koo kpī

bu kuu ten sōmburu ko

³⁴⁻⁴⁹ Mōwisi ka Aroni ka Isireliban yenu yērobu ba Lefiban bwese keri yinin tōmbu gara, yiya, Kehati ka Gεεsōni ka Mērari. Ba bu garawa yenu ka yenu saa be ba wōō tēna mōn di sere n ka da be ba mō wōō weeraakurō, be ba koo kpī bu sōmburu ko kuu te sō gesi nge mε Yinni Gusunō u Mōwisi sōwa.

Be ba gara Kehatin bweseru sō, ben geera kuawa tōmbu nōrōbun suba yiru ka nata ka wunōbu ka weeraakuru (2.750).

Gεεsōnin bweseru sō maa, ben geera kuawa tōmbu nōrōbun suba yiru ka nata ka tēna (2.630).

Mērarin bweseru sō, ben geera maa kua tōmbu nōrōbun suba ita ka goobu (3.200). Ma Lefiba kpuron geera kua tōmbu nōrōbun suba nōōba ita ka nēera wunōbu ka wεnε (8.580).

Ba ben baawure sōwa ye u koo ko ka ye u koo sōbe nge mε Yinni Gusunō u Mōwisi sōwa.

Be ba koo yara sansanin di

5

¹ Yinni Gusunō u Mōwisi sōwa u nεε, ² a Isireliba sōwō a nεε, bu bu yaro sansanin di, be ba disi mō gōnan bara disiginun sō, n̄ kun mε kentun sō, n̄ kun mε goru garun sō. ³ Yēro u sāawa tōn kurō? I ko i

nùn yarawa kpa u ku raa sansani ye disi doke, yèn suunu sɔɔ nɛ, Yinni Gusunɔ na wãa.

⁴ Ma Isireliba ba Yinni Gusunɔn wooda ye mem nɔɔwa. Ma ba tɔmbu kpuro yara be ba disi mɔ mi, nge mɛ Yinni Gusunɔ u gerua.

Torarun sɔmbu

⁵ Yinni Gusunɔ u maa kpam Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ⁶ a Isireliba sɔɔwɔ a nɛɛ, tɔn kurɔwa? Aa, tɔn durɔwa? U n win winsim tora, Yinni Gusunɔwa u tora. ⁷ Yɛro u koo win tora te tuuba kowa kpa u gãa nìn sɔ u tora mi wesia, kpa u yen bɔnu nɔɔbun tia sosi. ⁸ Wi ba koo gãa ni wesia, ù kun wãa ma un maa goo mɔ wi ba koo nu wɛ, Yinni Gusunɔwa ba koo nu wɛ, kpa nu ko yãku kowoginu. U koo maa yãa kineru wɛ te ba koo ka nùn win torarun yãkuru kua. ⁹ Yãkuru baatere tèn sukum ba wãa nenem Yinni Gusunɔn sɔ, ta ko n sãawa yãku kowogiru. ¹⁰ Kpuro ye ba wɛ Yinni Gusunɔn sɔ, ya kuawa yãku kowogia. U koo kpĩ u ye yi nenem win tiin sɔ.

Tɔn kurɔ wi ba tamaa

u sakararu kua

¹¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹² a Isireliba kpuro sɔɔwɔ a nɛɛ, tɔn kurɔ goo ù n naane sarirun kookoosu mɔ, ¹³ ma win durɔ u tamaa durɔ goo u ka nùn kpuna, baa mɛ ganu sari ni nu nùn sɔɔsimɔ ma u ka goo kpuna, mɛya un maa seedagii goo mɔ wi u nùn wa u ye mɔ, durɔ win tii un maa ka nùn ye mwɛ, ¹⁴ sɔrɔkudo un ye kue, adama ka mɛ, nisinun sɔ, un nùn naane sãa, ma u tamaa u sakararu kuawa kam kam, ¹⁵ baa n n meren na, durɔ wi, u koo ka win kurɔ wi dawa yãku kowon mi ka ɔsun som kilo ita. Un gum dokemɔ som mɛ

sɔɔ. Mɛya uñ maa turare sɔndimɔ mɛn wɔllɔ. Domi ta sɔawa yɔkuru te ta nisinu yaayamɔ. ¹⁶ Saa ye sɔɔ, yɔku kowo u koo ka nùn dawɔ sɔa yerɔ Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, ¹⁷ u yɔrasia, kpa u doma nim sua wekerun di te ba kua ka sɔndu, kpa u tua sɔka sɔa yerun temɔ u ka nim mɛ burina. ¹⁸ U koo de kurɔ wi, u yɔra Yinni Gusunɔn wuswaaɔ kpa u nùn win yasa pota, kpa u kɛɛ te sɔndi kurɔ win nɔmaa. Saa ye sɔɔ, yɔku kowon tii u ko n nim sosuram neni mɛ mu ka bɔri naamɔ, ¹⁹ kpa u kurɔ wi bɔrusia u nɛɛ, saa ye a wɔa wunen durɔn yenuɔ, tɔn durɔ goo ù kun ka nun kpunɛ, ma añ tii disi doke, Gusunɔ u ku de a bɔri wa yi nim mɛ, mu koo ka na. ²⁰ Adama ma a ka durɔ goo kpuna, a tii disi kua, ²¹ Yinni Gusunɔ u nun sɛɛyasia, kpa u nun wɔroru kpɛɛ kpa wunen nukuru tu mɔsi sere ba n da nun sie bɔ n tɔmbu bɔrusimɔ. ²² Gusunɔ u de nim mɛ mu ka bɔri naamɔ mi, mu du wunen nukurɔ kpa wunen nuku te, tu mɔsi, kpa wunen marutuu gu gbera. Saa ye sɔɔra, kurɔ wi, u koo gere u nɛɛ, ami!

²³ Yɔku kowo u koo bɔri yi yorewa tireru sɔɔ kpa u yi tea ka nim sosuram mɛ, ²⁴ mɛ mu ka bɔri naamɔ kpa u mu kurɔ wi nɔrusia, kpa nim mɛ, mu du win nukurɔ mu nùn kɔsa kua. ²⁵ Yen biru yɔku kowo u koo nisinun kɛɛ te mwa kurɔ win nɔman di kpa u tu sɔɔsi beri berika, kpa u ka sere tu da yɔku yerɔ. ²⁶ Yen biru u koo kɛɛ ten som nɔm kure teeru sua kpa u mu dɔɔ mɛni yɔku yerɔ kpa Yinni Gusunɔ u kurɔ wi yaaya. Yen biru kpa u kurɔ wi nim sosuram mɛ nɔrusia. ²⁷ U n kurɔ wi nim mɛ nɔrusia ma u disi mɔ, u kua naane sarirugii win durɔn mi, nim mɛ, mu koo ka nùn bɔri naawa, kpa mu nùn kɔsa kua, win nukuru tu mɔsi kpa win marutuu gu gbera,

kpa ba n da nùn sie bà n tǎmbu bǎrusimǎ. ²⁸ Adama ù kun disi mǎ, u tii nɛnua dee dee, ba koo nùn garisiwa taare sarirugii. Saa ye sǎǎ, u koo bibu wa u ma.

²⁹ Yeniwa ya sǎa kurǎ ka durǎn nisinun wooda. Kurǎ ù n win durǎn nǎni wǎkua u sakararu kua, ³⁰ ù kun mɛ durǎn nisinu nù n seewa, ù n win kurǎ taare weesugia wɛɛmǎ, yǎku kowo u koo ka nùn dawa Yinni Gusunǎn wuswaaǎ, kpa u ko mam mam ye wooda ye, ya gerua. ³¹ Durǎ u ko n sǎa taare sarirugii. Adama kurǎ ù n tora u koo ten are wa.

Be ba tii Yinni Gusunǎ wɛ

6

¹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎǎwa u nɛɛ, ² a Isireliba sǎǎwǎ a nɛɛ, goo ù n tii wuna nɛnɛm u ka tii Yinni Gusunǎ wɛ, ³ yɛro uñ koo tam gam nǎ, baa mɛ ba kua ka resɛm. Uñ maa resɛm beka ù kun mɛ gbeba dimǎ. ⁴ Saa ye u tii Gusunǎ wɛ mi, uñ gǎanu dimǎ ye ba kua ka resɛm. ⁵ Uñ maa win seri kǎnimǎ sere win tii wɛɛbun tǎǎ te, tu ka yibu. U koo win seri deriwa yi n kpɛamǎ, kpa u n wǎa Gusunǎn sǎ. ⁶ U ku raa maa susi goru garun bǎkuǎ u sere tu baba, ⁷ baa ù n win baan gorun na, ù kun mɛ win mɛrogiru, ù kun mɛ win wǎnǎ ka win mǎǎgiru, ù kun mɛ win sesugiru. Domi seri yi u sǎǎwa mi, yi sǎǎsimǎ ma u tii Gusunǎ wɛɛwa.

⁸ Win tii wɛɛbun saa ye sǎǎ, u ko n wǎawa Yinni Gusunǎn sǎmburun sǎ. ⁹ Wi ka goo bà n wǎa sannu ma yɛro u gu suaru sǎǎ, ma u disi duura, u koo win seri kǎniwa sǎǎ nǎǎba yiruse dǎma te u tii dɛerasiamǎ. ¹⁰ Sǎǎ nǎǎba itase, u koo ka yǎku kowo kparukonu yiru naawa, ù kun mɛ, totoberenu yiru,

sāa yerun kənnəwə, ¹¹ kpa yāku kowo u gen teu go, u ka durə win torarun suuru bikia kpa u ka yiruse yāku dō mwaararugiru ko. Yen biru kpa u nùn dεerasiabun wororu koosi. Yen tō te, u dεerawa mi. ¹² Kpa u maa wure u tii Yinni Gusunə wē. Saa yera u koo yāa kineru wō tiagiru go u ka win toraru səme. Adama tō gbiikii ni u raa tii wē mi, nu kam kuawa mi.

¹³ Be ba tii Gusunə wēn wooda wee. Goo ù n tii wuna nenem Yinni Gusunən s̄, ma u yen tōru yibia te u bura ba koo ka nùn dawa Yinni Gusunən s̄āa yerun kənnəwə. ¹⁴ Miya u koo ka win kēru na Yinni Gusunən mi. Niya yāa kineru wō tiagiru te tañ alebu mə, u ka yāku dō mwaararugiru ko, ka maa yāa niru wō tiagiru te tañ alebu mə u ka torarun yākuru ko. Kpa u maa ka yāa kineru na te tañ alebu mə u ka siarabun yākuru ko. ¹⁵ U koo maa ka pē na bireru sō ye bañ seeyatia doke, yen gε yi n kpā yèn som ba ka gum burina, yen gε yi kun maa kpā yi ba koo gum tēni. ¹⁶ Yen biru kpa yāku kowo u ka kē ni na Yinni Gusunən mi, kpa u torarun yākunu ko ka sere yāku dō mwaararuginu. ¹⁷ Kpa u maa siarabun yākunu ko ka yāa kinε te, ka pē ye ya wāa bire te sō, ye bañ seeyatia doke, ka som mε, ka tam mε. ¹⁸ Saa ye sō, wi u tii wē mi, u koo win seri yi kəniwa Yinni Gusunən s̄āa yerun kənnəwə, kpa u yi kpē mi ba siarabun yākurun dō sōrua. ¹⁹ Yen biru yāku kowo u koo yāa kinε ten nōmu sua te ba sawa mi, kpa u pē ka kira teeru sua birerun di, kpa u ye kpuro sōndi durə win nōmu wi ba kəna mi. ²⁰ Yen biru yāku kowo u koo ye Yinni Gusunə sōsi, ka sere yaa yen guro guroru ka yen taa teeru sanna, kpa yu ko wi yāku kowogia. Woro nini kpuron

biruwa wi u tii Yinni Gusunɔ wē mi, u koo den kpī u tam nɔ.

²¹ Yera ya sāa be ba tii wuna nenem Yinni Gusunɔn sɔn wooda. Yāku niya ba koo maa ko. Bā n maa dam mɔ bu ka Yinni Gusunɔ kēnu ganu wē nini baasi, ba koo kpī bu ko. Adama baa n̄ n meren na, ba koo n̄n wēwa ye ba n̄ɔ mwεεru kua nge mε yen wooda ya gerua.

Nge mε ba ko n da domaru ko

²² Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nεε, ²³ a Aroni ka win bii tɔn durɔbu sɔɔwɔ a nεε, wee nge mε ba ko n da gere bā n Isireliba domaru kuamme. ²⁴ Ba ko n da nεεwa, Yinni Gusunɔ u bεε domaru kua, kpa u bεε kɔsu.

²⁵ Yinni Gusunɔ u ka bεε nɔnu geu mεeri kpa u bεε durom kua.

²⁶ Gusunɔ u bεε mεerima, kpa u bεε b̄ri yendu wē.

²⁷ Yāku kowo ù n nen yīsiru sokusina mε, sanam mε u Isireliba domaru kuamme, saa yera kon doma te mwa.

Kεε yi Isireliban

guro guroba wē sāa yerun s̄

7

¹ Sanam mε Mɔwisi u Yinni Gusunɔn kuu te gira u kpa, u tu gum yēka, te ka ten dendi yānu kpuro, ta n ka sāa nenem Yinni Gusunɔn s̄. Ka yāku yee te ka ten dendi yānu ye kpurowa u gum yēka u wuna nenem Yinni Gusunɔn s̄. ² Yera Isireliban bwese kera baayeren guro guro be ba raa tɔmbu gara mi, ba susima. ³ Ben baawure u ka win kēru na.

Kēε niya nεε wəkura yiru ka kεkε nɔɔba tia ye nεε gawe. Ba kεkε yi wukiritii kua. Wirugibu yiruwa ba menna ba kεkε tia kasu ba wē. Ma ben baawure u naa tia wē. Ma ba ka ye na Yinni Gusunɔn s̄aa yerɔ. ⁴ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi s̄ɔɔwa u nεε, ⁵ a ye kpuro mɔɔ nen kuu ten sɔmburun s̄ɔ, kpa a ye Lefiba bɔnu kua nge mε ben baawuren sɔmbura s̄aa yu ka n̄un somi.

⁶ Ma Mɔwisi u kεkε be ka nεε yi mwa ma u yi Lefiba wē. ⁷ U Gεεsɔnin bwese kera kεkε yiru wē ka nεε nne ben sɔmburun s̄ɔ. ⁸ U Merarin bwese kera kεkε nne wē ka nεε nɔɔba ita, ben sɔmburun s̄ɔ. N deema Itamaa yāku kowo Aronin biiwa u bu kpare. ⁹ Uñ Kehatiba yen gaa wē. Domi s̄aa yerun dendi yānun tiiwa be, ba ra sue ben senɔ.

Kēε ni ba kua sanam mε

ba yāku yeru wukiamɔ

¹⁰ Dɔma te ba yāku yee te gum yēka ta n ka s̄aa nenem Yinni Gusunɔn s̄ɔ, Isireliban bwese kerin wirugibu ba ka ben kēnu na yāku yee ten wuswaaɔ. ¹¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi s̄ɔɔwa u nεε, a de Isireliban guro guro be, bu na tia tia, ben baawure u n win kēru mɔ u ka tu s̄ɔsi yāku yee ten s̄ɔ, ben baawure u n win tōru mɔ.

¹²⁻⁸³ Wee nge mε ba ka kēε ni naasina.

T̄ɔɔ gbiikiru Nasoni, Aminadabun bii, Yudan bweseru sɔɔ, wiya u ka wigiru na.

T̄ɔru yiruse Netanεli, Suarin bii, Isakaran bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

T̄ɔru itase Eliabu, Helonin bii, Sabulonin bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

T̄ɔru nneε Elisuri, Sedeurin bii, Rubenin bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru nɔɔbuse Selumieli, Surisadain bii, Simeɔn bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru nɔɔba tiase Eliasafu, Dewelin bii, Gadin bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru nɔɔba yiruse Elisama, Amihudun bii, Efaraimun bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru nɔɔba itase Gamulieli, Pedasurin bii, Manasen bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru nɔɔba nnese Abidani, Gideonin bii, Bɛnyamɛɛn bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru wɔkuruse Akiesɛɛ, Amisadain bii, Danun bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru wɔkura tiase Pagieli, Okiranin bii, Asɛɛn bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Tõru wɔkura yiruse Ahira, Enanin bii, Nɛfitalin bweseru sɔɔ, u maa ka wigiru na.

Wee ye ben baawure u ka na.

Yera gbɛɛru te ba kua ka sii geesu, tɛn bunum mu sãa kilo tia ka garamu goɔba wunɔbu (300), ka maa gbɛɛru garu te ba ko n da ka yem yɛke. Ba maa te kuawa ka sii geesu. Ten bunum mu sãawa garamu nata ka wunɔbu (700). Ba ni kpuron bunum yĩirawa ka sãa yerun yĩirutia. Ma ba gbɛɛnu yiru ye sɔɔ, som doke mɛ ba burina ka gum bu ka yãkuru ko.

Ben baawure u ka nɔra wuragia na ye ba turare yibie. Nɔra yen bunum mu sãa garamu wunɔbu (100).

Ba maa ka ketɛ kinɛru ka yãa kinɛru ka yãa kpendu wɔɔ tiagiru na. Ye ita kpurowa ba koo ka yãku dɔɔ mwaararugiru ko,

kpa bu ka boo kinɛru na te ba koo ka torarun yãkuru ko,

ka maa naa kinenu yiru ka yāa kinenu nṓṓbu ka boo kinenu nṓṓbu ka yāa kpemminu nṓṓbu wṓṓ tiaginu ni ba koo ka siarabun yākununu ko.

⁸⁴ Kēε ni ba kua dṓma te, yāku yee ten sṓ, ni kpuron geera kuawa gbēenu wṓkura yiru ni ba kua ka sii geesu ka sere maa sii geesun gbēenu ganu wṓkura yiru ni ba ko n da ka yem yēke, ka maa nṓri wuragii wṓkura yiru. ⁸⁵ Gbēε nin baateren bunum mu sāawa kilo tia ka garamu gooba wunṓbu (300). Ni ba ra ka maa yem yēke mi, nin teerun bunum maa sāawa garamu nata ka wunṓbu (700). Gbēε ni kpuron bunum mu kuawa kilo yenda nne, nge me ba ra yīire sāa yerṓ. ⁸⁶ Nṓri wuragii yi, yin baayeren bunum mu sāawa garamu wunṓbu (100). Ma nṓri wṓkura yiru ye kpuron bunum mu kua kilo tia ka garamu goobu (200). Ba yin baayere turare yibie ye ba koo dṓṓ doke. ⁸⁷ Yen biru ba yaa sabenu wē. Niya naa kinenu wṓkura yiru ka yāa kinenu wṓkura yiru ka yāa kpemminu wṓṓ tiaginu wṓkura yiru ni ba koo ka yāku dṓṓ mwaararuginu ko ka maa som me ba ra ka yāku te ko, ka maa boo kinenu wṓkura yiru ni ba koo ka toranun yākuru ko, ⁸⁸ ka ketε kinenu yenda nne, ka yāa kinenu wata ka boo kinenu wata ka yāa kpemminu wṓṓ tiaginu wata. Ni kpurowa ba koo ka siarabun yākununu ko. Kēε niniwa ba kua sanam me ba yāku yee te gum yēka ta n ka sāa nenem Gusunṓn sṓ.

⁸⁹ Sanam me Mṓwisi u dua Yinni Gusunṓn kuu ten mi, u Yinni Gusunṓn nṓṓ nṓṓmṓ. Nṓṓ ge, ga weewa wṓllun kṓsobun weenasibu yiru yen baa sṓṓn di, ye ya wāa woodan kpakoro ten wukiritian wṓllṓ. Min diya Gusunṓ u ka nṓn gari mṓ.

Nge me ba koo fitilanu yiisina

8

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a Aroni sɔɔwɔ a nɛɛ, ² ù n fitilanu nɔɔba yiru ye doke dabu ge sɔɔ, u de nu n yam bururasie wuswaaɔ.

³ Ma Aroni u kua mɛ. U nu doke doke dabu gen wuswaaɔ nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. ⁴ Ba dabu ge kuawa ka wura bɔri tia saa gen wəllun di sere n ka da temɔ, ka sere bura ni ba gu kua. Mɔwisi u dera ba gu kuawa nge mɛ Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔsi.

Ba Lefiba wuna nenem

Yinni Gusunɔn sɔmburun sɔ

⁵ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ⁶ a Lefiba wunɔ Isireliban suunu sɔɔn di kpa a bu dɛɛrasia. ⁷ Wee nge mɛ kaa ko a ka bu dɛɛrasia. Kaa bu nim yɛkawa mɛ mu koo ben toranu wukiri. Kpa a de bu ben wasin sansu kɔni. Kpa bu ben yānu tea kpa bu tii dɛɛrasia. ⁸ Yen biru ba koo ketɛ kinɛ kpɛmbu sua ka som mɛ ba ka gum burina ka ketɛ kinɛ kpɛmbu gagu bu ka torarun yākuru ko. ⁹ Kpa a Isireliba kpuro menna kuu ten kɔnnɔwɔ, kpa a de Lefiba bu susima ¹⁰ nɛ, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, kpa Isireliba bu ben nɔma sɔndi Lefi ben wiru wəllɔ. ¹¹ Kpa Aroni u Lefi be sɔɔsi beri berika nɛ, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ nge yākuru te Isireliba ba ka na. Saa ye sɔɔ, ba bu wunawa mi nenem nen sɔmburun sɔ. ¹² Lefiba ba koo maa ben nɔma sɔndi ketɛ kinɛ nin wiru wəllɔ. Yen biru kpa Aroni u teeru go ben torarun suurun sɔ kpa u ka teeru yāku dɔɔ mwaararugiru ko u sere bu dɛɛrasiabun woronu koosi. ¹³ Kaa de Lefiba kpuro bu se bu yɔra

Aroni ka win bibun wuswaaɔ, kpa a bu sɔɔsi beri berika nge yākuru nε, Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. ¹⁴ Kaa Lefiba wunawa nenem Isireliban suunu sɔɔn di, kpa ba n waa nen sɔmburun sɔ. ¹⁵ Yeniban biru ba koo sɔmburu ko nen sãa yerɔ. Kaa bu dɛɛrasiawa kpa a bu sɔɔsi beri berika nge yākuru. ¹⁶ Domi ba man bu wɛwa mam mam ba kua Isireliban bii gbiikobu kpuron kɔsire. ¹⁷ Ben bii gbiikobu kpuro ba sãawa negibu saa tɔmbun bii gbiikobun di n ka da yaa sabenun binɔ. Na bu wunawa nenem ba kua negibu, saa mìn di na bii gbiikobu go Egibitia. ¹⁸ Na Lefiba mwa Isireliban bii gbiikobun ayerɔ. ¹⁹ Na bu wunawa na Aroni ka win bibu wɛ, bu ka sɔmburu ko Isireliban sɔ sãa yerɔ, kpa ba n sãa nge yākuru te Isireliba ba wɛ ben toranun sɔ. Saa ye sɔɔ, Isireli be, baɲ susimɔ nen kuu ten bɔkuɔ n sere bu go.

²⁰ Mɔwisi ka Aroni ka Isireliba kpuro ba kua mam mam ye Yinni Gusunɔ u gerua Lefiban sɔ. ²¹ Lefiba ba tii dɛɛrasi ba ben yānu tea, ma Aroni u bu sɔɔsi beri berika nge yākuru. Ma u bu torarun suuru ka dɛɛrasiabun woronu koosi. ²² Yen biruwa Lefi be, ba na Yinni Gusunɔn kuu ten mi, ba ben sɔmburu torua Aroni ka win bibun nɔni biru, nge mε Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u ko ben sɔ.

²³ Yinni Gusunɔ u maa Mɔwisi sɔɔwa u nεε, ²⁴ Lefi be ba wɔɔ yɛnda nɔɔbu mɔ ka be ba kere mε, beya ba koo sɔmburu ko nen kuu te sɔɔ. ²⁵ Be ba wɔɔ weerakuru tura, ba koo yariwa ben sɔmburun di mam mam. Baɲ maa man sɔmburu kuamme. ²⁶ Ba ko n da ben Lefisibu somi bà n sɔmburu mɔ. Adama ben tii baɲ ko n maa sɔmburu mɔ mi. Nge mεya kaa Lefiba kua ben sɔmburun swaa sɔɔ.

Gɔɔ sararibun tɔɔ bakaru

9

¹ Ye Isireliba ba yarima Egibitin di yen wǎo yirusen suru gbiikoo sǎo, yera Yinni Gusunǎ u ka Mǎwisi gari kua Sinain gbaburǎ. ² U nɛɛ, Isireliba ba ko n da Gǎo sararibun tǎo bakaru diwa saa ye na yi sǎo. ³ Yera suru winin sǎo wǎkura nnɛsen yoka, sanam mɛ sǎo dua. Ba koo tu diwa nge mɛ ten wooda ya gerua.

⁴ Ma Mǎwisi u Isireliba sǎowa nge mɛ ba koo ka Gǎo sararibun tǎo bakaru di. ⁵ Ma ba tǎo te di suru gbiikoon sǎo wǎkura nnɛse yen yoka sanam mɛ sǎo dua, Sinain gbaburu mi, nge mɛ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎowa bu ko.

⁶ Yen dǎma te, tǎmbu gaba wǎa be ba disi mǎ gorun sǎ. Bañ kpǎa ba tǎo baka te di. Ma ba da ba Mǎwisi ka Aroni deema. ⁷ Ba bu sǎowa ba nɛɛ, wee sa disi mǎ gorun sǎ. Yen sǎ, kaa sun yinari su ka bɛsɛn yǎkuru na Yinni Gusunǎn wuswaaǎ tǎo te sǎo, nge Isireli be ba tie?

⁸ Ma Mǎwisi u nɛɛ, i yǎro n bikia ye Yinni Gusunǎ u koo man sǎ bɛɛn sǎ.

⁹ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎowa u nɛɛ, a Isireliba sǎowǎ a nɛɛ, ¹⁰ ben goo ñ kun mɛ ben bibun bwe-seru sǎo, goo ù n disi mǎ gorun sǎ, ñ kun mɛ u wuu da, ka mɛ, u koo Gǎo sararibun tǎo bakaru diwa nen sǎ. ¹¹ Adama ba koo tu diwa suru yirusen sǎo wǎkura nnɛsen yoka sanam mɛ sǎo dua. Kpa bu ten yaa tem ka pɛɛ ye bañ seeyatia doke ka maa kpee wuru si su sosu. ¹² Bu ku yen gaa deri sere sisiru bururu. Bañ maa yen kukunu kǎramǎ. Bu de bu yen wooda mɛm nǎowa mam mam. ¹³ Goo ù n dɛɛre ma un wuu de, ma u ka sere yina u Gǎo sararibun tǎo baka te di, ba koo yǎro yarawa

Isireliban sansanin di, yèn sã u yina u ka win yākuru na ten saa sɔɔ. Yēro u koo win tora ten are mwawa. ¹⁴ Sɔɔ goo ù n wāa bεεn suunu sɔɔ, u tãɔ baka te dimɔ, u koo tu diwa nge mε na ten wooda yi. Bεε ka sɔbu, wooda tia yera na bεε wēemɔ.

Guru wii wuroru ta Yinni

Gusunɔn kuu te wukiri

¹⁵ Dɔma te Mɔwisi u Yinni Gusunɔn kuu te gira u kpa, guru wii wurora ta tu wukiri saa yoka yen di n ka girari bururɔ. Ma ta yam bururasie nge dãɔ kuu ten wɔllɔ. ¹⁶ Nge mɛya ta tu wukiri saa dɔma ten di. Wɔkuru kpa ta n yam buriri. ¹⁷ Guru wii wuro te, tà n seewa Yinni Gusunɔn kuu ten wɔllun di, Isireliba ba ra kuu te wukewa bu doona. Kpa bu maa yɔra mi guru wii wuro te, ta yɔra. ¹⁸ Nge mɛya ba ra ka Yinni Gusunɔn gere tubu ù n kī bu kuu te gira, ñ kun mε, ù n kī bu tu wuka. Guru wii wuro te, tà n wāa kuu ten wɔllɔ, ba ku ra doonε min di. ¹⁹ Tà n yɔra kuu ten wɔllɔ n ka tε, Isireliba ba ra Yinni Gusunɔn wooda mεm nɔɔwewa, ba ku ra doonε min di. ²⁰ Tà n yɔra saa fiiko, miya ba ra ben sansani gire saa fiiko. Yen biru kpa bu se bu doona Yinni Gusunɔ ù n nεε, bu se bu doona. ²¹ Gasɔ guru wii wuro te, ta ra yɔre yam tem, saa yokan di sere ka bururɔ, ñ kun mε sɔɔ teeru ka wɔku teeru. Adama tà n seewa, Isireliba ba ra sewa bu swaa wəri. ²² Adama tà n yɔra kuu ten wɔllɔ sɔɔ yiru ñ kun mε suru tia ñ kun mε wɔɔ tia Isireliba ba ku ra kuu te wuke, ma n kun mɔ ba guru wii wuro te wa ta seewa. ²³ Ba ku ra se, ba ku ra maa sinε, ma n kun mɔ Yinni Gusunɔ u bu wooda wē. Ba ra win wooda swīiwa nge mε u Mɔwisi sɔɔwa u ko.

*Kɔbi yiru**yi ba kua ka sii geesu***10**

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a de bu kɔbi yiru seku ka sii geesu yi ba ko n da so bu ka tɔmbu mɛnna kpa bu bu sɔ bu seewo bu doona sansanin di. ³ Bɔ̀ n kɔbi yiru ye so sannu, tɔmbu kpurowa ba koo mɛnna wunen mi, Yinni Gusunɔn kuu ten wuswaaɔ. ⁴ Adama bɔ̀ n yin tia so, Isireliban wirugibu ka ben yenu yɛroba ba koo mɛnna wunen mi. ⁵ Bɔ̀ n kɔba so ba kuuki koosi, be ba ben sansani gire Yinni Gusunɔn kuu ten sɔɔ yari yeru gia, bera ba koo gbi bu doona. ⁶ Bɔ̀ n maa wure ba so ba kuuki koosi, be ba ben sansani gire sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia kpa be, bu maa doona. ⁷ Adama bɔ̀ n kɔ̀ bu tɔmbu kpuro mɛnna, ba koo kɔba sowa ba kun kuuki kue.

⁸ Aroni ka win bibu, be, be ba sɔa yɔku kowobu, be tɔnawa ba ko n da kɔbi yi so. Yeni ya ko n sɔawa wooda sere ka ben bibun bweserɔ.

⁹ I n dua bɛɛn tem sɔɔ, i tabu mɔ̀ ka bɛɛn yiberɛba i ko i kɔbi yi sowa i n kuuki koosimɔ kpa nɛ, Yinni Gusunɔ n ka bɛɛ yaaya n bɛɛ wɔra yiberɛ ben nɔman di. ¹⁰ I n yɔku dɔɔ mwaararuginu mɔ̀, n̄ kun mɛ siarabun yɔkunu tɔɔ bakaru sɔɔ, n̄ kun mɛ tɔɔ ni i ra di surun tɔɔ gbiikuru sɔɔ, n̄ kun mɛ nuku doobun saa gaa sɔɔ, i ko i n da kɔbi sowa. Nge mɛya kon ka bɛɛ yaaya. Nɛna Gusunɔ bɛɛn Yinni.

**ISIRELIBAN SANUM SAA SINAIN
DI N KA DA Mɔ̀ABUN TEM Nɔɔ
BURA YERɔ**

Isireliba ba swaa wəri

¹¹ Ye Isireliba ba yarima saa Egibitin di, yen wɔɔ yirusen suru yirusen sɔɔ yɛnduse sɔɔra, guru wii wurora seewa Yinni Gusunɔn kuu ten wɔllun di.

¹² Ma Isireliba ba seewa Sinain gbaburun di ba swaa wəri nge mɛ ba wooda yi bu ka swĩina. Ma guru wii wuro te, ta da ta yɔra Paraniɔ. ¹³ Dɔma te, ben see gbiikiba ba seewa mi, sanam mɛ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa bu da.

¹⁴⁻¹⁶ Yudaban tabu kowo wuura ta gbia ta swaa wəri ba ben gidi bɔra nɛni. Be ba maa wɔa wuu te sɔɔ, beya Isakariba ka Sabuloniba. Nasoni, Aminadabun biiwa u sɔa Yudaban tabu sunɔ. Isakariban tabu sunɔwa maa Netanɛli, Suarin bii. Sabuloniban tabu sunɔwa maa Eliabu, Helonin bii.

¹⁷ Ba Yinni Gusunɔn kuu te kurua. Ma Gɛɛsɔniba ka Mɛrariba be ba sɔa Lefin bweseru ba ten yɔnu sua ba ka swaa wəri ba Yudaban tabu wuu te swĩi.

¹⁸⁻²⁰ Yen biruwa Rubɛnin bwese kɛra ka yen tabu kowo wuuru, ba Lefi be swĩi. Be ba maa wɔa tabu wuu te sɔɔ, bera Simɛɔba ka Gadiba. Rubɛniban tabu sunɔn yĩsira Elisuri, Sedeurin bii. Simɛɔban tabu sunɔn yĩsira Selumieli, Surisadain bii. Gadiban tabu sunɔn yĩsira maa Eliasafu, Dewɛlin bii.

²¹ Yen biru Kehatibara ba swĩi be, be ba sɔarun dendi yɔnu sɔɔwa. Lefi be ba gbia ba koo kuu te girawa Kehatiba bu sere tunuma.

²²⁻²⁴ Kehatiban biru, Efaraimun bwese kɛra ya swĩi ka yen tabu kowo wuunu ba ben gidi bɔra gbiisie. Beya Manaseba ka Benyamɛba. Efaraimuban tabu sunɔn yĩsira Elisama, Amihudun bii. Manaseban tabu sunɔn yĩsira Gamulieli,

Pedasurin bii. Benyamεεban tabu sunən yīsira Abidani, Gideonin bii.

²⁵⁻²⁷ Yen biruwa Danun bwese kera ka yen tabu kowo wuunu ba bu swīi ba ben gidi bora neni. Beya Aseεba ka Nefitaliba. Beya ba kua tən be kpuro kpuron biru kare. Danuban tabu sunən yīsira Akiesεε, Amisadain bii. Aseεban tabu sunən yīsira Paqieli, Okiranin bii. Nefitaliban tabu sunən yīsira Ahira, Enanin bii.

²⁸ Nge meya Isireliba ba swīine ba ka swaa wəri be ka ben tabu kowobu.

Məwisi u goo kasu

u ka bu swaa sōsi

²⁹ Məwisi u Hobabu win kurən sesu, Reweli Madianin bii sōwa u neε, sa dōwa tem mi Yinni Gusunə u sun nəə mwεεru kua u sun wε. A na a ka sun da, kpa su ka nun durom me bənu ko, me Yinni Gusunə u beε Isireliba nəə mwεεru kua.

³⁰ Hobabu u nūn wisa u neε, nañ ka beε dō. Kon dawa nen temə sere nen yenuə. ³¹ Ma Məwisi u nūn wisa u neε, a suuru koowo a ku sun deri. Domi a gbabu te yε mi sa wāa mi. A de a sun gbiiya. ³² À n sun swīi sa ko ka nun durom me bənu ko, me Yinni Gusunə u koo sun kua.

³³ Ma Isireliba ba Yinni Gusunən guu te deri ba sīa sō ita. Ma ba ka Yinni Gusunən woodan kpakororu gbia bu ka yam kasu mi ba koo wera.

³⁴ Guru wii wuro te, ta ra n wāawa ben wəllə sō sō bə n swaa wəri. ³⁵ Woodan kpakoro te, tən seewa Məwisi u ra neεwa, Yinni, a seewo a yōra, kpa a wunen yiberεba yarinasia. Kpa be ba maa nun tusa bu duki wunen wuswaan di. ³⁶ Bə n maa woodan

kpakoro te yi, u ra neewa, Yinni Gusunɔ, a wurama a n wãa Isireli dabi dabi ten suunu sɔɔ.

Yinni Gusunɔ u dera dɔɔ u na

11

¹ Sɔɔ teeru Isireliba ba ka Yinni Gusunɔ wɔki. Ye u nu nua, yañ nùn dore. Ma u ka bu mɔru kua, u dera dɔɔ u na u ben sansanin bee tia mwa. ² Yera Isireli be, ba Mɔwisi wuri koosi. Ma u Yinni Gusunɔ kana. Ma dɔɔ wi, u yɔra. ³ Ma ba yam mi yĩsiru kã Tabera, yèn sɔ dɔɔ u yabura ben suunu sɔɔ.

Isireliba

ba yaa kanamɔ bu tem

⁴ Sɔɔ teeru tɔn tukobu be ba Isireliba swĩima ben gbenubu seewa, ka sere maa Isireliban tii ba wɔkinu torua ba mɔ, wara u koo sun yaa wɛ su tem. ⁵ Domi sa yaaye swɛɛ yi sa ra raa wa su tem faara ka gbɛɛnu ka wĩaru ka ayo ka alumasanu ka alumasanu ganu. ⁶ Wee tɛ sa gberamɔ sañ maa gãanu waamɔ sa dimɔ ma n kun mɔ manna.

⁷ Manna ye, dĩa bim kpika ya ka weene. ⁸⁻⁹ Wɔkuru Gusunɔ u ra dewa yu sarama ka kakoru kpa sisiru bururu tɔmbu bu yarima bu gura. Ba ra ye namwa, ñ kun mɛ bu suni soru sɔɔ. Kpa bu ye swɛ wekerɔ. Ba ra maa ka ye kiraru ko. Manna ye, ya ra n numɔwa nge kira te ba sɔnwa.

¹⁰ Mɔwisi u nua ma Isireliba ba wɔki yɛnu ka yɛnu, bwese kɛra ka bwese kɛra. Ma Yinni Gusunɔn mɔru seewa gem gem. ¹¹ Yera Mɔwisin nukura sankira, u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nee, mban sɔna añ ka man nɔnu geu mɛera. Mban sɔna a ka man nuki sankumɔ mɛ, ye a ka man tɔn be nɔmu beria. ¹² Nɛna na tɔn ben gura sua? Nɛna na bu

mara? Mban s̄na a man s̄om̄o n bu b̄kio nge m̄e bii m̄ero u ra win bii b̄ki, kpa n ka bu da sere mi a ben baababa n̄o m̄w̄eru kua. ¹³ Mana kon yaa wa n t̄on beni kpuro w̄ē. Domi wee ba man wuri koosim̄o, ba m̄ò, n bu yaa w̄ēȳo bu tem. ¹⁴ N̄e turo nañ kp̄ē n bu s̄obe. Domi s̄amu ni, nu bunu. ¹⁵ Na nun kanam̄o, à n ka man n̄onu geu m̄era, ye kaa ka man deri m̄esum, a man goowo. A ku de na n w̄aa n̄oni sw̄aru s̄o.

¹⁶ Yinni Gusun̄o u M̄owisi s̄owa u n̄e, a man Isireliban guro gurobu wata ka w̄aku te ta s̄aa wirugibu m̄ennama. A de bu na nen kuu ten mi ka wun̄e sannu. ¹⁷ Miya nen tii kon na n gari ko. Kon Hunde wi u w̄aa wun̄e s̄on dam sukum wuna n bu w̄ē kpa bu wa bu nun somi a ka t̄on be kpara. Kpa ba kun s̄aa wun̄e turon s̄omunu. ¹⁸ Kaa Isireliba s̄a n̄e, bu tii d̄erasio sian s̄. Ba koo yaa tem domi na ben w̄akinu nua ni ba man koosim̄o. Ba m̄ò, wara u koo bu yaa w̄ē bu tem, domi sanam m̄e ba w̄aa Egibitīo ba ye kpuro m̄o. Adama t̄ē n̄e, Yinni Gusun̄o kon bu yaa w̄ē. ¹⁹ N̄ n̄ s̄o teeru t̄ona ba koo ye tem, ñ kun m̄e, s̄o yiru, ñ kun m̄e, s̄o n̄obu, ñ kun m̄e s̄o w̄akuru, ñ kun m̄e, s̄o ȳendu. ²⁰ Suru gira ba koo ye tem sere yu yari ben w̄erun di, yu bu tusi. Domi ba n̄e, Yinni Gusun̄o yina, n̄e wi na w̄aa ben suunu s̄o. Ba man w̄akisi ba m̄ò, mban s̄na ba yara Egibitin di.

²¹ M̄owisi u Yinni Gusun̄o wisa u n̄e, t̄on dur̄obu n̄ar̄obun suba natawa (600.000) Isireliba ba s̄aa, b̄en suunu s̄o na w̄aa. Yera a n̄e, kaa bu yaa w̄ē bu tem sere suru gira mam mam? ²² Domi wee, baa s̄a n b̄esen ȳanu ka ket̄eba kpuro go, ñ kun m̄e su nim w̄okun sw̄ē kpuro m̄w̄eri, ye kpuro yañ bu turi.

²³ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi wisa u nɛɛ, a tamaa nɛ nɔm kpiribuɣiiwa? Tɛ̃ kaa wa ye na nun sɔɔwa yà kun koo koora.

Gusunɔ u win Hunde

Isireliban guro gurobu

wata ka wɔku te wɛ̃

²⁴ Ma Mɔwisi u yara u da u Yinni Gusunɔn gari yi tɔn be sɔɔwa. U Isireliban guro gurobu wata ka wɔkuru mɛnna. Ma u dera ba sina ba ka kuu te sikerena. ²⁵ Yinni Gusunɔ u sarama guru wii wuroru sɔɔ. Ma u ka Mɔwisi gari kua. Ma u Hunde ye u Mɔwisi wɛ̃n dam sukum sua u guro guro be wɛ̃. Ma guro guro be, ba sãaru wɔri nge Gusunɔn sɔmɔbu, adama n ñ ka tɛ.

²⁶ Ben yiru gabu Elidadi ka Mɛdadi ba sina ben sansaniɔ, bañ de Yinni Gusunɔn kuu ten mi. Adama ka mɛ, Hunde u bu yɔɔwa. Ma ba maa sãaru mɔ sansani mi. ²⁷ Yera aluwaasi goo u seewa u da u ye Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, wee Elidadi ka Mɛdadi ba sãaru mɔ nge Gusunɔn sɔmɔbu besɛn sansaniɔ.

²⁸ Yera Yosue Nunin bii, wi u sãa Mɔwisin sɔm kowo saa win aluwaasi piiburun di, u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, nɛn yinni, a bu yinاريو bu sãa te ko.

²⁹ Mɔwisi u nùn sɔɔwa u nɛɛ, a nisinu mɔwa nɛn sɔ? Gusunɔ u de win Hunde yu du Isireliba kpuro sɔɔ, kpa bu ko win sɔmɔbu.

³⁰ Yen biru Mɔwisi ka guro guro be, ba doona sansani yen min di.

Yinni Gusunɔ u Isireliba

kusunu wɛ̃ bu tem

³¹ Yera Yinni Gusunɔ u woo seeya saa nim wɔkun di. Ma woo ge, ga ka kusunu na nu tɛria sansani

ye sɔɔ kpuro nge sɔɔ teerun sanum saka. Kusu ni, nu tem wukiriwa gɔm soonu yirun saka. ³² Tɔɔ te, ba kusunu gurawa sere ka wɔkurɔ. Yen sisiru ba maa gura. Be ba gura fiiko, bera ba kilo nɔrɔm nɔrɔm suba dabinu gura. Ma ba kusu ni teria ba ka ben sansani sikerena. ³³ Sanam mɛ ba kusu ni nɔɔ kpɛɛ, yera Yinni Gusunɔn mɔru seewa ma u Isireliba nɔni swɔa bakaru kpɛɛ. ³⁴ Ma ba yam mi yɛsiru kɔ kɔɔɛn sikiru. Domi miya ba bu sika be ba binɛ kua too yaa ye sɔɔ.

³⁵ Saa min diya Isireliba ba seewa ba da Haserɔtuɔ. Ma ba yɔra mi.

Yinni Gusunɔ u dera

bara disigira Mariamu wari

12

¹ Mɔwisi u kurɔ goo sua wi u sɔa Etiopigii. Yera Mariamu ka Aroni ba Mɔwisi wɛimɔ. ² Ba nɛɛ, Mɔwisi tɔnan min diya Yinni Gusunɔ u ra ka Isireliba gari ko? Aawo! U ra maa ka bu gari ko saa bɛɛn min di.

Yera Yinni Gusunɔ u gari yi nua. ³ N deema Mɔwisi u suuru mɔ too. Goo sari wi u nɔn suuru kere handunia ye sɔɔ. ⁴ Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni ka Mariamu sɔɔwa u nɛɛ, bɛɛ kpuro i doo nɛn kuu bekurugirɔ.

Ma ba da mi. ⁵ Ma Yinni Gusunɔn tii u sarama guru wii wuro te sɔɔ, u na u yɔra win kuu ten kɔnnɔwɔ. Ma u Aroni ka Mariamu soka. Ma be yiru ye, ba na. ⁶ Ma u bu sɔɔwa u nɛɛ, i nɛn gari swaa dakio. Nɛn sɔmɔ be ba wɔa bɛɛn suunu sɔɔ, kɔsiru sɔɔra na ra bu tii sɔɔsi, kpa n ka bu gari ko dosu sɔɔ.

⁷ Adama n nɛ me na ra ka Mɔwisi nɛn sɔm kowo gari

ko. Domi u sãawa naanegii nen tãmbu sãɔ. ⁸ Nɔɔ ka nɔɔwa na ra ka nùn gari ko, n n̄ maa mɔ kãsiru sãɔ na ra nùn tii sãɔsi. U ra man wawa sãa sãa nge m̄e na sãa. N n̄ m̄en na, mban sãna in̄ berum kue i ka nen s̄om kowo M̄owisi w̄i.

⁹ Ma Yinni Gusunɔ u ka bu m̄oru kua. Yen biru u doona. ¹⁰ Yera guru wii wuro te, ta doona. Ma Gusunɔ u dera bara disigira Mariamu w̄ori u bau kpikisu yara nge w̄esu. Ma Aroni u Mariamu m̄era u deema bara disigira ta nùn m̄wa. ¹¹ Yera Aroni u M̄owisi sãɔwa u n̄e, a man suuru kuo. A ku de su b̄esen torarun are wa te sa kua nge gari bakasu. ¹² A ku de Mariamu u n̄ sãa nge bii wi ba mara goru ma win wasin bee tia ya k̄sa.

¹³ Yera M̄owisi u Yinni Gusunɔ n̄ɔɔguru sue u n̄e, a nùn bekio.

¹⁴ Ma Yinni Gusunɔ u n̄e, Mariamun tundo ù n nùn yãatam sie wuswaaw̄ bañ koo nùn kenusi gina sãɔ n̄ɔɔba yiru sekurun s̄ɔ? N n̄ m̄en na, bu nùn yaro sansanin di sãɔ n̄ɔɔba yiru, yen biru kpa bu ka nùn wurama yenuɔ.

¹⁵ Ma ba Mariamu yara sãɔ n̄ɔɔba yiru sansanin biruɔ. Adama Isireliba bañ doon̄e sere ye Mariamu u wurama. ¹⁶ Yeniban biru Isireliba ba seewa Haserɔtun di ba da ba sina Paranin gbaburɔ.

M̄owisi u tãmbu ḡora bu Kananin tem saria m̄eri

13

¹ Yinni Gusunɔ u M̄owisi sãɔwa u n̄e, ² a tãmbu ḡosio bu ka Kananin tem saria m̄erim da, m̄e na b̄e Isireliba w̄em̄. Bwese k̄era baayere sãɔ, t̄on turowa kaa ḡosi u da. Ȳero u ko n̄ sãawa bwese k̄era yen wirugii turo.

³ Ma Mɔwisi u Yinni Gusunɔn gere wuru. U tɔn be gɔsa u bu gɔra saa Paranin gbaburun di. Be u gɔsa mi, be kpuro ba sɔawa Isireliban wirugibu. ⁴ Ben yɔsa wee.

Rubenin bweseru sɔɔ, Samuɔ, Sakurin bii.

⁵ Simɛɔn bweseru sɔɔ, Safati, Horin bii.

⁶ Yudan bweseru sɔɔ, Kalebu, Yɛfunɛn bii.

⁷ Isakarin bweseru sɔɔ, Yiguɔli, Yosefun bii.

⁸ Efaraimun bweseru sɔɔ, Osee, Nunin bii.

⁹ Benyamɛɛn bweseru sɔɔ, Paati, Rafun bii.

¹⁰ Sabulonin bweseru sɔɔ, Gadiɛli, Sodin bii.

¹¹ Yosefun bweseru sɔɔ, be ba sɔa Manasen bwese kɛra, Gadi, Susin bii.

¹² Danun bweseru sɔɔ, Amiɛli, Gemalin bii.

¹³ Asɛɛn bweseru sɔɔ, Seturi, Mikaelin bii.

¹⁴ Nɛfitalin bweseru sɔɔ, Nakabi, Fofusin bii.

¹⁵ Gadin bweseru sɔɔ, Gewɛli, Makin bii.

¹⁶ Tɔn be ba sia mi, beya Mɔwisi u gɔsa u gɔra bu ka tem mɛn saria mɛɛrim da. Ma u Osee Nunin bii yɔsiru kɔ, Yosue.

¹⁷ Mɔwisi u sere bu gɔri u bu sɔɔwa u nɛɛ, i doo Kananin temɔ saa mɛn sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gian di kpa i ka da guunun bera gia. ¹⁸ Kpa i tem mɛn saria mɛɛri kpa i wa mɛn tɔmbu bɔ n dam mɔ, bɔ kun maa dam mɔ, bɔ n dabi, bɔ kun maa dabi. ¹⁹ I ko i maa mɛɛri tem mɛ, mɔ n gea sɔa, mɔ kun maa gea sɔa. Kpa i mɛɛri mɛn wusu sɔ n gbɔranu mɔ, sɔ kun maa mɔ. ²⁰ Kpa i maa mɛɛri mɔ n koo dɔanu ko, mɔ kun maa mɔ, mɔ n dɔnu mɔ, mɔ kun maa mɔ. I wɔrugɔru koowo. Kpa i ka mɛn dɔa marum wɔma.

N deema saa ye sɔra resɛm gbiikaa ya ra ye.

²¹ Yen biruwa tɔn be, ba seewa ba tem mɛn saria mɛɛrim da saa gbaburu te ba mɔ Sinin di n ka da

Rehəbuə, Hamatin swaaə. ²² Ba dua tem me səə saa səə yēsən nəm dwaru gian di ma ba ka da sere Heboroniə mi Ahimani ka Sesai ka Talimai, Anakin bibun bwesera wāa. Heboroni ye, ya Egibitin wuu ge ba m̀ Soani təkəru kere ka w̄əə n̄əba yiru. ²³ Ma ba tunuma wəwa ye ba m̀ Əsikoliə. Miya ba resem k̄asa bura ka sere yen swaaruu. Ma ba ye səəwa be yiru ba s̄arusie ka d̄eka. Ba maa d̄aa marum gam sua me ba m̀ gerenadi ka figi. ²⁴ Ba wəwa ye ȳisuru k̄a Əsikoli, yèn s̄ miya Isireliba ba resem swaaruu bura.

Məwisin gərobu ba gəra tusia

²⁵ S̄əə weerun biru gəro be, ba wurama. ²⁶ Ye ba tunuma, ba wura Kadəsiə, Paranin gbaburə, mi Məwisi ka Aroni ka Isireliba kpuro ba wāa. Ma ba gerua ye ba wa kpuro. ²⁷ Ba n̄e, too, sa da tem mi a sun gəra mi. Ka gem tem me, mu tim ka bom kokuməwa. M̄n d̄aa marum gam wee sa ka na. ²⁸ Adama tən be ba wāa mi, ba dam m̄. Ben wusu su kp̄a su maa gb̄aranu m̄. Sa maa Anakin bibun bweseru wa mi, be ba ra n gunu. ²⁹ Ma Amalekiba ba wāa m̄n s̄əə yēsən nəm dwaru gia. Ma H̄etiba ka Yebusiba ka Am̄reba ba wāa guunun bera gia. Kananiba ba maa wāa nim w̄ku ge ba m̀ M̄diteran̄n b̄kuə, ka sere Yuud̄enin daarun goor̄ə.

³⁰ Yera t̄amba Məwisi w̄k̄isim seewa. Ma Kal̄ebu u bu marisia u n̄e, su da su tem me m̄wa mu ko b̄eɛgim. Sa ko nasara wa.

³¹ Adama tən be ba ka n̄n tem me m̄erim da mi, ba n̄n siki ba n̄e, sañ kp̄e su ka tem m̄n t̄ambu sanna. Domi ba sun dam kere.

³² Ma ba seewa ba tem me nanum sosi Isireliban wuswaaɔ. Ba nee, tem mi sa bɔsu mi, mu ra tɔmbu gowa be ba kɪ bu sina mi. Be sa wa mi kpuro ba gunuwa. ³³ Sa mam Anakin bibun bweseru wa mi, be ba sãa doogo bweseru. Ben wuswaaɔ sa sãawa nge twee. Meya ben tii ba koo sun garisi.

Isireliba ba yina

bu du Kananin temɔ

14

¹ Ye Isireliba ba gari yi nua ba kpa, yera ba nɔɔguru sua ba swi wɔku giriru. ² Ma ba Mɔwisi ka Aroni wɔkisim wɔri ba nee, mban sɔna saɲ daa yande gu Egibitiɔ, n̄ kun me gbaburu mini. ³ Mban sɔna Yinni Gusunɔ u ka sun na tem mini bu sun go ka takobi kpa besen kurɔbu ka besen bibu bu ko yiberɛbagibu. N buram bo su wura Egibitiɔ.

⁴ Ma ba wesiana ba nee, su besen tii kparo kua, kpa su wura Egibitiɔ.

⁵ Ye Mɔwisi ka Aroni ba nua me, yera ba kibari ba wuswaa tem girari Isireliba kpuron wuswaaɔ. ⁶ Yera be sɔɔ, be ba tem men saria mɛerim da mi, Yosue, Nunin bii ka Kalɛbu, Yefunen bii ba ben tiin yãnu gẽeka nuku sankiranun sã. ⁷ Ba gerua ba nee, tem me sa mɛerim da mi, mu wã gem gem. ⁸ Tim ka boma mu kokumɔ mi. Gusunɔ ù n ka sun nɔnu geu mɛera, u koo ka sun da mi, kpa u sun mu wɛ. ⁹ Yen sã, i ku n̄n seesi, kpa i ku tɔn ben berum ko. Domi ba koo kowa nge besen d̄ianu. Ben b̄nu kun bu k̄sumɔ. Adama Yinni Gusunɔ u ko n ka sun wã. I ku ben berum ko.

10 Saa ye Isireliba ba gerunamɔ bu Kalebu ka Yosue kpenu kasuku, saa yera Yinni Gusunɔn yi-iko ya sɔɔsira win kuu ten wɔllɔ Isireliba kpuron wuswaaɔ.

Mɔwisi u Isireliba

suuru kanammɛ Gusunɔn mi

11 Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, sere saa yerà Isireliba ba ko n man gɛma. Sere saa yerà ba koo den man naanɛ ko, baa mɛ na maamaaki dabinu kua ben suunu sɔɔ. 12 Kon bu baranu kpɛɛwa, kpa n bu go. Adama wunɛ kon de wunɛn bweseru tu kpɛa tu dam ko n kere Isireli be ba tie.

13 Yera Mɔwisi u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nɛɛ, wuna a Isireliba yarama Egibitin di ka wunɛn dam. Egibitigibu bà n nua ye a Isireliba kua, 14 ba koo ye Kananiba sɔ. N deema ben tii ba nua ma wuna a Isireliba kpare, a ra tii bu sɔɔsi nɔni ka nɔni. Ba maa nua ma wuna a bu kɔsu. Domi a ra n bu swaa gbiye sɔɔ sɔɔ ka guru wii wuroru, wɔkuru kpa a n wãa dɔɔ yara sɔɔ. 15 Wee tɛ, à n wunɛn tɔn be kpeerasia nɔn teeru, bwese tuku ni nu wunɛn gari nua, nu koo gere nu nɛɛ, 16 wunɛ Yinni Gusunɔ aɲ dam mɔ a ka wunɛn tɔn be kpara a ka da tem mi a bu nɔɔ mwɛɛru kua. Yen sɔna a na a bu go gbaburɔ. 17 Yen sɔ tɛ, na nun kanamɔ a de a wunɛn dam bakam sɔɔsi nge mɛ a gerua a nɛɛ, 18 a sãawa suurugii. Wunɛn durom mu kpã. A ra tɔmbu ben toranu suuru kue. A ku ra toro deri a kun nùn sɛɛyasie. Mɛya a ra baababan toranun mɔɔru mwɛ ben bibun mi, sere ka ben sikadominɔ. 19 Yen sɔ, Yinni, a tɔn be, ben toranu suuru kuo. A wunɛn wɔnwɔndu yaayo. A yaayo nge mɛ a ra n bu suuru kuammɛ saa mìn di a bu yarima Egibitin di.

20 Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, kon bu suuru kua nge mɛ a kana. 21 Adama sere ka nɛn wǎaru ka sere maa nɛn yiiko ye ya tem kpuro yiba, 22-23 Isireli be, baɲ duɔ tem mɛ sɔɔ, bu sere mu wa, mɛ na bɔrua na nɛɛ, kon ben baababa wɛ. Domi ba nɛn yiiko ye wa ka sɔm maamaakigii ni na kua Egibitiɔ ka gbaburɔ. Ba maa nɛn laakari mɛɛra gbaburɔ nɔn dabinu, ma baɲ nɛn gere mɛm nɔɔwɛ, ba man gɛma. 24 Adama yɛn sɔ Kalɛbu, nɛn sɔm kowo un bwisika nge be, ma u nɛn gere swii mam mam, kon de u du tem mɛ sɔɔ, mɛ u beram da kpa win bibun bweseru ta n mu mɔ. 25 Adama Amalɛkiba ka Kananibara ba wǎa tem mi, wɔwa sɔɔ. Yen sɔ, sia i gɔsiro i da gbaburɔ nim wɔku ge ba mɔ Naa yari gia.

Yinni Gusunɔ

u win tɔmbu sɛɛyasia

26 Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, 27 na nua Isireliba ba man wɔkisimɔ. Sere saa yerɔ ba koo man wɔkisim mari. 28 I bu sɔɔwɔ i nɛɛ, sere ka nɛn wǎaru kon bu kuawa nge mɛ ba gerumɔ. 29 Gbaburu miniwa ba koo dɛlla bu gbi, be, be ba gesi gara be ba wɔɔ yɛndu mɔ ka be ba kere mɛ, ba ka man wɔkisi. 30 Ben goo kun duɔ tem mi, mɛ na bɛɛ nɔɔ mwɛɛru kua, i ka sina, ma n kun mɔ Kalɛbu, Yɛfunɛn bii, ka Yosue, Nunin bii. 31 Adama ben bii be ba nɛɛ, ba koo ko yiberɛban yobu mi, beya kon de bu du tem mɛ sɔɔ, kpa ba n wǎa mi, mɛ be, ba gɔburu wa mi, 32 kpa be, bu dɛlla gbaburu mini bu gbi. 33 Ben bii be, ba koo sirena wɔɔ weeru gbaburu mi, ben baababan mɛm nɔɔbu sarirun sɔ sere bu ka gbisuku bu kpe. 34 Nge mɛ ba kua sɔɔ weeru ba ka tem mɛn saria mɛɛra, nge mɛya kon maa de bu ko

wã̄o weeru gbaburã ben toranun sã̄. Sã̄o wee ten tã̄o baatere ta ko n sã̄awa nge wã̄o tia. Saa ye sã̄ra ba koo gia ma gã̄a girina nã̄ kun ka bu wã̄a. ³⁵ Nε, Yinni Gusunã̄wa na yeni gerua. Mεya kon bu kua domi ba man seesi ben nuku kã̄surun sã̄. Ba koo gbisukuwa gbaburu mi, kpa ben gonu nu kam ko mi.

³⁶ Be Mã̄wisi u raa gã̄sa ba ka tem mεn saria mεrim da, ye ba wurama ba wã̄ki, ma ba tem mε nanum doke, ³⁷ beya Yinni Gusunã̄o u so u go, ³⁸ ma n kun mã̄ Yosue, Nunin bii ka Kalebu, Yεfunεn bii.

Isireliba ba maa tora

³⁹ Ma Mã̄wisi u da u Yinni Gusunã̄n gari yi Isireliba kpuro sã̄ã̄wa. Ma ben nuki sankira gem gem. ⁴⁰ Ma ba seewa buru buru yellu ba yã̄ã̄wa guuru wã̄llã̄ ba mã̄, Yinni, bεε wee sa ko da mi a nεε, su da mi. Sa torã̄wa.

⁴¹ Yera Mã̄wisi u nεε, mban sã̄na i Yinni Gusunã̄n wooda sara kpa. Ye i mã̄ mi, yañ ka bεε gam dã̄o. ⁴² I ku da, domi Yinni Gusunã̄o uñ ka bεε wã̄a. I ku de bεεn yiberεba bu bεε kamia. ⁴³ Amalekiba ka Kanani ba wã̄a bεεn wuswã̄ã̄o. Ba koo maa bεε go ka takobi, domi i Yinni Gusunã̄o biru kisi. Uñ ko n maa wã̄a ka bεε.

⁴⁴ Ka mε, ba da guuru wã̄llu mi. Adama bañ ka Yinni Gusunã̄n woodan kpakoro te de. Mεya Mã̄wisin tii kun maa ka bu de. ⁴⁵ Saa ye sã̄ra Amalekiba ka Kanani be ba wã̄a guurun bera mi, ba na ba Isireliba wã̄ri. Ma ba bu go go ba ka da sere Hã̄ã̄mã̄.

Som ka gum ka tam yã̄kuru

15

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ² a Isireliba sɔɔwɔ a nɛɛ, ì n dua tem mèn nɔɔ mwɛɛru na bɛɛ kua sɔɔ, i ka sina, ³ ma i nɛ, Yinni Gusunɔ yāku dɔɔ mwaararugiru kuammɛ, ñ kun mɛ nɔɔ mwɛɛrun yākuru, ñ kun mɛ kɛru garu te i kua ka kīru, ñ kun mɛ tɔɔ bakarun yākuru, i ko i tu kowa ka yāaru, ñ kun mɛ ka ketɛ, ñ kun mɛ ka boo, kpa yāku ten nuburu tu man dore. ⁴ Wi u koo ka yaa saberu garu yākuru na, u koo som sɔndimawa kilo ita mɛ ba burina ka gum ditiri tia ka bɔnu. ⁵ N n maa yārun na ba ka yāku dɔɔ mwaararugiru mɔ, ñ kun mɛ siarabun yākuru, ba koo tam ditiri tia ka bɔnu sɔndiwa te sɔɔ. ⁶ N n maa yāa kinerun na, ba ka yākuru mɔ, ba koo som sɔndimawa kilo nɔɔba tia, mɛ ba burina ka gum ditiri yiru, ⁷ ka sere tam ditiri yiru. Bà n ye kpuro dɔɔ doke, yen nuburu ta koo man dore. ⁸ N n maa ketɛn na, ba ka yāku dɔɔ mwaararugiru mɔ, ñ kun mɛ siarabun yākuru, ñ kun mɛ nɔɔ mwɛɛrun yākuru, ñ kun mɛ yākuru garu, ⁹ ba koo som kilo nɔɔba nɛ mɛ ba burina ka gum ditiri ita sɔndiwa yaa ye sɔɔ, ¹⁰ ka sere tam ditiri ita. Saa ye sɔɔ, bà n ye kpuro dɔɔ doke, yen nuburu ta koo man dore. ¹¹ Nge mɛya ba ko n da ko bà n ka ketɛ yākuru mɔ, ñ kun mɛ yāa kineru, ñ kun mɛ yāa kpɛmbu, ñ kun mɛ boo kpɛmbu. ¹² Yākuru baaterewa i ko i n da kue mɛ, nge mɛ ten wooda ya gerua. ¹³ Isireli baawurewa u ko n da ko mɛ, ù n yākuru mɔ tèn nubura koo man dore. ¹⁴ Sɔbu be ba wāa saa fiiko, ñ kun mɛ be ba tɛ mi, bà n yākuru mɔ tèn nubura koo nɛ, Yinni Gusunɔ dore, ba koo kowa nge mɛ. ¹⁵ Wooda tia yera baawure u koo swīi. Ya ko n maa wāawa sere ka bɛɛn bibun bweserɔ. Nɛ,

Yinni Gusunə, nañ bεε Isireliba ka sɔbu wunanamə.
 16 Wooda tia yera i ko i swĩ bεε kpuro.

Dĩa gbiikii ni ba koo din kēru

17 Yinni Gusunə u Məwisi sɔɔwa u nεε, 18 a Isireliba wooda yeni sɔɔwə a nεε, sanam mε i ko i du tem mε sɔɔ, mi na ka bεε dɔɔ, 19 ma i dīanu kua i ka di i ko i yen sukum suawa i man wē. 20 I ko i som buri kpa i man kiraru kua i ka na kpa i tu sɔɔsi beri berika, nge mε i ra ka bεεn dĩa gbiikinu nε i sɔɔsi. 21 Nge mεya i ko i ka man kira gbiikiru wē te i wɔɔwa. Yeni ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaə.

Yāku ni ba koo ko

tora ni bañ yēn sɔ

22-23 Yinni Gusunə u maa Məwisi sɔɔwa u nεε, tēwa? N kun mε siawa? I n nɛn wooda gaa sara iñ ka baaru, ye na bεε ka bεεn bibun bweseru wē saa wunen min di, 24 ma goo kun tora te wa, bεε kpurowa i ko i man yāku dɔɔ mwaararugiru kua ka naa kinε kpembu tèn nubura koo man dore. Kpa i som ka tam mε ba ra sɔndi mi, doke ka sere maa boo kineru, tora ten suurun sɔ. 25 Yāku kowowa u koo Isireliba kpuro dεerasiabun wororu koosi. Kpa be kpuro bu ben torarun suuru wa. Domi ba torawa bañ ka baaru, ma ba ka ben yāku dɔɔ mwaararugiru na ka torarun yākuru nε, Yinni Gusunən wuswaaə.
 26 Kon bu ben tora te suuru kua ka maa sɔɔ be ba wãa ben suunu sɔɔ. Domi ba torawa bañ ka baaru.
 27 N n maa tən turon na u tora uñ ka baaru, u koo boo niu wɔɔ tiaguu gowa win tora ten sɔ. 28 Yāku kowowa u koo nùn dεerasiabun wororu kua. U n tu kua u kpa yēro u koo suuru wa. 29 Isireliba ka sɔbu kpuro wooda tia yera ba ko n mə ben goo ù n

tora uñ ka baaru. ³⁰ Adama ben goo ù n yē ma torara u ka m̀, u man torariwa. Ba koo ǹn yarawa win t̀mbun min di. ³¹ Domi u n̄n gari gema, ma u n̄n woodaba sara. Ba koo ǹn yarawa win t̀mbun min di kpa u win torarun are s̀be.

Goo u t̀ɔ w̄rarugirun

wooda sara

³² Sanam m̄ Isireliba ba w̄a gbaburɔ ba goo mwa u d̄a guramɔ t̀ɔ w̄rarugiru s̄ɔ. ³³ Be ba ǹn wa, ba ka ǹn da M̄wisi ka Aronin mi ka Isireliba kpuron mi. ³⁴ Ma ba ǹn kenusi dirɔ gina, domi bañ yē ye ba koo ǹn kua. ³⁵ Yinni Gusunɔ u M̄wisi s̄ɔwa u n̄ε, ba koo ȳro yarawa sansanin di kpa bu ǹn kpenu kasuku bu go.

³⁶ Ma ba ǹn yara sansanin di ba kpenu kasuka ba go, nge m̄ Yinni Gusunɔ u M̄wisi s̄ɔwa.

Yabenun sari

³⁷ Yinni Gusunɔ u M̄wisi s̄ɔwa u n̄ε, ³⁸ a Isireliba s̄ɔwɔ a n̄ε, bu tii sari kuo yi n s̄are ben yabenun swaa buaɔ kpa bu yi w̄ε gaaduragii s̄re. ³⁹ B̄a n sari yi wa, yi s̄are, ba koo n̄n woodaba yaaya bu ye m̄m n̄ɔwa. Saa ye, bañ maa ben tiin ḡru k̄ru m̀ bu sere ko naan̄ sarirugibu, bu da bu b̄nu gasiri. ⁴⁰ Nge m̄ya ba koo ka n̄n woodaba yaaya, kpa bu ka ye m̄m n̄ɔwa kpa ba n s̄a n̄n̄m n̄n s̄. ⁴¹ N̄na na s̄a Gusunɔ wi u bu yara Egibitin di na n ka s̄a ben Yinni.

Kore u M̄wisi seesi

16

¹ Kore, Yiseharin bii, Kehatin debubu, Lefin bweseru s̄ɔ, ka Datani ka Abiramu, Eliabun bibu

ka Oni, Peletin bii, Rubenin bweseru sɔɔ, ² be kpurowa ba Mɔwisi seesi, ka sere maa tɔmbu goobu ka weeraakuru (250) gabu be ba sãa Isireliban wirugii be ba naane sãa. ³ Yera ba menna ba Mɔwisi ka Aroni soka ba nee, ya den tura me, beɛɛ Isireliba kpuro sa sãawa be Gusunɔ u gɔsa. U maa wãa beɛɛ kpuron suunu sɔɔ. Mban sãna i tamaa i sun kere, beɛɛ, Gusunɔn tɔn be sa tie.

⁴ Sanam me Mɔwisi u gari yi nua, yera u wuswaa tem girari. ⁵ U Kore ka win tɔn be sɔɔwa u nee, sia bururu, Yinni Gusunɔ u koo sun sɔɔsi wi u sãa wigii ka wi u gɔsa. U koo maa de yẽro u nùn susi. ⁶ Tẽ, wunɛ Kore ka wunɛgibu, i dɔɔ guratii suo. ⁷ Sia kpa i turare dɔɔ doke Yinni Gusunɔn wuswaaɔ. Sa ko wa wi u koo gɔsi u n sãa wigii. An wa beɛ Lefin bibu i banda?

⁸ Mɔwisi u kparam Kore sɔɔwa u nee, i swaa dakio beɛɛ Lefiba. ⁹ Ye Yinni Gusunɔ u beɛ gɔsa Isireliba sɔɔ, i ka win sɔmburu ko win kuru sɔɔ, kpa i n sãa win tɔmbun sɔm kowobu, yañ beɛ tura? ¹⁰ U wura wunɛ Kore ka wunɛgibu i nùn susi, yera i maa yãku kowobun sɔmburu kĩ? ¹¹ N n men na, Yinni Gusunɔwa i seesimɔ. Domi wara ra n Aroni i n ka sere nùn wãki.

¹² Yera Mɔwisi u gɔra bu da bu Datani ka Abiramu, Eliabun bibu sokuma. Adama ba yina bu na. ¹³ Ba nee, wee Mɔwisi u dera sa tem deri mi tim ka bom mu kokumɔ, ma u ka sun na gbaburu mini u ka sun go. Yeni yañ nùn tura? Yera u kĩ u maa sun dam dɔre? ¹⁴ Un ka sun ne tem mi tim ka bom mu kokumɔ. Un maa sun resem gbaanu wẽ. U tamaa u koo sun nɔni wãkewa? U doo, sañ wee.

¹⁵ Ma mɔru ya Mɔwisi mwa, u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nee, a ku ben yãkuru mwa. Nañ bu keteku

mwaarire. Nañ maa ben goo kōsa kuare.

Yinni Gusunə u Kore

ka wigibu kam koosia

¹⁶ Məwisi u maa Kore sōwa u nεε, wunε ka wunεgibu i na sia Yinni Gusunən wuswaaə, kpa Aroni u n wāa mi. ¹⁷ Kpa bεen baawure u win dōo guratia sua u turare dōo doke Yinni Gusunən wuswaaə. Yi kpuro yi ko n sāawa mi, goobu ka weeraakuru (250). Wunε ka maa Aroni i ko i n maa bεegia neni.

¹⁸ Ma ben baawure u win dōo guratia neni u dōo doke. Ma ba turare doke. Ba da ba yōra Yinni Gusunən kurun kənnəwə ka Aroni ka sere maa Məwisi. ¹⁹ Ma Kore u Isireliba kpuro menna Məwisi ka Aronin sō, kurun kənnə mi.

Yera Yinni Gusunən yiikon girima ya sōsira. ²⁰ Ma u Məwisi ka Aroni sōwa u nεε, ²¹ i doonə tən ben min di, domi kon bu gowa mi tēn tē ge.

²² Ma Məwisi ka Aroni ba wuswaa tem girari ba nεε, Gusunə wuna a hunde koni kpuro wāaru wē. Tən turon torarun sōna kaa tambu kpuro go?

²³ Yinni Gusunə u Məwisi wisa u nεε, ²⁴ a de tən be, bu se Kore ka Datani ka Abiramun bəkun di bu da n toma.

²⁵ Məwisi u seewa ka Isireliban guro gurobu ba da ba Abiramu ka Datani deema. ²⁶ Saa yera u Isireliba sōwa u nεε, i tondo saa tən kōso ben kunun di. I ku maa ben gāanu baba. I n maa yina i kua mε, i ko i gbi ben tora nin sō.

²⁷ Ma tən be kpuro ba ka Kore ka Datani ka Abiramu tonda.

Ma Datani ka Abiramu ba yara ba wāa ben kunun kōnnōwō ka ben bibu ka ben kurōbu ka ben debu-minu. ²⁸ Ma Mōwisi u nεε, tē i ko i gia ma Gusunōwa u man gōsa n ka sōma ye ko ye i waamō na mō. Nañ ye mō ka nεn gōru kīru. ²⁹ Tōn be, bà n gu nge mε tōmbu kpuro ba ra gbi, n ñ Yinni Gusunō u man gōsa. ³⁰ Adama Yinni Gusunō ù n gāa nanumginu kua, u dera tem mu nōo baara mu bu mwε ka ye ba mō kpuro, kpa bu da gōribun wāa yerō, saa yera, i ko i gia ma tōn be, ba Yinni Gusunō gemawa.

³¹ Sere Mōwisi u ka gari gere u kpe, ma mi ba yō mi, mu bεsira. ³² Ma tem mu nōo baara mu Kore ka win yεnugibu ka ben arumani kpuro mwε, ka sere maa Datani ka Abiramu ka ben yεnugibu, ka ben arumani kpuro. ³³ Ma ba dua gōribun wāa yerō wasiru, ka sere ben ye ba mō kpuro. Ma tem mε, mu bu wukiri. Nge mεya ba ka doona Isireliban suunu sōon di. ³⁴ Isireli be ba wāa mi, sanam mε ba tōn ben wuri nua, yera ba duki yakikira. Domi bεrum bu mwa, tem mu ku raa ben tii mwε. ³⁵ Ma dōo yara ya na, ya tōmbu goobu ka weeraaku (250) te di, te ta turare dōo dokemō mi.

Kore ka wigibun dōo guratiin

gari

17

¹ Yinni Gusunō u Mōwisi sōowa u nεε, ² a Eleasaa, Aroni yāku kowon bii sōowō a nεε, u tōmbu goobu ka weeraaku ten dōo guratii yi wunō saa dōon di. Domi yi sāawa Yinni Gusunōgii. Adama u yin dōo yēε guro u ka da u yari n toma. ³ Kpa u de bu dōo guratii yi so yi ko fεrε fεrε kpa bu ka yi yāku yeru

wukiri. Domi Yinni Gusunɔwa ba ka yi turare dɔɔ dokea, kpa ye kpuro ya n sãa yaayatia Isireliban mi.

⁴Ma yãku kowo Eleasaa u dɔɔ guratii yi ba kua ka sii gandu mi gura, ba ka yãku yerun wukiritii kua.

⁵Ma ya kua yaayatia Isireliban sã ye ya bu sɔmɔ ma goo kun kpɛ u Yinni Gusunɔ turare dɔɔ dokea, ma n kun mɔ be ba sãa Aronin bibun bweseru. Wi u maa yina u kua mɛ, ba koo yẽro kuawa nge mɛ ba Kore ka wigibu kua. Domi mɛya Yinni Gusunɔ u Aroni sɔɔwa, saa win sɔm kowo Mɔwisin nɔɔn di.

Tɔmba Mɔwisi ka Aroni

taare wɛ

⁶Yera sisiru bururu Isireliba kpuro ba ka Mɔwisi ka Aroni wɔki ba mɔ, wee i dera Yinni Gusunɔn tɔmba gu.

⁷Sanam mɛ tɔn be kpuro ba mennamɔ bu ka Mɔwisi ka Aroni seesi, yera ba mɛera Yinni Gusunɔn kurun bera gia, ma ba wa guru wii wuroru ta tu wukiri. Ma Yinni Gusunɔn yiiko ya sɔsira. ⁸Mɔwisi ka Aroni ba da kuu ten mi. ⁹Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁰i yario tɔn ben suunu sɔɔn di. Kon bu gowa nɔni kpaki teeru.

Ma Mɔwisi ka Aroni ba yiira ba wuswaa tem girari. ¹¹Mɔwisi u Aroni sɔɔwa u nɛɛ, a dɔɔ guratia ye suo, kpa a dɔɔ sua yãku yerun di a doke ye sɔɔ, kpa a turare doke mi, kpa a da tɔn ben mi gia fuuku a bu dɛɛrasiabun wororu koosi. Domi Yinni Gusunɔn mɔru ya seewa. Kɛsi kɛsi bararu ta torua.

¹²Aroni u dɔɔ guratia ye sua nge mɛ Mɔwisi u gerua. U da tɔn ben mi. Ma u deema kɛsi kɛsi bararu ta torua tɔn ben suunu sɔɔ. Ma u turare dɔɔ doke, u bu dɛɛrasiabun wororu koosi. ¹³Ma u yɔra be ba gu ka be ba wasin baa sɔɔ. Ma bara te, ta

yōra. ¹⁴ Tōmbu nārəbun suba wəkura nne ka nata ka wunəbuwa ba gu yen dōma te (14.700), be ba gu Koren torarun sō baasi. ¹⁵ Yen biru Aroni u gōsira u da Mōwisin mi, Yinni Gusunən kuu ten kənnəwə. Ma bara te, ta yōra.

Aronin dēka

¹⁶ Yinni Gusunə u Mōwisi sōwə u nεε, ¹⁷ a Isireliba sōwə a nεε, ben bwese kera baayeren wirugii u ka dēka tia na, ¹⁸ kpa a ben baawuren yīsiru yore win dēka sō, kpa a Aronin yīsiru yore Lefin bwese keran dēka sō. Domi bwese kera baayeren wirugii u ko n win dēka mōwa. ¹⁹ Yen biru kpa a dēki yi yi nen kuu bekurugirə, mi na ra ka bεε yinne. ²⁰ Wi na gōsa, win dēka ya koo kpara. Saa yera kon Isireliba marisia wəki ni ba bεε koosimə min sō.

²¹ Mōwisi u Isireliba kpuro ye sōwə. Ma bwese kera baayeren wirugii u dēka tia wē. Ma yi kpuro yi kua dēki wəkura yiru. Ma Aronin dēka ya wāa begiin suunu sō. ²² Mōwisi u ka dēki yi da Yinni Gusunən wuswaaə kuu bekurugiru mi. ²³ Bururu yam sāreru Mōwisi u dua kuru mi, ma u deema Aronin dēka ye ya sāa Lefiban dēka, ya kpara ya wēsū kua sere ya binu mara nu ye. ²⁴ Ma Mōwisi u dēki yi gura Yinni Gusunən wuswaan di, u ka da Isireliba kpuron wuswaaə bu ka wa kpa ben baawure u win dēka sua. ²⁵ Yinni Gusunə u Mōwisi sōwə u nεε, a ka Aronin dēka wuro a yi woodan kpakoro ten wuswaaə, ya n ka sāa seeda Isireliban sō be ba man seesi. Nge mēya bañ maa ka man wəkimə n sere bu go.

²⁶ Ma Mōwisi u kua kpuro nge mε Yinni Gusunə u nùn sōwə.

*Yāku kowobu**ka Lefiban sɔmburu*

²⁷ Yera Isireliba ba na ba Mɔwisi sɔɔwa ba neɛ, wee, sa gbimɔ sa dɔɔ. ²⁸ Wi u gesi Yinni Gusunɔn kuu te susi, u ra gbiwa. Mɛya sa ko n gbimɔ sa n dɔɔ?

18

¹ Yinni Gusunɔ u Aroni sɔɔwa u neɛ, wunɛ ka wunɛn bibun bweseru ka Lefiba kpurowa i ko i bɛɛn toranun are sɔbe ì n tora Yinni Gusunɔn sãa yerɔ. Adama wunɛ ka wunɛn bibun bweseru tɔnawa i ko bɛɛn toranun are sɔbe ni i kua yāku kobun sɔmburu sɔɔ. ² I n da kuu bekurugii ten wuswaaɔ, mi woodan kpakoro te, ta wāa, a de wunɛn tundo bisibu Lefiba bu na bu ka bɛɛ somi, wunɛ ka wunɛn bibu. ³ Ba ko n da kowa ye a bu sɔɔwa kuu ten nɛnubu sɔɔ. Adama ban sãarun dendi yānu ganu babamɔ, ñ kun mɛ yāku yeruginu, kpa i ku ra ka gbin sɔ, wunɛ ka be. ⁴ Beya ba ko n da bɛɛ somi kpa ba n da kuu ten sɔmburu ko. Tɔn tuko goo kun susimɔ mi. ⁵ Bɛɛn tii i ko n da sɔmburu kowa yāku yerɔ ka dii te ta dɛere gem gem mi. Nge mɛya nɛn mɔru kun maa ka seemɔ Isireliban sɔ. ⁶ Na bɛɛn tundo bisibu Lefiba gɔsa Isireliban suunu sɔɔn di. Ba sãawa nɛgibu, adama na bɛɛ bu wɛwa bu ka kuu ten sɔmburu ko. ⁷ Wunɛ ka maa wunɛn bibu, bɛɛgia yāku kobu yāku yerɔ ka sere ye ya sãa dii te ta dɛere gem gem sɔma. Sɔmbu tera i ko i ko. Nɛna na bɛɛ tu wɛɛmɔ. Ta sãawa kɛɛ geeru. Tɔn tuko goo ù n man susi, kon nùn gowa.

*Ye ya sãa**yāku kowobun dīanu*

⁸ Yinni Gusunɔ u Aroni sɔɔwa u neɛ, wee, yāku ni Isireliba ba ka man naawammɛ kpuro sɔɔ, kon bɛɛ bɛɛn saria wɛ wunɛ ka wunɛn bibu. Ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɔ. ⁹ Yāku ni ba koo man kua, bà n kpa, nìn sukum kaa n mɔ, ni wee, torarun yākunu, ka yāku ni ba ra ka toraru sɔmɛ, ka gberun dīanun yākunu, ka kɛnu. Bà n yāku ni sɔɔ nɛgia wīa, sukum mɛ mu tia wunɛ ka wunɛn biba i mɛ kpuro mɔ. ¹⁰ I ko i da i mu diwa yam dɛɛramɔ. Wunɛ ka wunɛn bii tɔn durɔ baawurewa i ko mu di. I ko mu garisiwa dīa dɛɛranu. ¹¹ Wee ye ya ko n maa sãa bɛɛgia. Yera kɛɛ ni ba ka man naawa ba sɔɔsi beri berika. Ya ko n sãawa wunɛ ka wunɛn bibugia. Be ba dɛere wunɛn yɛnuɔ kpuro, bera ba koo ye di. ¹² Kaa maa dīa gbiikii ni ba ka man naawan tii sua. Guma? Aa, alikamawa? Aa, tam kpama? Wunɛ ka wunɛn biba i ko n ye mɔ. ¹³ Dīa gbiikii ni ba ka man gesi naawa kpuro, nu ko n sãawa wunɛ ka wunɛn bibuginu. Be ba dɛere wunɛn yɛnu sɔɔ, bera ba koo nu di. ¹⁴ Gãa ni ba maa yi nɛn sɔ mam mam, nu ko n sãawa bɛɛginu. ¹⁵ Bii tɔn durɔ gbiikoo ka yaa saberun buu dɔɔ gbiikuu ge ba koo man wɛ, ye kpuro ya ko n sãawa wunɛ Aronigia. Adama kaa dewa ba n da bii tɔn durɔ gbiikoo yakie ka sere maa yaa ye ba ku ra ka yākuru kon buu. ¹⁶ Kaa de bu ye yakiawa saa min di ya suru tia mɔ, ka sii geesun gobi nɔɔbu nge mɛ ba ra yi yīre sãa yerɔ. Gobi yin tian bunum mu sãawa garamu wɔkuru. ¹⁷ Adama aɔ ketɛ buu dɔɔ gbiikuu yakiamɔ, n̄ kun mɛ yāa buu, n̄ kun mɛ boo buu. Sabe nini kpuro nu sãawa ni ba ra ka yākuru ko. Kaa nu gowa a nin yem wisi yāku yerɔ kpa a nin gum dɔɔ doke kpa mɛn nuburu tu nɛ, Yinni Gusunɔ dore. ¹⁸ Yen yaa kpuro ya ko

n s̄awa beegia nge me siarabun yākurun yaa taa n̄m geugiru ka ten guro guroru nu s̄a beeginu. ¹⁹ Yākunu kpuro ni Isireliba ba ka gesi na nen mi, ba s̄asi beri berika na beε nu w̄εm̄. Ya ko n s̄awa wooda sere ka baadommā wunε ka wunen bibun bweserun s̄.

²⁰ Yinni Gusun̄ u maa Aroni s̄owa u neε, an̄ tem wasi Isireliban suunu s̄. Nena kaa n m̄. Nena na s̄a wunen arumani.

Ye ya ko n s̄a Lefiban saria

²¹ Ye Isireliba ba wa kpuron w̄kuru baateren w̄ll̄, yen tia ye ba ra man w̄, Lefibara kon ye w̄ ben s̄mbu te ba m̄ nen s̄a yer̄n s̄. ²² Isireli be ba tie, bañ maa susim̄ nen s̄a yer̄ bu sere taare wa ye ya koo de bu gbi. ²³ Lefibara ba koo s̄mburu ko nen s̄a yer̄, beya ba koo maa ben tiin toranu s̄be ni ba koo ko mi. Bañ ko ba n tem m̄ Isireliban suunu s̄. Ya ko n s̄awa wooda sere ka ben bibun bweser̄. ²⁴ Adama ye Isireliba ba wa kpuron w̄kuru baateren w̄ll̄, yen tia ye ba ra man w̄, yeya ya ko n s̄a begia. Yen s̄na na neε, bañ tem gam wasi nge Isireli be ba tie.

²⁵ Yinni Gusun̄ u M̄wisi s̄owa u neε, ²⁶ a Lefiba s̄ow̄ a neε, Isireliban ye ba wa kpuron w̄kuru baatere s̄, yen tia tia ye ba ra man w̄, Lefi be, b̄ n ye mwa ya kua begia, ben tii bu maa w̄kuru baatere s̄ tia wun̄ nen s̄. ²⁷ Nge meya ben tii ba koo maa ka ben k̄nu na ni nu s̄a nge ben gberun d̄ianu, n̄ kun me tam. ²⁸ Nge meya ba ko n da maa ye ba wa Isireliban min di kpuron w̄kuru baateren w̄ll̄ tia wunε. Aroniwa ba ko n da ye w̄. ²⁹ K̄ε ni ba gesi wa kpuro ba ko n da Gusun̄ogia wunεwa. Gea ba koo n̄n wuna. ³⁰ B̄ n Gusun̄ogia w̄a, ye

ya tie ya ko n sãawa begia, nge me Isireli be ba tie ba ra ben alikama ñ kun me ben tam tii yiye, bà n Gusunɔgia wĩa. ³¹ Be ka ben yenugibu ba koo kpĩ bu dĩa ni di mi ba tura. Domi nu sãawa ben sãmburun kɔsiaru. ³² Bà n gea wuna nen sã, ma ba ye ya tie di, bañ Isireliban kɛɛ ni ba man wɛ disi doke, bañ maa toraru garu mɔ mi sɔɔ, bu sere gbi.

Naa nia swãan torom

19

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka Aroni sɔɔwa u nɛɛ, ² i Isireliba sɔɔwɔ i nɛɛ, wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, bu ka naa nia swãa na ye ya kun bau mɔ, kpa ya kun alebu gaa mɔ, kpa ba kun ka ye sãmburu koore. ³ Kpa bu ye yãku kowo Eleasaa nɔmu beria. U ko de bu ka ye dawa sansanin biruɔ kpa bu ye saka win wuswaaɔ. ⁴ Eleasaa wi, u koo naa yen yem dekawa ka win niki bia kpa u mu yɛka nɔn nɔɔba yiru nen kurun kɔnnɔ gia. ⁵ Kpa u de bu naa gira ye dɔɔ meni win nɔni biru ka yen gɔna ka yen yem ka yen bisu kpuro. ⁶ Saa ye sɔɔra u koo sedurun dãa ka dãa kiku ge ba mɔ isɔpu * doke dɔɔ wi sɔɔ, ka wɛɛ wunɔmgii kpa ye kpuro yu dɔɔ mwaara ka naa ye sannu. ⁷ Yen biru Eleasaa wi, u koo win yãnu teawa kpa win tii u wobure. Yen biru kpa u gɔsira u wura sansaniɔ. Adama ka me, u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. ⁸ Wi u naa ye dɔɔ meni, u koo maa win yãnu teawa kpa u wobure. Win tii u ko n maa disi mɔwa sere ka yokaɔ. ⁹ Wi u deere wiya u koo da u yen torom gura kpa u mu

* **19:6** isɔpu - Yuuban tem kikisa. Sin wurusa ba ra ka sãarun dendi yãnu yem yɛke bu ka nu deerasia.

yi sansanin biruɔ mi disi kun wãa. Miya ba koo ka mu Isireliba dɛɛrasiabun nim kua. Nim mɛ, mu ko n sãawa nge yãkuru torarun sɔ. ¹⁰ Wi u torom mɛ gura, u koo win yãnu teawa. Ka mɛ, u ko n disi mɔwa sere ka yokaɔ. Yeni ya ko n sãawa wooda sere ka baadommaɔ Isireliban sɔ, ka sere maa sɔɔ be ba wãa ben suunu sɔɔn sɔ.

Dɛɛrasiabun wooda

¹¹ Wi u tɔn goru baba u ko n disi mɔwa sere sɔɔ nɔɔba yiru. ¹² Dɛɛrasiabun nim mɛya ba koo nùn yɛka sɔɔ itase ka maa sɔɔ nɔɔba yiruse, kpa u sere dɛɛra. Adama ù kun tii dɛɛrasie sɔɔ itase ka maa sɔɔ nɔɔba yiruse te, u ko n disi mɔwa. ¹³ Wi u tɔn goru baba, ma un tii dɛɛrasie, u nɛn kuru disi dokewa mi. Ba koo nùn yarawa Isireliban suunu sɔɔn di. Domi bañ nùn dɛɛrasiabun nim mɛ yɛke. Yɛro u gina disi mɔwa mi.

¹⁴ Wooda gaa wee maa. Goo ù n gu win kurɔ, be ba wãa kuu te sɔɔ, u ka gu ka be ba dua mi, be kpuro ba disi duurawa mi, sere sɔɔ nɔɔba yiru. ¹⁵ Weke te ta maa wãa kuru mi, ma tañ wukiri, ten tii ta disi duurawa mi. ¹⁶ Wi u goru baba yakasɔ wi ba go ka takobi, ñ kun mɛ wi u gɔɔ diro gu, ka maa wi u tɔnun kukunu ñ kun mɛ sikiru baba, be kpuro ba disi duurawa mi sere sɔɔ nɔɔba yiru. ¹⁷ Bu ka wi u disi duura dɛɛrasia, naa swãa yen torom mɛya ba koo doke gbɛɛru sɔɔ bu nim gem doke. ¹⁸ Wi u dɛɛre wiya u koo dãa kiku ge ba mɔ isɔpu sua kpa u ge wasi nim mɛ sɔɔ u kuu te yɛka ka sere dendi yã ni nu wãa mi ka tɔn be ba wãa mi. Nim mɛya ba koo maa ka tɔnu baawure yɛka wi u tɔn goru ñ kun mɛ tɔn kukunu ñ kun mɛ, sikiru baba. ¹⁹ Ba koo nùn nim mɛ yɛkawa sɔɔ itase ka sɔɔ nɔɔba yiruse. Yen

biru wi ba mu yēka mi, u koo win yānu teawa kpa u wobure. Saa yoka yen diya u dεεra. ²⁰ Adama goo ù n disi mǎ, ma bañ nùn dεεrasiabun nim mε yēke u ka dεεra, ba koo nùn yarawa Isireliban suunu sǎn di, yèn sǎ u nen kuru disi doke. ²¹ Yeni ya ko n sǎawa wooda sere ka baadommaǎ Isireliban sǎ. Wi u tǎnu dεεrasiabun nim mε yēka, u koo maa win yānu teawa. Wi u maa nim mε baba kpuro u ko n disi mǎwa sere ka yokaa. ²² Tǎnu wi u disi mǎ, gǎa ni u baba kpuro nu disi duurawa mi. Wi u maa nu baba, yēron tii u disi duurawa mi, sere ka yokaa.

Meriban nim

20

¹ Wǎn suru gbiikoo sǎra Isireliba kpuro ba tunuma gbaburǎ te ba sokumǎ Sini, ma ba sina Kadēsio. Miya Mariamu u gu, ma ba nùn sika.

² Saa ye sǎra Isireliba ba nim bia ma ba Mǎwisi ka Aroni seesi. ³ Ma tǎn be, ba ka Mǎwisi wǎki ba nεε, mban sǎna añ dere Yinni Gusunǎ u yande sun go sanam mε u bεεgibu goomǎ. ⁴ Mban sǎna a ka bεε Gusunǎn tǎmbu na gbaburu sǎo mini su ka gbi bεε ka bεεn yaa sabenu. ⁵ Mban sǎna a sun yarama Egibitin di ma a ka sun na yam kǎsum mini, mi sañ kpē su dǎanu ganu duure. Dǎa ye ba mǎ figie sari mini, resεm maa sari, gerenadi maa sari. Mεya nim kun mam wǎa mε sa ko nǎ.

⁶ Ma Mǎwisi ka Aroni ba tǎn be deri ba da Yinni Gusunǎn kurun kǎnnǎwǎ. Ma ba yiira ba wuswaa tem girari. Ma Yinni Gusunǎn yiiko ya sǎsira. ⁷ Yinni Gusunǎ u Mǎwisi sǎowa u nεε, ⁸ a wunεn dεka suo kpa wunε ka wunεn mǎo Aroni i Isireliba

menna kpa i ka kpee te gari ko be kpuron wuswaaɔ. Ta koo nim yara i nɔ beɛ ka beɛn yaa sabenu.

⁹ Ma Mɔwisi u deka ye sua ye ya waa Yinni Gusunɔn sãa yerɔ nge me Yinni Gusunɔn tii u nùn sɔɔwa. ¹⁰ Ma wi ka Aroni ba Isireliba kpuro soka ba da kpee ten mi. Yera Mɔwisi u neɛ, i swaa dakio i nɔ beɛ mem nɔɔ sariba. Kpee tenin min diya sa ko de nim mu yari?

¹¹ Yera Mɔwisi u kpee te so ka win deka ye, nɔn yiru ma nim mu yara n kpã kpee ten min di. Ma tɔn be kpuro ka ben yaa sabenu ba nim me nɔra. ¹² Yera Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u neɛ, yèn sɔ i man naane bira in man beere wẽ Isireliban wuswaaɔ, yen sɔna nañ derimɔ i ka bu du tem me sɔɔ, me na bu nɔɔ mwɛɛru kua.

¹³ Gari yinin sɔna ba ra nim me soku Meriban nim. Yen tubusiana sannɔn nim. Domi miya Isireliba ba Yinni Gusunɔ wɔkisi ma u bu win deɛraru sɔɔsi.

Edɔmuban sunɔ u yina

Isireliba bu kpe

saa win tem di

¹⁴ Saa Kadesi min diya Mɔwisi u Edɔmun sunɔ goria bu nùn sɔ nge me be Isireliba ba wahala kua.

¹⁵ U neɛ, yellu, besen baababa ba da Egibitiɔ. Miya besen bwesera sina n ka te. Ma Egibitigibu ba sun nɔni sɔɔwa beɛ ka besen baaba be. ¹⁶ Saa ye sɔra sa Yinni Gusunɔ nɔɔgiru sue sa nùn somiru kana. Ma u besen nɔɔ nua u win gɔrado gɔrima u sun yara Egibitin di. Wee tẽ sa waa Kadesi mini wunen tem nɔɔ bura yerɔ. ¹⁷ Yen sɔ, sa nun kanamɔ a de su wunen tem bukiana. Sañ kpeeyɔ ka beɛn gbea gia,

saɲ bɛɛn resɛm gbaanu duɔ, saɲ maa bɛɛn dɔkɔban nim nɔrumɔ. Swaa baka sa ko mwa saɲ geramɔ gam sere su ka bɛɛn tem sara.

¹⁸ Adama Edɔmun sina boko wi, u nɛɛ, in nɛn tem bukianamɔ. I n maa yina i na, kon ka bɛɛ tabu ko.

¹⁹ Ma Isireliba ba nùn wisa ba nɛɛ, sa ko kpewa ka swaa baka. Bɛsɛ ka bɛsɛn yaa sabenu sà n wunɛn dɔkɔban nim nɔra sa ko yen gobi kɔsia. A gesi de su wunɛn tem bukiana su doona.

²⁰ Ma Edɔmun sina boko wi, u nɛɛ, naɲ wurewa i nɛn tem bukiana.

Yera Edɔmuban tabu kowobu ba seewa ba da ba ka Isireliba yinna. ²¹ Ma ba yina Isireliba bu ben tem mɛ bukiana bu doona. Saa ye sɔɔra Isireliba ba gɔsira, ba kpa gam gian di.

Aronin gɔɔ

²²⁻²³ Isireliba kpuro, ba seewa Kadɛsi min di ba da Horin guurɔ, Edɔmun tem nɔɔ bura yerɔ. Miya Yinni Gusunɔ u ka Mɔwisi ka Aroni gari kua u nɛɛ, ²⁴ wee Aroni u koo gbi. Un duɔ tem mɛ sɔɔ mɛ kon Isireliba wɛ yèn sɔ in nɛn wooda mɛm nɔɔwe ye na bɛɛ wɛ Mɛribaa. ²⁵ Wunɛ Mɔwisi, a Aroni ka win bii Eleasaa suo a ka bu da Horin guu ten wɔllɔ. ²⁶ Kpa a Aronin sãa yãnu pota a nu Eleasaa sebusia. Domi miya Aroni u koo gbi.

²⁷ Ma Mɔwisi u kua ye Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. Wi ka Aroni ka Eleasaa ba yɔɔwa guu ten wɔllɔ Isireliba kpuron nɔni biru. ²⁸ Ye ba tura mi, u Aronin sãa yãa ni pota u nu Eleasaa sebusia. Yen biru, Aroni u kpuna u gu guu ten mi. Ma Mɔwisi ka Eleasaa ba sarama. ²⁹ Ye Isireliba ba wa ma Aroni u guwa, yera be kpuro ba win gɔɔ swĩ sɔɔ tena.

Isireliba ba Kananiba tabu di

21

¹ Aradin suno Kananiḡii wi u wāa sōo yēsān nōm dwardu ḡia u nua ma Isireliba ba wee ka Atarimun swaa. Yera u da u bu tabu wōri, ma u ben gabu yoru mwεεra. ² Yera Isireliba ba Yinni Gusunō nōo mwεε teni kua ba nεε, Yinni Gusunō, à n sun tōn beni nōmu beria, sa ko ben wusu kpeerasiawa mam mam.

³ Ma u Isireliban ḡari yi wura u bu Kanani be nōmu beria. Ma ba Kanani be, ka ben wusu kpeerasia. Yera ba yam mi yīsiru kã Hōma. Yen tubusiana bansu.

Wεε dēegii

⁴ Yeniban biru, Isireliba ba seewa Horin guurun di ma ba kpa ka nim wōku ge ba mō Naa yarin swaa kpa bu ka Edōmun tem bεwa. Adama ba temanabu kpana swaa. ⁵ Ma ba Yinni Gusunō ka Mōwisi wōkisim wōri ba mō, mban sōna i sun yarama Egibitin di. Su ka ḡbi ḡbaburō? Domi dīanu ka nim sari mini. Manna ye wee, ya sun tusa. Dīa kamwa.

⁶ Yera Yinni Gusunō u bu wεε dēegii sure ma ben dabira gu. ⁷ Yera be ba tie ba na ba Mōwisi sōwa ba nεε, wee sa tora sa wunε ka Gusunō wōkisi. Tē, a Gusunō kanō u sun wεε yi ḡira yi tonda.

Ma Mōwisi u kanaru kua tōn ben sō. ⁸ Yera Yinni Gusunō u nūn sōwa u nεε, a waan weenasia koowo kpa a ye bwē dēkan wōllō. Wi waa ya dōma ma u waan weenasia ye mεera, uñ maa ḡbimō.

⁹ Ma Mōwisi u waa sii ḡandugia ye kua u ye bwē dēkan wōllō. Wi waa ya dōma kpuro ma u waa sii ḡandugia ye mεera, u ku ra maa ḡbi.

Isireliba

ba tura Pisigan guurɔ

¹⁰ Yeniban biru, Isireliba ba swaa wɔri ma ba da ba ben sansani gira Obɔtuɔ. ¹¹ Saa Obɔtun di, ba maa seewa ba da ba ben sansani gira Iye Abarimun gbaburɔ, Mɔabun deedeeru, sɔɔ yari yeru gia. ¹² Saa min di, ba maa seewa ba da ba ben sansani gira Serɛdin wɔwaa. ¹³ Saa Serɛdin di, ba maa da ba ben sansani gira Aanɔɔn daarun guru giɔ, tɛn nim mu kokumɔ Amɔreban tem di mu dɔɔ gbaburu gia. Domi Aanɔɔ ya sãawa Mɔabu ka Amɔreban tem nɔɔ bura yeru. ¹⁴ Yen sɔna Yinni Gusunɔn tabun tireru sɔɔ ba Fahɛbun gari mɔ ye ya wãa Sufan temɔ ka yen daa tori ka Aanɔɔ ¹⁵ ka yen daa tori yi yi wãa Arin bera ma yi da yi girari Mɔabun tem nɔɔ bura yerɔ. ¹⁶ Saa min di, ba da Beriɔ. Beri miya Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, a tɔn be mɛnnɔ kpa n bu nim wɛ̃.

¹⁷ Yera Isireliba ba womu geni kua ba nɛɛ, nim, a yarima dɔkɔn di kpa su taki ko.

¹⁸ Sinamba ba dɔkɔ ye gba.

Damgiba ba ye gba ka ben sina dɛki.

Yen biruwa Isireliba ba seewa gbabu ten min di ba da Matanan. ¹⁹ Saa Matanan di, ba da Nahaliɛliɔ. Saa Nahaliɛlin di, ba da Bamɔtuɔ. ²⁰ Saa Bamɔtun di, ba maa da wɔwa gaan mi, Mɔabun temɔ, guu te ba mɔ Pisigan wɔllɔ gbaburun deedeeru.

Isireliba

ba Sihoni ka Ogu kamia

²¹ Isireliba ba Sihoni Amɔreban sina boko sɔmɔbu gɔria ba nɛɛ, ²² a de su wunen tem bukiana. Saɔ kpeeyɔ ka bɛɛn gbea gia, saɔ bɛɛn resɛm gbaanu duɔ, saɔ maa bɛɛn dɔkɔban nim nɔrumɔ. Swaa baka

sa ko mwa, sañ gam geramə sere su ka been tem yari.

²³ Adama Sihoni u yina Isireliba bu kpe saa win tem di. Yera u win tabu kowobu menna ba da ba Isireliba wəri Yahasiə gbaburə. ²⁴ Ma Isireliba ba bu go go ba ben tem mwa saa daa te ba m̀ Aaṇəṇ di n ka da daa te ba m̀ Yabəkuə, sere n ka girari Aməṇiban tem nəə bura yerə. N deema Aməṇi be, ba ben tem nəə bura yerə tem k̄sobu yii. ²⁵ Ma Isireliba ba Aməreban wusu kpuro mwεεra ba sina mi ka Hεsiboniə ka gen baru kpaanə. ²⁶ Hεsiboni ye, ya s̄awa Sihonin tiin wuu. Sihoni wi, u raa ka Məabuba tabu kua ma u bu tabu di sere u Məabuban tem mwa u ka na sere daa te ba m̀ Aaṇəwə. ²⁷ Yen s̄na wom kowobu ba ra m̄ndu ko bu nεε,

i na i Hεsiboni bani.

I na i Sihonin wuu bani i gu gb̄araru toosi.

²⁸ Domi d̄ə u yara Hεsibonin di.

D̄ə yara ya yara Sihonin wuun di.

Ma u wuu ge ba m̀ Ari Məabu di

ka b̄u ni nu w̄a Aaṇəṇ gungunu w̄llə.

²⁹ Məabu, a kam kuawa!

Beε be i maa b̄u wi ba m̀ Keməsi s̄amə, i k̄ərawa!

Domi u dera Aməreban sina boko Sihoni u t̄n durəbu ka t̄n kurəbu yoru mwεεra.

³⁰ Adama sa Aməreba s̄εnu twee.

Ma Hεsiboni ya wəruka.

Ma tem mε kpuro mu kam kua

sere Diboniə n ka girari Nəfaə, ka Mədəbaə.

Sa ye kpuro kam koosiawa mam mam.

³¹ Nge m̄ya Isireliba ba ka sina Aməreban tem s̄ə.

³² Ma Məwisi u ḡra bu da bu Yasεen saria m̄eri.

Yen biru ba ye mwa ka yen baru kpaanu ma ba

Aməre be ba wāa mi gira. ³³ Yen biru ba swaa kəsa ba da Basani gia. Yera Ogu Basanin sunə u seewa ka win tabu kowobu u bu tabu wərim da Edεε. ³⁴ Yera Yinni Gusunə u Məwisi sōwa u nεε, a ku win bεrum ko, domi kon nun nūn nəmu səndia, wi ka win tumbu ka ben tem kpuro, kpa a bu kua nge mε a Sihoni, Aməreban sunə kua wi u wāa Hεsiboniə.

³⁵ Ma Isireliba ba bu go, wi ka win bibu ka sere win tumbu. Baa tən turo, bañ deri. Ma ba win tem mwa.

ISIRELIBA BA WĀA MƏABUBAN TEM BƏKUƏ

Balamun gari

22

¹ Yen biru, Isireliba ba da ba ben sansani gira Məabun wəwaə, Yuudenin bəkuə, sō yari yeru gia, Yerikon deedeeru.

² Balaki, Siporin bii u wa ye Isireliba ba Aməreba kua. ³ Yera Məabuba ba nanda Isireliban dabirun sō. ⁴ Ma ba Madianiban guro gurobu sōwa ba nεε, tən dabi teni, ta koo sun wəri tu di nge mε nεε yi ra yakasu di. Saa ye səə, Balakiwa u sāa Məabuban sunə.

⁵ Yera u səməbu gəra Balamu Beorin biin mi, Petoriə ye ya wāa Efaratin daarə win təmbun temə, u nūn sōwa u nεε, wee, bweseru gara yarima saa Egibitin di ma ta handunia kpuro pusi. Ta maa man turuku kooma. ⁶ Yen sō, na nun kanamə a na a man tən be bōrusia. Domi ba man dam kere. À n kua mε, sərəkudo kon kpī n bu kamia n gira nen tem di. Domi na yē ma wi a domaru kua u ra domaru wa. Wi a maa bōrusi, u ra bōri wa. ⁷ Ma Məabuba ka Madianiban guro guro be, ba da Balamu səro win

mi, ba kēnu neni. Ye ba tura mi, yera ba nùn Balakin gari yi s̄owa. ⁸ Balamu u bu s̄owa u nεε, i kpunō mini wōku te, sisiru kpa n bεε s̄o ye Yinni Gusunō u man s̄owa.

Ma M̄abun guro guro be, ba sina mi. ⁹ Yera Yinni Gusunō u Balamu bikia u nεε, t̄n berà ba wāa wunen mi.

¹⁰ Balamu u Gusunō wisa u nεε, Balaki Siporin bii, M̄abuban sina bokowa u t̄n be ḡrima bu man s̄o bu nεε, ¹¹ wee, bweseru gara yarima Egibitin di ma ta handunia pusi. Yen s̄o, n be na n t̄n be b̄rusi. S̄orokudo u koo kpī u t̄n be w̄ri u kamia u gira win tem di.

¹² Gusunō u Balamu s̄owa u nεε, a ku da. A ku t̄n be b̄rusi domi na bu domaru kua.

¹³ Ma Balamu u seewa buru buru u Balakin s̄omō be s̄owa u nεε, i wuro b̄en temō, domi Yinni Gusunō u yina n ka bεε da.

¹⁴ Ma t̄n be, ba seewa ba ḡsira Balakin mi. Ma ba nùn s̄owa ma Balamu u yina u na. ¹⁵ Yera Balaki u maa wirugibu gabu soka u ḡra be ba gbiikobu dabiru ka b̄εε kere. ¹⁶ Ba seewa ba da Balamun mi. Ye ba tura mi, yera ba nùn s̄owa ba nεε, ameniwa besen sina boko Balaki, Siporin bii u gerua. U nεε, u nun kanamōwa a ku yina a na. ¹⁷ Domi u koo be nun b̄εε baka w̄. U koo ko kpuro ye a nùn bikia. A gesi na a nùn t̄n be b̄rusia.

¹⁸ Yera Balamu u t̄n be wisa u nεε, baa Balaki ù n man win diru k̄a te ta wura ka sii geesu yiba nañ kp̄ n ḡanu ko. Domi nañ kp̄ n Yinni Gusunōn gere yina. ¹⁹ Ka mε, i kpunō wōku te, kpa n bεε s̄o ye u man s̄owa.

²⁰ Ma Yinni Gusunō u Balamu kure wōku te, u nùn s̄owa u nεε, t̄ yèn s̄o t̄n be, ba na bu nun soku,

a seewo a ka bu da. Adama kaa kowa ye na nun sɔɔwa.

²¹ Balamu u seewa buru buru, u win keteku niu gaari bɔkua ma u ka Mɔabuban guro guro be da.

Balamu ka win keteku

²² Ye Balamu u swaa wɔri u win keteku sɔni ma win sɔm kowobu yiru ba nùn swii, yera Yinni Gusunɔ u ka nùn mɔru kua ma u nùn win gɔrado gɔria u bunana swaaɔ. ²³ Ye keteku ge, ga gɔrado wi wa u yɔ swaa suunuɔ u win takobi womɛ, yera ga gera ga da yakasɔ. Ma Balamu u gu so, u ka gu swaa sure. ²⁴ Ma gɔrado wi, u da u yɔra swaa kisa gaa sɔɔ, resɛm gbaanu yirun ganin baa sɔɔ. ²⁵ Yera keteku ge, ga maa Yinni Gusunɔn gɔrado wi wa ma ga da ga mani gani yin tiaɔ. Ma ga Balamun naasu ka gana ye baari. Ma u gu so kpam. ²⁶ Yera gɔrado wi, u swɛnya u da wuswaaɔ, mi baɛ kpɛ bu maa gera gam. ²⁷ Yera keteku ge, ga maa gɔrado wi wa ma ga wɔruma. Saa yera Balamu u maa gu soberu wɔri ka mɔru. ²⁸ Yera Yinni Gusunɔ u dera keteku ge, ga nɔɔ wukia ga gari gerua ga nɛɛ, Balamu, mba na nun kua a ka man so mɛ sere nɔn ita.

²⁹ Ma u keteku ge wisa u nɛɛ, a man yaakoru mɔwa. Nà n daa mam takobi nɛni, na n nun go kɔ.

³⁰ Ma keteku ge, ga nùn wisa ga nɛɛ, na sãawa wunen keteku, a ra man sɔni baadomma sere n ka gisɔ girari. Nge meya na ra nun kue?

Ma Balamu u wisa u nɛɛ, aawo, n n mɛ.

³¹ Saa yera Yinni Gusunɔ u Balamun nɔni wukia ma u Gusunɔn gɔrado wi wa u yɔ swaa suunu sɔɔ u win takobi womɛ. Yera u yiira u wuswaa tem girari. ³² Ma gɔrado wi, u nùn bikia u nɛɛ, mban sɔna a ka wunen keteku so mɛ, sere nɔn ita. Na

nawa n ka nun yōrasia. Domi karin swaa a swīi mi.
³³ Keteku ge, ga man wa ma ga gēra sere nōn ita. Gà kun daa gere mε, kon daa nun gowa kpa n gen tii deri.

³⁴ Ma Balamu u gōrado wi sōwa u nεε, wee na tora. Nañ yē ma a wāa swaa. Tē, nen sanum mε, mù kun ka nun naawε, kon gōsira n wura nen yenu.

³⁵ Ma gōrado wi, u nεε, aawo. A ka tōn be doo. Adama gari yi kon nun sō, yiya kaa gere.

Ma Balamu u ka Balakin tōn be da.

Balamu ka Balaki ba yinna

³⁶ Sanam mε Balaki u nua ma Balamu u wee, yera u nūn sennō da sere Mōabuban wuuō ben tem nōō bura yerō Aanōōn daarō. ³⁷ Ma Balaki u nūn sōwa u nεε, mban sōna añ nε sanam mε na gbia na nun sōmōbu gōria. A tamaa nañ kpē n nun gāanu kē?

³⁸ Ma Balamu u Balaki wisa u nεε, geema, wee, na na wunen mi tē, adama nañ gēε mō n nun sō. Yinni Gusunōwa u koo man sō ye kon nun sō.

³⁹ Ma Balamu ka Balaki ba swaa wōrima ba tunuma Kiriati Husōtu. ⁴⁰ Yera Balaki u ketēba ka yāanu go u ka yākuru kua.

Balamu u Isireliba

domaru kua

⁴¹ Yen sisiru bururu, Balaki u Balamu sua ba yōwa Bamōtu Baaliō. Min diya ba Isireliban sukum waamō.

23

¹ Ma Balamu u Balaki sōwa u nεε, u nūn yāku yenu nōōba yiru kuo. Yen biru, kpa u ketē nōōba yiru ka yā kinenu nōōba yiru kasu. ² Ma Balaki u kua ye Balamu u nūn sōwa. Ma wi ka Balamu

ba ketε yen tia ka yāa kinε teeru go yāku yee nin baateren wəllə. ³ Yera Balamu u Balaki sōwa u nεε, a yōro yāku dō mwaarugii nin bəkuə kpa nε n desira n da gam gum. Sərəkudo Yinni Gusunə u koo man kure mi, kpa u man sō ye kon nun sō.

Ma Balamu u da gunguru garun wəllə. ⁴ Yera Yinni Gusunə u nùn kure ma Balamu u gerua u nεε, wee na yāku yenu nəəba yiru kua ma na ketε ka yāaru go yāku yee nin baateren wəllə.

⁵ Saa yera Yinni Gusunə u nùn sōwa ye u koo Balaki sō, ma u nεε, u gəsiro u wura Balakin mi.

⁶ Ma Balamu u wura u da u Balaki deema mi u win yāku ni m̀ ka Məabuban wirugibu gabu. ⁷ Saa yera Balamu u gari gerua u nεε,

wee Balaki Məabun sunə u dera na na saa Aramun di.

Wiya u dera na sarama saa sō yari yerun guunun di.

U nεε, n be na n Yakəbun bweseru bōrusi.

N be na n ka be Isireliba məru ko.

⁸ Adama kon tənū bōrusi wi Gusunə kun bōrusi?

Aməna kon ka tənū məru ko wi Gusunə kun ka məru m̀.

⁹ Na Isireliba waamə guunu wəllə ka gungunu wəllə ba wāa nεnεm bañ ka bweseru garu weenε.

¹⁰ Goo kun kpε u bu gari.

Ba dabi nge yani sεeri mini.

Wara u koo kpī u ben bənu nən sube teeru gari.

Na kanaməwa n gbi nge Isireli be, be ba sāa gemgibu.

Na kīwa nən wāarun wii goberu ta n sāa nge begiru.

¹¹ Yera Balaki u Balamu bikia u nεε, mba a man kuammε mεsum. Na nun sokusiawa a ka nən yiberεba bōrusi. Adama wee domara a bu kuammε.

12 Ma Balamu u nùn wisa u nεε, ye Yinni Gusunɔ u man sɔɔwa, n n̄ yera kon gere?

Balamu u Isireliba

domaru kua n̄n m̄eruse

13 Balaki u maa Balamu sɔɔwa u nεε, a man swĩima su da gam gia. Min di kaa ben sukum wa n n̄ be kpuro. Be a wa mi, kpa a bu b̄rusi.

14 Ma u ka nùn da sansanin k̄osu yeru garun mi, Pisigan guuru w̄ollɔ. Miya u maa ȳaku yenu n̄ɔba yiru kua. Ma u naa kin̄eru ka ȳaa kin̄eru go ȳaku yee nin baateren w̄ollɔ. 15 Ma Balamu u Balaki sɔɔwa u nεε, a ȳro mi a ȳaku d̄ɔ m̄waararuginu m̄ mini, kpa n da n n̄ɔ ye Yinni Gusunɔ u koo man s̄.

16 Yera Yinni Gusunɔ u na u ka Balamu yinna. Ma u nùn sɔɔwa ye u koo Balaki s̄. Ma u nεε, u wuro Balaki win mi. 17 Ma u wura u da Balakin mi u deema u w̄aa win ȳakunun b̄akuɔ, wi ka M̄abuban wirugibu. Saa yera u Balamu bikia u nεε, mba Yinni Gusunɔ u nun sɔɔwa.

18 Ma Balamu u nεε, Balaki, a seewo a swaa daki. Wunε Siporin bii, a swaa tem kp̄iyo a n̄.

19 Gusunɔ kun s̄aa nge t̄onu u sere weesu ko.

Uñ s̄aa nge t̄onu u sere k̄obia ye u raa gerua.

Ye u gerua, yera u ra ko.

Yèn himba u maa yi, ya ra koorewa.

20 Wee Gusunɔ u man wooda w̄ɛ n Isireliba domaru kua.

Win tiiwa u bu tu kua k̄.

Yen s̄, nañ kp̄ɛ n tu yina.

21 Uñ toraru garu wa Isireliba s̄ɔ.

U s̄awa Gusunɔ ben Yinni, u maa w̄aa ka be.

U s̄awa ben sina boko.

U maa nuku dobu mɔ ben sɔ.

²² Wiya u bu yara Egibitin di.

U bu dam wɛ nge kɛtɛ gbeekiru.

²³ Sɔroru taɲ kpɛ tu Isireliba gãanu kua.

Dobo dobo yaɲ kpɛ yu bu nɔni wɔke.

Saa yà n tura ba koo bu sɔ bu nɛɛ,

bu mɛɛrio ye Yinni Gusunɔ u kua.

²⁴ Ba sãawa nge gbee sunɔ ge ga ra yaa mwe gu tem
kpa gu yen yem nɔ gu sere da gu kpuna.

²⁵ Ma Balaki u Balamu sɔɔwa u nɛɛ, à kun kɪ a bu
bɔrusi, a ku bu domaru kua.

²⁶ Yera Balamu u nùn wisa u nɛɛ, naɲ daa nun
sɔɔwa na nɛɛ, kon kowa ye Yinni Gusunɔ u gerua?

Balamu u Isireliba

domaru kua nɔn itase

²⁷ Balaki u maa Balamu sɔɔwa u nɛɛ, n̄ n men na,
a na su da gam gia. Sɔɔkudo Yinni Gusunɔ u koo
wura a Isireliba bɔrusi nen sɔ.

²⁸ Ma Balaki u ka Balamu da Peorin guuru wɔllɔ
tèn min di ba gbaburu mɛɛra. ²⁹ Balamu u Balaki
sɔɔwa u nɛɛ, a man yãku yenu nɔɔba yiru kuo, kpa a
ka man naa kinɛnu nɔɔba yiru ka yã kinɛnu nɔɔba
yiru naawa, ³⁰ ma Balaki u kua ye Balamu u nùn
sɔɔwa mi. U naa kinɛru ka yã kinɛru go yãku yee
nin baateren wɔllɔ.

24

¹ Ye Balamu u wa ma Yinni Gusunɔ u yɔrariwa
u Isireliba domaru kua, yera un̄ maa bikiaru kue
Yinni Gusunɔn mi nge mɛ u ra raa ko yellu. Adama
u win wuswaa t̄iwa gbaburun bera gia. ² Ye u nɔni
seeya u wa Isireliba ba ben sansani gire bwese kera

ka bwese kera, yera Gusunon Hunde nun yowa.

³ Ma u gari gerubu wari u nee,
ne, Balamu, Beorin bii, wee ye na gerumo.
Na ra yam wa.

⁴ Na ra Gusunon nao no.
Wi, Dam kpurogii u ra de n kasinu wa.

Domi u ra man tii sãosi na n nun saama.

⁵ Bee Isireliba Yakobun bweseru, been kunu nu wa.

⁶ Nu terie nge wowa ma nu saa nge gbaa te ta wa
daarun bokuo.

Ma nu gire nge daa ni ba mo seduru ni Yinni Gusuno
u duura daarun bokuo

ka sere daa kiki si ba mo aloesi.

⁷ Ba nim mo mu yiba mu yarimo
mu daa gbaaru nim yekamo.

Isireliban sina boko u koo Agagi tabu di
kpa win bandu tu dam ko.

⁸ Gusunowa u bu yara Egibitin di
ka win dam bakam nge kete gbeekiru.

Wiya u ra de bu bwese tukunu kamia noni kpaki
teeru

kpa bu nu senu twee bu nin kukunu kosuku bu go.

⁹ Be wee ba kpunamo nge gbee sinansu.

Wara u koo kpi u bu seeya.

Bee, Isireliba, wi u bee domaru kua, u koo domaru
wa.

Wi u ma bee borusi, u koo bori wa.

¹⁰ Yera Balakin moru ya seewa sere u nama
yekana. Ma u nee, Balamu, na nun sokawa a ka nen
yiberaba borusi. Adama wee a bu domaru kua non

ita. ¹¹ Yen so, a doono minin di te, a wura wunen
yenuo. Na ra nee, kon nun ganu ke, adama Yinni
Gusuno kun wure a ye wa.

Balamu u gerumo

ye ya koo koorā

¹² Ma Balamu u Balaki wisa u nεε, nañ daa wunen goro be sɔwa na nεε, ¹³ baa à n man wunen diru kã, te ta wura ka sii geesu yiba nañ kpẽ n gea ñ kun mε kɔsa gere ma n kun mɔ ye Yinni Gusunɔn u man sɔwa? ¹⁴ Tẽ wee na gɔsirɔ nen tɔmbun mi. Adama a na a nɔ ye Isireliba ba koo wunen tɔmbu kua sia.

¹⁵ Ma u maa nεε,
wee ye nε Balamu Beorin bii na gerumɔ,
nε wi na ra yam wa.

¹⁶ Na ra Yinni Gusunɔn nɔɔ nɔ.
Na maa wi, Wɔrukoon himba yẽ.
Na ra wi Dam kpurogiin kãsinu wa,
domi u ra man tii sɔsi nà n nùn sãamɔ.

¹⁷ Na wa ye ya sisi, adama n ñ mɔ gisɔ.
Na wa ye ya koo koorā, adama n ñ tẽ.
Wee kpera gaa yara Yakɔbun bweserun di.
Sina boko goo u yara Isireliban suunu sɔn di,
be, be ba sãa Yakɔbun bweseru.
Ma u ka win sina dɛka Mɔabuba soomɔ baa
saburosɔ.

Ma ya be ba tii suen bweserun winu kɔsukumɔ.
¹⁸ U maa Edamu be ba sãa win yiberɛban tem mwa
mε ba mɔ Seiri.

Ma Isireliba ba nasara sua.

¹⁹ Sina boko wi, u win yiberɛba taare.

Ma u be ba raa tie go u kpeerasia mam mam.

*Isireliban yiberɛba**ba koo kam ko*

²⁰ Ye Balamu u Amalekiba wa, yera u nεε,
Amalekibara ba dam bo dunia sɔɔ.
Adama ba koo bu kam koosia sɔɔ teeru.

²¹ Ye Balamu u maa Keniba wa, yera u nεε,

bεε Keniba, wee bεεn wāa yera naane mō
nge gunō sokuru te ta yii kpee baa sōō.

²² Adama Asirigibu ba koo bεε yoru mwεεri
kpa bu bεεn wāa yenu kōsuku.

²³ Ma Balamu u maa nεε,
Gusunō ù n goon gōōn saa yi, yēro u koo kpī u n wāa?

²⁴ Goo nimkusu su koo na saa Kitimun di
kpa yiberεba bu Asirigibu ka Ebεεn bweseru
sekuru doke.

Adama yiberεε ben tii ba koo kam kowa.

²⁵ Yeniban biru, Balamu u gōsira u da win wuuō,
ma Balaki u maa wura win yenuō.

Isireliba ba būu sāaru wōri

25

¹ Saa ye Isireliba ba wāa Sitimuō, yera ba ka
Mōabuban wōndiaba sakararu torua. ² Ma wōndia
be, ba dera Isireli be, ba ben būu sāaru wōri, ba ka
bu di, ba ka bu nōra. Ma ba ben būnu yiira ba sāwa.

³ Ba tii būu wi ba mō Baali Peorigii wē. Ma Yinni
Gusunō u ka bu mōru kua. ⁴ U Mōwisi sōōwa u nεε,
a Isireliban wirugibu kpuro mēnnō, kpa a de bu be
ba taare mō go sōō sōō nen wuswaaō. Saa yera nen
mōru ya koo sure.

⁵ Ma Mōwisi u Isireliban wirugibu sōōwa u
nεε, ben baawure u mεerio win tōmbu sōō be ba
Mōabuban būu wi ba mō Baali Peorigii sāamō, kpa
u bu go.

⁶ Saa yè sōō Isireliba ba wuri mō Yinni Gusunōn
kurun kōnnōwō, saa yera ben turo u ka kurō
Madiani goo na wigibun mi, Isireliba kpuron
wuswaaō ka Mōwisin wuswaaō. ⁷ Ye Finεesi,
Eleasaan bii, Aronin debubu u wa mε, yera u

seewa tən ben suunu sɔɔn di u yaasa sua. ⁸ Ma u Isireli wi swīi sere win kurɔ ma u bu yaasa sɔkura ben bɔsɔnɔ. Saa yera wahala ya yɔra Isireliba sɔɔ. ⁹ Yen dɔma te, tɔmbu nɔrɔbun suba yɛnda nnɛwa (24.000) ba gu.

¹⁰ Yinni Gusunɔ u maa Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹¹ wee yāku kowo Finɛɛsi, Eleasaan bii, Aronin debubu, u nɛn mɔru suresia ye u ka man sanna, Isireliban suunu sɔɔ. Yen sɔna naɲ bu kpeerasie. ¹² Yen sɔ, a nùn sɔɔwɔ a nɛɛ, wee na ka nùn arukawani bɔkumɔ ye ya sãa bɔri yɛndugia. ¹³ Arukawani ye, ya koo de wi ka win bibun bweseru ba n sãa yāku kowobu sere ka baadommaɔ. Domi u nɛ, Gusunɔ win Yinni sanna. Ma ya dera Isireliba ba ben torarun suuru wa.

¹⁴ Isireli wi ba go ka kurɔ Madiani wi sannu, win yīsira Simiri, Salun bii. U sãawa Simɛɔn bwese kɛra tian wirugii. ¹⁵ Kurɔ Madiani win yīsira maa Kosibi. Win tondon yīsira Suri. U sãawa Madianiban bwese kɛra tian wirugii.

¹⁶ Yinni Gusunɔ u maa Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁷ i Madianiba wɔrio, kpa i bu go. ¹⁸ Domi ba sãawa bɛɛn yiberɛba be ba bɛɛ torasia ben bũu Baali Peorigiin sɔ ka Kosibi, ben wirugii turon bii wɔndian sɔ, wi ba go sanam mɛ wahala ya seewa Peoria.

Ba Isireliba gara nɔn mɛɛruse

26

¹ Wahala yen biru, Yinni Gusunɔ u Mɔwisi ka yāku kowo Eleasaa, Aronin bii sɔɔwa u nɛɛ, ² i Isireliban bii tən durɔbu gario be ba wɔɔ yɛndu mɔ ka be ba kere mɛ, be ba koo gesi kpī bu tabu da. I ko i bu gariwa bwese kɛra ka bwese kɛra.

³ Ma Məwisi ka Eleasaa ba ye Isireliba sɔwa Məabun wəwaa, Yuudenin bəkuə, Yerikon deedeeru. ⁴ Ba nəe, bu gario ben be ba wɔə yendu mə ka be ba kere mə, be ba koo kpī bu tabu ko nge mə Gusunə u raa bu yen wooda wē sanam mə ba yarima Egibitin di.

⁵ Bèn min di Rubeni, Yakəbun bii gbiikoon bwese kəri torua, bera Enəku, wìn min di Enəkuban bwese kera yara, ka Paalu, wìn min di Paaluban bwese kera yara, ⁶ ka Həsironi, wìn min di Həsironiban bwese kera yara, ka Kaami wìn min di Kaamiban bwese kera yara. ⁷ Be ba sãa Rubenin bwese kəri, bera mi. Ben geera sãawa tambu nərəbun suba weeru ka ita ka tambu nata ka wunəbu ka tambu tənə (43.730).

⁸ Eliabu, Paalun bii, ⁹ wiya u Nəmueli mara, ka Datani, ka Abiramu. Datani wi, ka Abiramu ba sãawa wìn gerunasibu. Beya ba Məwisi ka Aroni seesi, ma ba ka Koren bibun bweseru yōra sanam mə ba Yinni Gusunə seesi. ¹⁰ Ma tem mu nɔə baara mu bu mwε ka Koren tii sannu. Ma dɔə u gabu di. Ben geera sãa tambu goobu, ka weeraakuru (250). Ma ya kua kirə be ba tien sɔ. ¹¹ Adama Koren bibu bañ dɔma te gu.

¹² Bèn min di Siməon bwese kəri torua bera, Nəmueli, wìn min di Nəmueliban bwese kera yara, ka Yamini, wìn min di Yaminiban bwesera yara, ka Yakini, wìn min di Yakiniban bwesera yara, ¹³ ka Seraki, wìn min di Serakiban bwesera yara, ka Səəlu, wìn min di Səəluban bwesera yara. ¹⁴ Be ba sãa Siməon bwese kəri, bera mi. Ben geera sãawa tambu nərəbun suba yenda yiru ka tambu goobu (22.200).

¹⁵ Bèn min di Gadin bwese keri torua, bera Sefoni, wìn min di Sefoniban bwese kera yara, ka Hagi, wìn min di Hagiban bwese kera yara, ka Suni, wìn min di Suniban bwesera yara, ¹⁶ ka Osini, wìn min di Osiniban bwesera yara, ka Eri, wìn min di Eriban bwesera yara. ¹⁷ Ka Arodi, wìn min di Arodiban bwesera yara, ka Areli, wìn min di Areliban bwesera yara. ¹⁸ Be ba sãa Gadin bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba weeru ka nãera wunãbu (40.500).

¹⁹⁻²¹ Bèn min di Yudan bwese keri torua, bera Sela, wìn min di Selaban bwese kera yara, ka Peresi, wìn min di Peresiban bwesera yara, ka Seraki, wìn min di Serakiban bwesera yara. Bèn min di Peresin bwese keri torua, bera Hesironi wìn min di Hesironiban bwese kera yara, ka Hamulu wìn min di Hamuluban bwesera yara. Yudan bibu yiru Eri ka Onani ba gu Kananin temã. ²² Be ba sãa Yudan bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba wata ka wãkura nãbu ka tia ka nãera wunãbu (76.500).

²³ Bèn min di Isakarin bwese keri torua, bera Tola, wìn min di Tolaban bwesera yara, ka Pufa, wìn min di Pufaban bwesera yara, ²⁴ ka Yasubu, wìn min di Yasububan bwesera yara, ka Simuroni, wìn min di Simuroniban bwesera yara. ²⁵ Be ba sãa Isakarin bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa nãrãbun suba wata ka nne ka gooba wunãbu (64.300).

²⁶ Bèn min di Sabulonin bwese keri torua, bera Seredi, wìn min di Serediban bwese kera yara, ka Heloni, wìn min di Heloniban bwesera yara, ka Yalæli wìn min di Yalæliban bwesera yara. ²⁷ Be ba

sāa Sabulonin bwese keri torua, bera mi. Ben geera sāawa tumbu n̄r̄obun suba wata ka n̄era wun̄obu (60.500).

²⁸ Yosefun bweseru s̄ora Manase ka Efaraimu ba wāa. ²⁹ Manasen biiwa Makiri, w̄in min di Makiriban bwese kera yara. Makiriwa u Galadi mara, w̄in min di Galadiban bwese kera yara. ³⁰ B̄en min di Galadin bwese keri torua, bera Yes̄e, w̄in min di Yes̄eban bwese kera yara, ka Hel̄eki w̄in min di Hel̄ekiban bwese kera yara. ³¹ Ka Asirieli w̄in min di Asirieliban bwesera yara, ka Sik̄emu w̄in min di Sik̄emuban bwesera yara, ³² ka Semida w̄in min di Semidaban bwesera yara, ka Hef̄e, w̄in min di Hef̄eban bwesera yara. ³³ Selofadi Hef̄e n̄ bii, ūn̄ bii t̄on dur̄obu mara ma n̄ kun m̄o t̄on kur̄obu t̄ona. Beya, Mala ka N̄oa, ka Hogula, ka Milika, ka Tirisa. ³⁴ Be ba sāa Manasen bwese keri, bera mi. Ben geera sāawa tumbu n̄r̄obun suba weeraakuru ka yiru ka tumbu nata ka wun̄obu (52.700).

³⁵ B̄en min di Efaraimun bwese keri torua, bera Sutelaki, w̄in min di Sutelakiban bwese kera yara, ka Bek̄e, w̄in min di Bek̄eban bwesera yara, ka Takani w̄in min di Takaniban bwesera yara. ³⁶ Sutelakin biiwa Erani w̄in min di Eraniban bwese kera yara. ³⁷ Be ba sāa Efaraimun bwese keri, bera mi. Ben geera sāawa tumbu n̄r̄obun suba t̄ena ka yiru ka tumbu n̄era wun̄obu (32.500). Be kpuro ba sāawa Yosefun bibu.

³⁸ B̄en min di Benyam̄e n̄ bwese keri torua, bera Bela, w̄in min di Belaban bwesera yara, ka Asibeli w̄in min di Asibeliban bwesera yara, ka Akiramu w̄in min di Akiramuban bwesera yara, ³⁹ ka Sufamu w̄in min di Sufamuban bwesera yara,

ka Hufamu wìn min di Hufamuban bwesera yara. ⁴⁰ Belan biba Aadi ka Namani. Aadin min diya Aadiban bwese kera yara. Namanin min diya maa Namaniban bwese kera yara. ⁴¹ Be ba sãa Benyamεen bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba weeru ka nãbu ka tãmbu nata (45.600).

⁴² Bèn min di Danun bwese kera torua, bera Sukamu, wìn min di Sukamuban bwese kera yara.

⁴³ Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba wata ka nne ka tãmbu nεeru (64.400).

⁴⁴ Bèn min di maa Aseεen bwese keri torua, bera Yimina, wìn min di Yiminaban bwesera yara, ka Yisifi wìn min di Yisifiban bwesera yara, ka Beria wìn min di Beriaban bwesera yara. ⁴⁵ Berian bweseru sãara Hebεε u wãa, wìn min di Hebεεban bwesera yara, ka Maakieli wìn min di Maakieliban bwesera yara. ⁴⁶ Aseε u bii tøn kurã mã wi ba sokumã Seraki. ⁴⁷ Be ba sãa Aseεen bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba weeraakuru ka ita ka tãmbu nεeru (53.400).

⁴⁸ Be ba Nεfitalin bwese keri torua, bera Yasieli, wìn min di Yasieliban bwesera yara, ka Guni wìn min di Guniban bwesera yara. ⁴⁹ Ka Yesεε wìn min di Yesεεban bwesera yara, ka Silεmu wìn min di Silεmuban bwesera yara. ⁵⁰ Be ba sãa Nεfitalin bwese keri, bera mi. Ben geera sãawa tãmbu nãrãbun suba weeru ka nãbu ka tãmbu nεeru (45.400).

⁵¹ Isireli be ba gara mi, be kpuron geera kuawa tãmbu nãrãbun suba nata ka tia ka tãmbu nata ka wunãbu ka tεna (601.730).

Nge mε ba koo tem mε

bɔnu koosina

⁵² Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ. ⁵³ A bwese keri yi tem mɛ bɔnu kuo nge mɛ yin geera nɛ. ⁵⁴ Bwese kera yèn tɔmba dabiru bo, a ye tem wɛɛyɔ mu n kpã. Bwese kera yèn tɔmba kun maa dabi kpa a ye tem wɛ fiiko. A yen baayere tem wɛɛyɔ nge mɛ yen tɔmba geeru nɛ. ⁵⁵ Adama kaa bu tem mɛ bɔnu kuawa ka tɛtɛ a bu wɛ bwese kera ka bwese kera. ⁵⁶ Ba koo tem mɛ bɔnu kowa ka tɛtɛ bu ka bwese kera baayere wɛ nge mɛ yen tɔmba geeru nɛ.

*Ba Lefiban bweseru gara**nɔn mɛɛrusɛ*

⁵⁷ Lefin bweseru sɔɔ, be ba gara, bera Gɛɛsɔni wìn min di Gɛɛsɔniban bwese kera yara, ka Kehati wìn min di Kehatiban bwesera yara, ka Mɛrari wìn min di Mɛrariban bwesera yara. ⁵⁸ Be ba sãa Lefin bwese keri, bera Libinan yenugibu, ka Heboronin yenugibu ka Makirin yenugibu, ka Musin yenugibu, ka Koren yenugibu, Kehatiwa u Amuramu mara. ⁵⁹ Amuramun kurɔn yĩsira Yokebedi. U sãawa Lefin bii wi u mara Egibitiɔ. Bii be u Amuramu marua, bera Aroni, ka Mɔwisi, ka Mariamu ben sesu. ⁶⁰ Bii be Aroni u mara, bera Nadabu, ka Abihu, ka Eleasaa, ka Itamaa. ⁶¹ Adama Nadabu ka Abihu ba guwa sanam mɛ ba ka dɔɔ tuko dua Yinni Gusunɔn sãa yerɔ bu ka yãkuru ko. ⁶² Tɔn durɔ be ba suru tia tia mɔ ba gara ka be ba mɛ kere, ben geera kuawa tɔmbu nɔrɔbun suba yenda ita (23.000). Bañ bu gara sanam mɛ ba Isireliba garimɔ domi bañ ka bu tem bɔnu mɔ.

Gari gari yen wii goberu

⁶³ Isireli be Mɔwisi ka yãku kowo Eleasaa ba gara Mɔabun wɔwaa, Yuudenin bɔkuɔ, Yerikon

deedeeru, bera mi. ⁶⁴ Isireli be kpuro sɔɔ, goo sari mi, wi Mɔwisi ka yāku kowo Aroni ba raa gara Sinain gbaburɔ, ⁶⁵ ma n kun mɔ Kalɛbu, Yɛfunɛn bii ka Yosue, Nunin bii. Domi nge mɛya Yinni Gusunɔ u raa bu sɔɔwa.

Tubi ye tɔn kurɔba ko n mɔ

27

¹ Selofadi, wi u sāa Hefɛɛ ka Galadi ka Makiri ka Manasen sikadobu Yosɛfun bweseru sɔɔ, u bii tɔn kurɔbu nɔɔbu mara. Bera Mala ka Nɔa ka Hogula ka Milika ka Tirisa ² ma be, ba na Mɔwisi ka yāku kowo Eleasaan mi, ka wirugibun mi ka sere Isireliba kpuron mi Yinni Gusunɔn sāa yerun kɔnnɔwɔ ba nɛɛ, ³ bɛsɛn tundo u guwa gbaburɔ. Uɛn wāa Koren bibun wuuru sɔɔ be ba Yinni Gusunɔ seesi. U guwa win tii tiin toranun sɔ. Adama uɛn bii tɔn durɔ mɔ. ⁴ N weenɛ bu win bwese kɛra deri yɛn sɔ uɛn bii tɔn durɔ mɔ? I sun tem wɛɛyɔ bɛsɛn tondon maabu ka wɔnɔbun suunu sɔɔ.

⁵ Ma Mɔwisi u Yinni Gusunɔ kana ben gari yin sɔ. ⁶ Ma Yinni Gusunɔ u nɔn wisa u nɛɛ. ⁷ Selofadin bii be, ba gem mɔ. A bu tem wɛɛyɔ mɛ ben tundo u ko n daa mɔ. Kaa bu mu wɛwa ben tondon maabu ka wɔnɔbun suunu sɔɔ. ⁸ Yen biru, kpa a Isireliba sɔ a nɛɛ, goo ù n gu ma uɛn bii tɔn durɔ mɔ, win bii tɔn kurɔwa u koo win arumani sua u tubi di. ⁹ U kun maa bii tɔn kurɔ mɔ, win maabu ka wɔnɔba ba koo win arumani sua bu tubi di. ¹⁰ U kun maa maabu ka wɔnɔbu mɔ, win tondon maabu ka wɔnɔba ba koo win arumani sua bu tubi di. ¹¹ Win tundo ù kun maa maabu ka wɔnɔbu mɔ, win mɛro bisi wi u fɛɛ fɛɛ bo wiya u koo win arumani tubi di. Yeni ya ko n

sāawa wooda Isireliba sɔɔ nge me ne, Yinni Gusunɔ na ye Mɔwisi wɛ.

Yinni Gusunɔ u Yosue gɔsa

u ka ko Mɔwisin kɔsire

¹² Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nee, a yɔɔwo Abarimun guu tenin wii kpiirɔ, kpa a nɔni seeya a tem me mɛeri me kon Isireliba wɛ. ¹³ Yen biru, kpa a kpuna a gbi nge me wunen mɔɔ Aroni u gu. ¹⁴ Domi in woodaba mem nɔɔwe Sinin gbaburɔ, sanam me Isireliba ba man seesi. In maa man beere wɛ ben wuswaaɔ sanam me ba nim kanamɔ. Yera n dera na Meriban nim me soka Sannɔn nim Kadɛsio, Sinin gbaburɔ.

¹⁵ Ma Mɔwisi u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nee, ¹⁶⁻¹⁷ Yinni Gusunɔ, wunɛ wi a taka koorɔ kpuro hunde wɛ, a goo gɔsio, a nɔn ko wirugii wi u koo kpɔ u wunen tɔmbu kpara kpa ba kun ka sāa nge yāa ni nuɔn kpara mɔ.

¹⁸ Ma Yinni Gusunɔ u Mɔwisi wisa u nee, Yosue Nunin bii wee, wì sɔɔ nen Hunde u yiba. A nɔn suo kpa a nɔn nɔma sɔndi. ¹⁹ Kaa ka nɔn dawa yāku kowo Eleasaan wuswaaɔ, kpa a nɔn ko wunen kɔsire Isireliba kpuron nɔni biru. ²⁰ A nɔn wunen yiikon bɔnu wɛeyɔ kpa Isireliba kpuro bu nɔn mem nɔɔwa. ²¹ Yāku kowo Eleasaawa u ko n da wa kpa Eleasaa u man kana win sɔ ka woro te ba ra ko ka urimu. Win gariya Yosue ka Isireliba kpuro ba ko n da ka sɔmburu ko.

²² Ma Mɔwisi u kua ye Yinni Gusunɔ u nɔn sɔɔwa. U Yosue sua ma u ka nɔn da yāku kowo Eleasaan wuswaaɔ Isireliba kpuron nɔni biru. ²³ Ma u nɔn nɔma sɔndi u nɔn kua win kɔsire nge me Yinni Gusunɔ u nɔn sɔɔwa.

*Tõru baateren yākurun**wooda***28**

¹ Yinni Gusunə u Məwisi sḏəwa u nεε, ² a Isireliba wooda yeni wḗeyə.

A nεε, bu ku duari saa ye na yi ba n da ka man kēnu naawε kpa bu man yāku dḏə mwaararuginu kua ni nu koo man nuburu dore.

³ A bu sḏəwə a nεε, tḏə baatere, yāa kpeḡminu yiru ni nu wḏə tia tia mə kpa nu kun alebu gaa mə, niya ba koo ka man yāku dḏə mwaararugiru kua baadomma. ⁴ Ba koo ka teeru yākuru kowa bururu, teeru maa yoki kpa, ⁵ ka som kilo ita mε ba burina ka olifin gum ditiri tia ka bənu. ⁶ Tḏə baateren yāku te, ta ko n sḏəwa nge yāku nubu durorugii te ba nε, Yinni Gusunə kua Sinain guurə. ⁷ Bururu ba ko n da ka tam nεwa ditiri tia ka bənu nən sāa yerə bu ka yākuru ko ka yāa te sannu. ⁸ Yoka, kpa bu maa man yāku dḏə mwaararugiru kua ka yāa tee te ta tie ka som ka tam nge mε ba raa kua bururu. Ta ko n sḏəwa yāku dḏə mwaararugiru te ta koo nε, Yinni Gusunə nuburu dore.

*Tḏə wḗrarugirun yākunun**wooda*

⁹ Tḏə wḗrarugiru sḏə, yāanu yiru ni nu wḏə tia tia mə ma nuñ alebu gaa mə, niya i ko i ka nε, Yinni Gusunə yākuru kua ka tam ka som kilo nəba tia mε ba burina ka gum. ¹⁰ I ko i n da yāku te kowa tḏə wḗrarugiru sḏə tḏə baateren yāku dḏə mwaararugii ni i ra ko baasi.

Surun tḏə gbiikirun yākunun

wooda

¹¹ Suru baawuren t̄ɔ̄ gbiikiru s̄ɔ̄, i ko i nɛ, Yinni Gusun̄ɔ̄ ȳaku d̄ɔ̄ mwaararuginu kuawa ka naa kp̄emi yiru, ka ȳaa kin̄eru, ka ȳaa kp̄emminu n̄ɔ̄ba yiru, ni nu w̄ɔ̄ tia m̄ɔ̄. Kpa sabe nin baatere ta kun alebu gaa m̄ɔ̄. ¹² I ko i ka ten baatere ȳakuru kowa ka som m̄ɛ ba burina ka gum. ¹³ Ȳaa kp̄emmii nin baatere maa ka som kilo ita m̄ɛ ba burina ka gum. Ȳaku d̄ɔ̄ mwaararugii niya nu koo nɛ Yinni Gusun̄ɔ̄ nuburu dore. ¹⁴ I n ka k̄ɛt̄ɛ ȳakuru m̄ɔ̄, tam ditiri itawa i ko i ka ko. I n ka ȳaa kin̄eru m̄ɔ̄, tam ditiri yiruwa i ko i ka ko. I n maa ka ȳaa kp̄embu m̄ɔ̄, tam ditiri tia ka b̄ɔ̄nuwa i ko i ka ko. Ȳaku d̄ɔ̄ mwaararugii ni i ko i n da ko w̄ɔ̄n suru baawuren t̄ɔ̄ gbiikiru s̄ɔ̄, niya mi. ¹⁵ Yen biru, i ko i maa nɛ, Yinni Gusun̄ɔ̄ torarun ȳakuru kua ka t̄ɔ̄ baateren ȳaku d̄ɔ̄ mwaararugiru ka ten tam baasi.

*Ḡɔ̄ sararibun ȳakunun**wooda*

¹⁶ W̄ɔ̄n suru gbiikoon s̄ɔ̄ w̄akura nn̄ese s̄ɔ̄ra i ko i Ḡɔ̄ sararibun t̄ɔ̄ bakaru di, nɛ, Yinni Gusun̄ɔ̄n s̄ɔ̄. ¹⁷ Suru win s̄ɔ̄ w̄akura n̄ɔ̄buse s̄ɔ̄ra i ko i t̄ɔ̄ bakaru tore te i ko i di s̄ɔ̄ n̄ɔ̄ba yiru. T̄ɔ̄ ni s̄ɔ̄, p̄ɛɛ ye bañ seeyatia dokewa i ko i di. ¹⁸ T̄ɔ̄ baka ten t̄ɔ̄ gbiikiru s̄ɔ̄, i ko i b̄ɛn s̄ɔ̄ma deriwa, kpa i m̄enna i nɛ, Yinni Gusun̄ɔ̄ s̄ɔ̄. ¹⁹ I ko i man ȳaku d̄ɔ̄ mwaararugiru kuawa ka naa kp̄emi yiru, ka ȳaa kin̄eru, ka ȳaa kp̄emminu n̄ɔ̄ba yiru, ni nu w̄ɔ̄ tia m̄ɔ̄, kpa sabe nin baatere ta kun alebu gaa m̄ɔ̄. ²⁰ I ko i ka ȳaa saberu baatere ȳakuru kowa ka som sannu m̄ɛ ba burina ka gum. I n ȳakuru m̄ɔ̄ ka naa, som kilo n̄ɔ̄ba nn̄ewa i ko i ka ko. I n ka ȳaa kin̄eru m̄ɔ̄

som kilo nɔɔba tia i ko i ka ko. ²¹ I n maa ka yāa kpɛmbu mɔ̀, som kilo itawa i ko i ka ko. ²² Yen biru, kpa i boo kinɛru go i ka torarun yākuru ko. ²³ Yāku ni kpurowa i ko i n da ko tɔɔ baateren bururun yāku dɔɔ mwaararugii te baasi. ²⁴ Sɔɔ nɔɔba yiru ye sɔɔ, i ko i nɛ, Yinni Gusunɔ yāku dɔɔ mwaararugiru kuawa baadomma te ta koo man nuburu dore tɔɔ baateren bururun yāku dɔɔ mwaararugii te baasi. ²⁵ Yen sɔɔ nɔɔba yiruse, i ko i bɛɛn sɔma deriwa kpa i mɛnna i man sã.

Gɛɛbun saan yākunun wooda

²⁶ Gɛɛbun tɔɔ bakaru sɔɔ, i ko i ka nɛ, Yinni Gusunɔ bɛɛn gbean dĩa gbiikinu naawawa kpa i mɛnna i man sã. In dɔma te sɔmburu garu mɔ̀. ²⁷ I ko i man yāku dɔɔ mwaararuginu kuawa ni nu nuburu do ka naa kpɛmi yiru, ka yāa kinɛru, ka yāa kpɛminu nɔɔba yiru ni nu wɔɔ tia mɔ̀. ²⁸ I ko i ka yaa saberu baatere yākuru kowa ka som sannu mɛ ba burina ka gum. I n yākuru mɔ̀ ka naa, som kilo nɔɔba nnɛwa i ko i ka ko. I n ka yāa kinɛru mɔ̀ som kilo nɔɔba tia i ko i ka ko. ²⁹ I n maa ka yāa kpɛmbu mɔ̀ som kilo itawa i ko i ka ko. ³⁰ Yen biru, kpa i boo go i ka torarun yākuru ko, ³¹ yāku ni kpurowa i ko i n da ko tɔɔ baateren bururun yāku dɔɔ mwaararugii te baasi. Yaa sabe ni nuɔ̀ alebu gaa mɔwa i ko i n da ka yākuru ko, ka tam sannu.

Yāku te ba koo

ka Yinni Gusunɔ takaru ko

29

¹ Suru nɔɔba yirusen tɔɔ gbiikiru sɔɔ, i ku sɔmburu garu ko. I ko i mɛnnawa i Yinni Gusunɔ

takaru ko. I ko i t̄ɔ te diwa i n k̄abi soom̄. ² I ko Yinni Gusun̄ ȳaku d̄ɔ m̄waararuginu kua ni nu koo n̄n nuburu dore, ka ket̄e kp̄ema, ka ȳa kin̄eru, ka ȳa kin̄e kp̄emminu w̄ɔ tia tiaginu n̄ɔba yiru. Yaa sabe ni kpuro nu ko n s̄awa ni nuñ alebu gaa m̄. ³ I ko i ka yaa sabe ten baatere ȳakuru kowa ka som m̄e ba burina ka gum. I n ȳakuru m̄ ka ket̄e, som kilo n̄ɔba nn̄ewa i ko i ka ko. I n m̄ ka ȳa kin̄eru, som kilo n̄ɔba tia i ko i ka ko. ⁴ I n maa m̄ ka ȳa kin̄e kp̄embu, som kilo itawa i ko i ka ko. ⁵ I ko i maa torarun ȳakuru ko ka boo kin̄eru. ⁶ Ȳaku niniwa i ko i n da ko suru baawuren t̄ɔ gbiikiruginu ka t̄ɔ baatereginu ka nin som ka tam baasi. I ko nu kowa nge m̄e ba nin wooda yi. Nu ko n s̄awa ȳaku d̄ɔ m̄waararuginu ni nu koo n̄e, Yinni Gusun̄ nuburu dore.

Durum w̄akabun ȳakurun

wooda

⁷ Suru n̄ɔba yirusen s̄ɔ w̄akuruse s̄ɔ, i ku s̄amburu garu ko. I ko i m̄ennawa i Yinni Gusun̄ s̄a kpa i n̄ɔ b̄ake. ⁸ I ko i Yinni Gusun̄ ȳaku d̄ɔ m̄waararuginu kuawa ni nu koo n̄n nuburu dore, ka naa kp̄ema, ka ȳa kin̄e kp̄emminu w̄ɔ tia tiaginu n̄ɔba yiru. Yaa sabe ni kpuro nu ko n s̄awa ni nuñ alebu gaa m̄. ⁹ I n ȳakuru m̄, i ko i nu kowa ka som m̄e ba burina ka gum. I n ȳakuru m̄ ka naa, som kilo n̄ɔba nn̄ewa i ko i ka ko. I n m̄ ka ȳa kin̄eru som kilo n̄ɔba tia i ko i ka ko. ¹⁰ I n maa m̄ ka ȳa kin̄e kp̄embu, som kilo itawa i ko i ka ko. ¹¹ Ȳaku ninin biru, i ko i ȳakuru ko ka boo kin̄eru bu ka b̄e b̄een durum w̄aka, torarun ȳakuru ka t̄ɔ baatereginu ka nin som ka tam baasi.

Kunun t̄ɔɔ bakarun ȳakunun

wooda

¹² Suru n̄ɔɔba yirusen s̄ɔɔ w̄ɔkura n̄ɔɔbuse s̄ɔɔ, i b̄ɛɛn s̄ɔma derio ye i ra ko, kpa i m̄enna i n̄ɛ, Yinni Gusun̄ɔ s̄a kpa i man t̄ɔɔ bakaru diiya s̄ɔɔ n̄ɔɔba yiru. ¹³ T̄ɔɔ baka ten t̄ɔɔ gbiikiru s̄ɔɔ, i ko i n̄ɛ, Yinni Gusun̄ɔ ȳaku d̄ɔɔ mwaararuginu kuawa ni nu koo man nuburu dore. I ko i nu kowa ka naa kp̄emi w̄ɔkura ita ka ȳa kin̄enu yiru, ka ȳa kin̄ɛ kp̄emminu w̄ɔkura n̄ɛ ni nu w̄ɔɔ tia tia m̄ɔ. Yaa sabe ni kpuro nu ko n s̄awa ni nuñ alebu gaa m̄ɔ.

¹⁴ I ko i ka yaa sabe nin baatere ȳakuru kowa ka som m̄ɛ ba burina ka gum. I n ȳakuru m̄ɔ ka naa, som kilo n̄ɔɔba n̄ɛwa i ko i ka ko. I n m̄ɔ ka ȳa kin̄ɛru, som kilo n̄ɔɔba tia i ko i ka ko. ¹⁵ I n maa m̄ɔ ka ȳa kin̄ɛ kp̄embu, som kilo itawa i ko i ka ko. ¹⁶ I ko i maa ȳakuru ko ka boo kin̄ɛru bu ka b̄ɛɛ b̄ɛɛn durum w̄ɔka, t̄ɔɔ baateren ȳaku d̄ɔɔ mwaararugii te i ra ko ka som ka tam sannu baasi.

¹⁷⁻³⁴ T̄ɔɔ baateren ȳaku ni baasi, i ko i maa ȳakunu ko ka yaa sabe ni nuñ alebu gaa m̄ɔ ka maa som m̄ɛ ba burina ka gum, nge m̄ɛ i ra ko saa t̄ɔɔ baka ten s̄ɔɔ yirusen di n ka girari ten s̄ɔɔ n̄ɔɔba yiruse. Nge m̄eniwa i ko i ȳaku ni koosina.

S̄ɔɔ yiruse s̄ɔɔ, i ko i ȳakuru kowa ka ket̄ɛ kin̄ɛ kp̄ennu w̄ɔkura yiru ka ȳa kin̄enu yiru, ka ȳa kin̄ɛ kp̄emminu w̄ɔkura n̄ɛ w̄ɔɔ tia tiaginu ka maa boo kin̄ɛru.

S̄ɔɔ itase s̄ɔɔ, i ko i ȳakuru kowa ka ket̄ɛ kin̄ɛ kp̄ennu w̄ɔkura tia ka ȳa kin̄enu yiru, ka ȳa kin̄ɛ kp̄emminu w̄ɔkura n̄ɛ, w̄ɔɔ tia tiaginu ka maa boo kin̄ɛru.

Sɔɔ nnese sɔɔ, i ko i yākuru kowa ka ketɛ kinɛ kpennu wəkuru, ka yāa kinɛnu yiru ka yāa kinɛ kpemminu wəkura nne, wɔɔ tia tiaginu, ka boo kinɛru.

Sɔɔ nɔɔbuse sɔɔ, i ko i yākuru kowa ka ketɛ kinɛ kpennu nɔɔba nne ka yāa kinɛnu yiru, ka yāa kinɛ kpemminu wəkura nne, wɔɔ tia tiaginu, ka boo kinɛru.

Sɔɔ nɔɔba tiase, i ko i yākuru kowa ka ketɛ kinɛ kpennu nɔɔba ita ka yāa kinɛnu yiru ka yāa kinɛ kpemminu wəkura nne, wɔɔ tia tiaginu, ka boo kinɛru.

Sɔɔ nɔɔba yiruse sɔɔ, i ko i yākuru kowa ka ketɛ kinɛ kpennu nɔɔba yiru, ka yāa kinɛnu yiru, ka yāa kinɛ kpemminu wəkura nne, wɔɔ tia tiaginu, ka boo kinɛru.

³⁵ Tɔɔ baka ten sɔɔ nɔɔba itase sɔɔ, i bɛɛn sɔma derio ye i ra ko, kpa i menna i ka ne, Yinni Gusunɔ sã, ³⁶ kpa i man yāku dɔɔ mwaararuginu kua ni nu koo man nuburu dore, ka ketɛ kinɛru, ka yāa kinɛru ka yāa kinɛ kpemminu nɔɔba yiru wɔɔ tia tiaginu. Yaa sabe ni kpuro nu ko n sãawa ni nuñ alebu gaa mɔ. ³⁷ I ko i yāku nin baatere kowa ka som ka tam nge mɛ ba yen wooda yi. ³⁸ Kpa i maa yākuru ko ka boo kinɛru bu ka bɛɛ bɛɛn durum wəka, tɔɔ baateren yāku dɔɔ mwaararugiru ka ten som ka tam baasi.

³⁹ Yāku nini kpurowa i ko i ne, Yinni Gusunɔ kua tɔɔ baka te sɔɔ, ka sere maa yāku ni i ra ko baadomma. Niya yāku dɔɔ mwaararuginu ni i ra ko ka som ka tam, ka siarabun yāku, ka kɛnu, ka sere maa ni i ra ko nɔɔ mwɛɛrun sɔ.

30

¹ Yeniwa Məwisi u Isireliba kpuro sɔɔwa nge me Yinni Gusunɔ u nùn yiire.

Wooda ye ba yi

nɔɔ mwɛɛnun sɔ

² Məwisi u Isireliban bwese kerin wirugibu sɔɔwa u nɛɛ, wee wooda ye Yinni Gusunɔ u wɛ.

³ U nɛɛ, goo ù n nɔɔ mwɛɛru kua ma u koo nùn kɛru wɛ, n̄ kun me ù n bɔrua u nɛɛ, u koo tii nɛnɛ gãanu ganun sɔ, un̄ win gari yi kɔbiamɔ. U koo win nɔɔ mwɛɛ te yibiawa.

⁴ Bii wɔndia ù n Yinni Gusunɔ nɔɔ mwɛɛru kua, n̄ kun me, ù n bɔrua sanam me u gina wãa win tondon nɔma sɔɔ, ⁵ ma tundo wi, un̄ nùn ye yinari sanam me u yen gari nua, saa ye sɔɔ, wɔndia wi, u koo win nɔɔ mwɛɛ te yibiawa. ⁶ Adama win tundo ù n nùn ye yinari sanam me u yen gari nua, saa ye sɔɔ, wɔndia wi, un̄ maa nɔɔ mwɛɛ te yibiamɔ. Yinni Gusunɔ u koo nùn yen suuru kua, domi win tundowa u nùn ye yinari.

⁷ Wɔndia goo ù n nɔɔ mwɛɛru kua, n̄ kun me ù n bɔrua n deema un̄ bwisika saa ye u bɔri yi mɔ, yen biru ma u durɔ sua, ⁸ ma win durɔ kun nùn ye yinari sanam me u yen gari nua, u koo win nɔɔ mwɛɛ te yibiawa. ⁹ Adama win durɔ ù n ye yina sanam me u yen gari nua, un̄ maa nɔɔ mwɛɛ te yibiamɔ te u kua. Yinni Gusunɔ u koo maa nùn suuru kua.

¹⁰ Tɔn kurɔ win durɔ gu, n̄ kun me wi ka durɔ ba yinana, ù n nɔɔ mwɛɛru kua, u koo tu yibiawa.

¹¹ Kurɔ mɔro goo ù n nɔɔ mwɛɛru kua, n̄ kun me ù n bɔrua, ¹² ma win durɔ kun nùn ye yinari sanam

mε u yen gari nua, kurɔ wi, u koo win nɔɔ mWεε te yibiawa. ¹³ Adama win durɔ ù n nùn ye yinari sanam mè sɔɔ u yen gari nua, kurɔ wi, uñ maa nɔɔ mWεε te yibiamɔ. Yinni Gusunɔ u koo nùn suuru kua domi win durɔwa u nùn ye yinari. ¹⁴ Kurɔ mɔro ù n nɔɔ mWεεru kua, ñ kun mε ù n bɔrua u nεε, u koo tii nεnε gãanu ganun sɔ, win durɔwa u koo de nɔɔ mWεε te, tu koorɔ, ñ kun mε tu wɔruma. ¹⁵ Sanam mε durɔ wi, u gari yi nua, ù kun ye yinε, u yi wurawa. Kurɔ wi, u koo nɔɔ mWεε te yibiawa. ¹⁶ Adama durɔ wi, ù n dera n tε u sere nùn ye yinari, durɔ wiya u koo yen taare wa.

¹⁷ Wooda yeniwa Yinni Gusunɔ u Mɔwisi wε wɔndia ka win tondon sɔ, ka sere maa kurɔ mɔro ka win durɔn sɔ.

Isireliba ba Madianiba tabu di

31

¹ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nεε, ² a doo a Madianiba mɔru kɔsia kɔsa ye ba Isireliba kuan sɔ. Yen biruwa kon de a kpuna a gbi a wunen baababa deema.

³ Ma Mɔwisi u tɔn be sɔɔwa u nεε, gabu bu ben tabu yãnu sebuo bu da bu Madianiba wɔri kpa bu bu mɔru kɔsia nge mε Yinni Gusunɔ u gerua. ⁴ Yen sɔ, bwese kera baayere yu tabu kowobu nɔrɔbu (1.000) gɔsio.

⁵ Ma Isireliban bwese kera baayere ya tɔmbu nɔrɔbu gɔsa. Ma ben geera kua tabu kowobu nɔrɔbun suba wɔkura yiru (12.000). ⁶ Ma Mɔwisi u tabu kowobu nɔrɔbun suba wɔkura yiru ye tabu gɔra. Ba dawa ka Finεesi, yãku kowo Eleasaan bii, u Yinni Gusunɔn kurun dendi yãnu neni ka kɔbi

sannu. ⁷ Ma ba Madianiba tabu wəri nge me Yinni Gusunɔ u raa Mɔwisi sɔɔwa, ma ba ben tɔn durɔbu kpuro go. ⁸ Ma ba ben sinambu nɔɔbu ye go. Bera, Efi ka Rekeɔmu ka Suri ka Huri ka Reba. Ba maa Balamu Beorin bii go. ⁹ Adama ba ben kurɔbu ka bibu yoru mwεεra ma ba ben yaa sabenu ka ben arumaniba gura. ¹⁰ Ma ba ben wusu ka ben kpara yenu dɔɔ mɛni. ¹¹ Ma ba ka ye kpuro doona ye ba gura, tɔmbu ka yaa sabenu. ¹² Ma ba ka ye kpuro na Mɔwisi ka yaku kowo Eleasaa ka Isireliba kpuron mi sansaniɔ, Mɔabun wɔwaa, Yuudenin bɔkuɔ, Yerikon deedeeru.

¹³ Yera Mɔwisi ka yaku kowo Eleasaa ka Isireliban wirugibu ba yara ben sansanin di ba bu senna da. ¹⁴ Yera Mɔwisi u ka tabu sinambu mɔru kua, ka nɔrɔm nɔrɔm wirugibu, ka wunɔm wunɔm wirugibu, be ba taa bi da ba wee. ¹⁵ U nεε, mban sɔna i tɔn kurɔbu deri in bu go. ¹⁶ I ye ma bera Balamu u bɔrie ma ba dera Isireliba ba Yinni Gusunɔ torari Peorin gari sɔɔ, ma Yinni Gusunɔ u bu kɛsi kɛsi bararu sure. ¹⁷ Yen sɔ tɛ, i ben bii tɔn durɔbu kpuro goowo ka tɔn kurɔ be ba durɔ ye. ¹⁸ Adama i tii wɔndiaba yiiyo be baɔn durɔ ye. ¹⁹ Be ba maa tɔnu go, n kun me ba goru baba, ba koo yariwa sansanin di sɔɔ nɔɔba yiru, kpa bu tii dεεrasia be ka ben yobu, sɔɔ itase ka sɔɔ nɔɔba yiruse. ²⁰ I ko i bεen yānu dεεrasiaawa ka gāanu kpuro ni ba kua ka yaa gɔna, ka boo sansu, ka sere maa ni ba kua ka dāa.

²¹ Ma yaku kowo Eleasaa u tabu kowo be ba tabu da mi sɔɔwa u nεε, wee wooda ye Yinni Gusunɔ u Mɔwisi wɛ. U nεε, ²² wura ka sii geesu ka sii gandu ka sii wɔkusu ka pεεrum, ²³ sii si ba koo gesi kpī

bu dɔɔ doke kpuro, i ko i su dɔɔ dokewa kpa i su dɛɛrasia. Ye baɲ maa kpɛ bu dɔɔ doke i ko i ye wasiwa dɛɛrasiabun nim sɔɔ. ²⁴ I ko i bɛɛn yānu teawa sɔɔ nɔɔba yiruse kpa i dɛɛra. Yen biru i ko i kpɪ i wurama sansaniɔ.

Isireliba

ba arumani bɔnu kua

²⁵ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ²⁶ wunɛ ka yāku kowo Eleasaa ka Isireliban yenu yɛrobu, i arumani ye gario ye Isireliba ba mwaama mi, tɔmbu ka yaa sabenu. ²⁷ I ko i ye bɔnu kowa suba yiru ya n kpāaru nɛ, be ba tabu dagia ka be baɲ tabu degia. ²⁸ Be ba tabu dan bɔnu sɔɔ, wee ye i ko i wuna nɛ Yinni Gusunɔn sɔ. Yera nɛɛra wunɔbu (500) baayeren wɔllɔ i tia wuna nɛn sɔ, tɔmbu sɔɔ ka ketɛba sɔɔ, ka ketekunu sɔɔ, ka yāanu ka bonu sɔɔ. ²⁹ Kpa a ye yāku kowo Eleasaa wɛ. ³⁰ Be baɲ maa tabu den bɔnu sɔɔ, weeraakuru baateren wɔllɔ, kaa tia tia wuna nɛn sɔ tɔmbu sɔɔ ka ketɛba sɔɔ ka ketekunu sɔɔ ka yāanu sɔɔ ka bonu sɔɔ, ka sere yaa sabe ni nu tie sɔɔ, kpa a ye Lefiba wɛ be ba sɔmburu mɔ nɛn sɔa yerɔ.

³¹ Ma Mɔwisi ka Eleasaa ba kua ye Yinni Gusunɔ u Mɔwisi yiire. ³² Arumani ye ba gura kpuro, yen geeru wee. Yāanu ka bonun geera sɔa nɔrɔbun suba nata ka wata ka wɔkura nɔɔbu (675.000). ³³ Ketɛban geera sɔa nɔrɔbun suba wata ka wɔkura yiru (72.000). ³⁴ Ketɛkunun geera sɔa nɔrɔbun suba wata ka tia (61.000). ³⁵ Wɔndiaban geera maa sɔa nɔrɔbun suba tɛna ka yiru, be baɲ durɔ yɛ (32.000). ³⁶ Be ba tabu dan bɔnu ya kua yāanu nɔrɔbun suba gooba wunɔbu ka tɛna ka nɔɔba yiru ka nɛɛra

wunɔbu (337.500). ³⁷ Mi sɔɔ, ba nata ka wata ka wɔkura nɔɔbu wuna Yinni Gusunɔn sɔ (675). ³⁸ Ben ketɛban geera sɔa nɔrɔbun suba tɛna ka nɔɔba tia (36.000). Mi sɔɔ, ba wata ka wɔkura yiru wuna Yinni Gusunɔ sɔ. ³⁹ Ben ketɛkunun geera sɔa nɔrɔbun suba tɛna ka nɛɛra wunɔbu (30.500). Mi sɔɔ, ba wata ka tia wuna Yinni Gusunɔn sɔ. ⁴⁰ Tɔn be ba mwɛɛran geera ma sɔa nɔrɔbun suba wɔkura nɔɔbu ka tia (16.000). Mi sɔɔ, ba tɛna ka yiru wuna Yinni Gusunɔn sɔ. ⁴¹ Ma Mɔwisi u Gusunɔgia kpuro yɔku kowo Eleasaa wɛ nge mɛ Gusunɔ u nɔn sɔɔwa u ko. ⁴²⁻⁴³ Bɔnu ye ba Isireli be ba tie wɛ ya nɛwa ka be ba tabu dagia. Ya sɔawa nɔrɔbun suba gooba wunɔbu ka tɛna ka nɔɔba yiru ka nɛɛra wunɔbu (337.500), ⁴⁴ ka ketɛba nɔrɔbun suba tɛna ka nɔɔba tia (36.000) ⁴⁵ ka ketɛkunu nɔrɔbun suba tɛna ka nɛɛra wunɔbu (30.500), ⁴⁶ ka tɔmbu nɔrɔbun suba wɔkura nɔɔbu ka tia (16.000). ⁴⁷ Bɔnu ye Mɔwisi u Isireli be wɛ sɔɔ, ye u wuna Yinni Gusunɔn sɔ, yera tia tia weeraakuru baateren wɔllɔ, tɔmbu sɔɔ, ka yaa sabenu sɔɔ. Ma u ye kpuro Lefiba wɛ be ba sɔmburu mɔ sɔa yerɔ, nge mɛ Yinni Gusunɔ u nɔn wooda wɛ.

Kɛɛ ni ba Yinni Gusunɔ wɛ

⁴⁸ Tabu kowobu nɔrɔm nɔrɔm wirugibu ka wunɔm wunɔm wirugibu ba mennama ba na Mɔwisin mi. ⁴⁹ Ma ba nɔn sɔɔwa ba nɛɛ, sa tabu kowobu gara be sa kpare. Baa tɔn turo uɔ kare be sɔɔ. ⁵⁰ Yen sɔna sa ka Yinni Gusunɔ takarun kɛnu naawa ni ba kua ka wura. Niya sumi ka taaminu ka swaa tonkunu ka yɔni. Kpa nu n sɔa nge torarun yɔkuru.

⁵¹ Ma Mōwisi ka yāku kowo Eleasaa ba kēε ni kpuro mwa ni ba kua ka wura mi. ⁵² Kēε ni tabu kowobun wirugii be, ba Yinni Gusunō wē mi, nin bunum mu koo ko nge kilo wunaa wata ka wākurun saka. ⁵³ Adama be ba sāa tabu kowobu ba ben arumani ye ba gura tii yiyawa kpuro. ⁵⁴ Mōwisi ka Eleasaa ba ka kēε ni kpuro da ba yi Yinni Gusunōn kurō, Yinni Gusunō u n ka win tambu Isireliba yaaye.

*Isireliban bwese keri ita
yi sina Yuudenin
sōo yari yeru gia*

32

¹ Rubenin bwese kera ka Gadin bwese keran tambu ba yaa sabenu mō nu dabi too. Ma ba wa ma Yasēen tem ka Galadin tem mu gea sāa ben yaa sabenun sō. ² Yera ba da ba Mōwisi ka yāku kowo Eleasaa ka Isireliban wirugibu deema, ba nεε, ³ wuu sini, Atarōtu ka Diboni ka Yasεε ka Nimura ka Hεsiboni ka Eleale ka Sebamu ka Nεbo ka sere Beoni, ⁴ si Yinni Gusunō u dera bεε Isireliba sa kamia, sin tem mu gea sāa yaa sabenun sō. Wee sa maa yaa sabenu mō nu dabi.

⁵ Yen sō, à n ka sun nōnu geu mεeran na, a de bu sun tem mε wē bεε wunen sōm kowobu. A ku de su Yuudeni tōbura.

⁶ Ma Mōwisi u bu wisa u nεε, bεen mero bisibu ba koo dawa ba n tabu mō kpa bεε i n sō mini? ⁷ In yē ma i ko i bu mwia kpanasiawa kpa ba kun kī bu da tem mε Yinni Gusunō u bu wē sōo? ⁸ Nge mēya bεen baababa ba kua yellu sanam mε sa wāa Kadεsi Baanεaō, ye na bu gōra ba da ba Kananin tem saria

mεερα. Ye ba da ba tura sere Esikolin wəwəə ma ba tem mən saria mεεra. ⁹ Ye ba gəsirama, ma ba begibu Isireliba mwia kpanasia bu ku ka da tem mε Yinni Gusunə u bu wē səə. ¹⁰ Yen tǎə te səə, Yinni Gusunə u mǎru bəsira ma u bǎrua u nεε, ¹¹ tǎn be ba yarima Egibitin di mi, be ba wǎə yendu mǎ ka be ba kere mε, ben goo kun duə tem mε səə, mε u nǎə mwεeru kua u Aburhamu ka Isaki ka Yakəbu wē. Domi ba yina bu win gere mēm nǎəwa. ¹² Kaləbu, Yefunen bii, Kenasin bweseru səə, ka sere Yosue, Nunin bii, be tǎnawa ba koo du tem mε səə yèn sǎ ba nùn mēm nǎəwa mam mam. ¹³ Yinni Gusunə u ka bεen baababa mǎru kua ma u dera ba yaayaare kua gbaburə wǎə weeru sere be kpuro ba ka kpeera, be, be ba kua ye yañ nùn wēre. ¹⁴ Wee, tē bεε, i kī i bεen baaba ben yira swīi, kpa i de Yinni Gusunə u kpam mǎru bəsira ka bεε Isireliba. ¹⁵ Domi i n gera win swaan di, u koo de bεε kpuro i kpam tε gbaburə. Saa ye səə, kpa i de bεεgibu bu kam ko.

¹⁶ Ma ba Məwisi wisa ba nεε, aawo. Sa ko bεen yaa sabenu karaba kua kpa su maa wusu bani su gbāranu toosi bεen kurəbu ka bibun sǎ. ¹⁷ Yen biru, sa ko tabu yǎnu sua kpa sa n gbia su ka bεεgibu duusia ben temə, mε ba bu wē. Sa ye səə, sa ko bεen kurəbu ka bibu deriwa ba n wǎa wuu gbāranugii si səə, tem mən tǎmbun sǎ. ¹⁸ Sañ wurə bεen yenusə ma n kun mǎ Isireli baawure u win tem mwa. ¹⁹ Sà n tem mēni wa guru gee sǎə yari yeru mi, sañ maa tem gam kī Yuudēnin guru giə.

²⁰ Ma Məwisi u bu sǎəwa u nεε, n n mən na, i de i bεen nǎə mwεeru yibia. I tabu yǎnu suo kpa i da i tabu ko ka wērəbu nge mε Yinni Gusunə u bεε yiire.

²¹ Bεε kpuro, i Yuudēni tǎburo nge mε Gusunə u

kĩ kpa i n wãa mi sere u ka win yiberɛba gira win wuswaan di, ²² kpa u tem mɛ mwa. Saa ye sɔɔ, in ko i n maa taare gaa mɔ. I ko i kpĩ i wurama bɛɛn temɔ, kpa mu n sãa bɛɛgim. ²³ Adama i kun kue mɛ, i Yinni Gusunɔ torariwa mi. Kpa i n yɛ ma bɛɛya i ko i tora ten are sɔbe. ²⁴ I doo i wusu bani bɛɛn kurɔbu ka bibun sɔ, kpa i maa karaba ko bɛɛn yaa sabenun sɔ. Yen biru kpa i na i bɛɛn nɔɔ mwɛɛru yibia.

²⁵ Ma Gadigibu ka Rubeni be, ba Mɔwisi wisa ba nɛɛ, Yinni, ye a gerua mi kpuro, sa wura. ²⁶ Sa ko bɛɛn kurɔbu ka bɛɛn bibu ka bɛɛn yaa sabenu deri Galadi mini. ²⁷ Kpa bɛɛ kpuro su Yuudeni tɔbura sa n tabu yãnu neni su ka tabu ko Yinni Gusunɔn wuswaaɔ nge mɛ a gerua.

²⁸ Yera Mɔwisi u yãku kowo Eleasaa ka Yosue Nunin bii, ka Isireliban bwese kera baayeren wirugii wooda wɛ ben sɔ. ²⁹ U nɛɛ, Gadin bwese kera ka Rubenigia bà n tabu yãnu sua ma ba Yuudeni tɔbura ka bɛɛ sannu bu ka tabu ko Yinni Gusunɔn wuswaaɔ, ma ba bɛɛ somi i ka tem mɛ mwa, i bu Galadin tem wɛɛyɔ mu ko begim. ³⁰ Adama bà kun kue mɛ, i ko i bu tem wɛwa bɛɛn suunu sɔɔ Kananin temɔ.

³¹ Ma Gadigibu ka Rubeni be, ba kparam nɛɛ, ye Yinni Gusunɔ u nun sɔɔwa kpuro, sa wura. ³² Sa ko tabu yãnu sua su Kananin tem wɔri nge mɛ Yinni Gusunɔ u gerua kpa sa n bɛɛn tem mɔ Yuudenin bera gee.

³³ Ma Mɔwisi u Gadigii be ka Rubeni be, ka Manase, Yosefun biin bwese keran bɔnu Amɔreba ka Basanigibun tem kpuro wɛ, mɛn wuu marosu ka mɛn baru kpaanu, mi Sihoni ka Ogu ba raa bandu dii.

³⁴ Wuu si Gadigiba ba bana, siya Diboni ka Atarotu ka AROEE, ³⁵ ka Atarotu Sofani ka YASEE ka Yogbea, ³⁶ ka Beti Nimura ka Beti Harani. Ma ba su gbāranu toosi. Ba maa ben yaa sabenu karaba kua.

³⁷ Wuu si Rubeniba maa bana, siya Hesiboni, ³⁸ ka Eleale ka Kiriataimu ka Nebo ka Baali Meoni ka Sibima. Ma ba si kpuro yīsinu kōsa.

³⁹ Makiri Manasen biin sikadominu, beya ba Galadin tem wəri ba Amareba gira tem men di ma ba mu mwa. ⁴⁰ Ma Mowisi u bu tem me wē ba sina mi. ⁴¹ Manasen bii wi ba maa mō Yairi, win sikadomina nu da nu Amareban baru kpaanu wəri nu mwa, ma nu nu soka Yairin wusu. ⁴² Yen biru Nōbaki u Kenati wəri u mwa, ka yen baru kpaanu ma u ye soka ka win tiin yīsiru, Nōbaki.

Mi Isireliba ba sirena gbaburɔ

33

¹⁻² Sanam me Mowisi ka Aroni ba Isireliba kparama wuuru ka wuuru Egibitin di Yinni Gusunɔ u Mowisi sɔɔwa u nee, u yoruo mi ba da da. Ye u yorua wee.

³ U nee, wɔɔn suru gbiikoon sɔɔ wɔkura nnese sɔɔ yera ba Gɔɔ sararibun tɔɔ bakaru di nɔn gbiikiru. Yen sisiru ma ba seewa ba yara Ramusesin di Egibitigibun nɔni biru ka toro sindu. ⁴ Saa ye sɔɔ, Egibitigibu ba ben bii gbiikobu sikumɔ be ba gu saa ye Yinni Gusunɔ u ka ben bũnu siri. ⁵ Ye Isireliba ba seewa Ramusesin di, ba dawa Sukotuɔ, ba ben sansani gira. ⁶ Sukotun di ba da Etamuɔ tem saaram gam bɔkuɔ, ba ben sansani gira. ⁷ Saa Etamun di, ba na Pihahirotuɔ ye ya wãa Baali Sefonin deederu ma ba ben sansani gira Migidolin wuswaaɔ. ⁸ Saa

Pihahirətun di ba nim wōku tǎbura ba da Etamun tem saaram bera gia. Ba sanum sowa sōo ita ma ba da ba ben sansani gira Maraḗ. ⁹ Saa maran di ba tunuma Elimuḗ mi nim nḗnusu wākura yiru ka kpakpa bēε wata ka wākura wāa ma ba ben sansani gira mi. ¹⁰ Saa Elimun di ba da ba ben sansani gira nim wōkun bōkuḗ ge ba mḗ Naa yari. ¹¹ Saa min di, ma ba da bera mi ba mḗ Sini, mi tem mu sāa saaram. ¹² Saa min di ma ba da ba ben sansani gira Dofukaḗ. ¹³ Saa min di ma ba da Alusiḗ ba ben sansani gira mi. ¹⁴ Saa min di, ma ba da Refidimuḗ ba ben sansani gira mi. Miya Isireliba ba nim bia bu nḗ.

¹⁵ Saa min diya ba seewa ba da bera mi ba mḗ Sinai mi tem mu sāa saaram ba ben sansani gira mi. ¹⁶ Saa min diya ba da Kiburəti Hatafaḗ ba ben sansani gira mi. ¹⁷ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Haserətuḗ. ¹⁸ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Ritimaḗ. ¹⁹ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Rimḗ Pεεsiḗ. ²⁰ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Libinaḗ. ²¹ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Risaḗ. ²² Saa min diya ba da ba ben sansani gira Kehelataḗ. ²³ Saa min diya ba da ba ben sansani gira guu te ba mḗ Safεεḗ. ²⁴ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Haradaḗ. ²⁵ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Makelətuḗ. ²⁶ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Tahatiḗ. ²⁷ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Tarakiḗ. ²⁸ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Mitikaḗ. ²⁹ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Hasimḗnaḗ. ³⁰ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Mḗserətuḗ. ³¹ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Bεε Yakaniḗ. ³² Saa min diya ba da ba ben sansani gira Hori Gidigadiḗ. ³³ Saa

min diya ba da ba ben sansani gira Yotibatao. ³⁴ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Aborona. ³⁵ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Esioni Gebee. ³⁶ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Kadesio bera mi ba mɔ Sini, mi tem mu sã saaram. ³⁷ Saa min diya ba da ba ben sansani gira guu te ba mɔ Hori Edɔmun tem nɔ bura yerɔ.

³⁸⁻³⁹ N deema n kua wɔ weeru saa min di ba yarima Egibitin di. Saa ye, yaku kowo Aronin wɔ wunaa teeru ka itawa mi. Ma u yɔwa guu ten wɔllɔ nge mɛ Yinni Gusun u nɔn sɔwa. Miya u kpuna u gu wɔn suru nɔbusen tɔ gbiikiru sɔ. ⁴⁰ Ma Aradin sina boko wi u sã Kananigii u ka wã Kanani yen sɔ yɛsan nɔm dware gia, u nua ma Isireliba ba tunuma.

⁴¹ Ye Isireliba ba seewa Hori min di, ma ba da Salumano, ba ben sansani gira. ⁴² Saa min diya da ba ben sansani gira Punawo. ⁴³ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Obotu. ⁴⁴ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Iye Abarimu Mɔabuban tem nɔ bura yerɔ. ⁴⁵ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Diboni Gadi. ⁴⁶ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Alimɔ Dibilataimu. ⁴⁷ Saa min diya ba da ba ben sansani gira Abarimun guunun bera gia, Nɛbon deederu. ⁴⁸ Ye ba doona Abarimun guunun di, ba nawa Mɔabuban wɔwa Yuudenin boku, Yerikon deederu. ⁴⁹ Ma ba ben sansani gira mi, saa Bɛti Yesimatin di, n ka girari Abeli Sitimu.

Yinni Gusun u wooda wɛ

bu Kananin tem bɔnu ko

⁵⁰ Yinni Gusun u ka Mɔwisi gari kua Mɔabun wɔwa, Yuudenin boku, Yerikon deederu, u

nεε, ⁵¹ a Isireliba sɔɔwɔ a nεε, sanam mε ba koo Yuudeni tɔbura bu du Kananin temɔ, ⁵² bu tem mɛn tɔmbu kpuro giro ben wuswaan di kpa bu ben bwãarokunu kɔsuku ni ba dãka ka ni ba seka, ka sere maa ben yãku yenu. ⁵³ Bu tem mε mɔɔ kpa bu sina mi, domi na bu mu wẽwa mu n sãa begim, ⁵⁴ kpa bu tem mε bɔnu ko ka tɛtɛ nge mε ben bwese kerin tɔmba geeru nε. Bɛn tɔmbu ba dabi, bu bu tem wẽyɔ mu n kpã. Be bañ maa dabi kpa u bu wẽ fiiko. Ba koo bwese kera baayere yen tem wẽwa bera ye ba tɛtɛ di kpa mu n sãa begim. ⁵⁵ Adama bà kun tem mɛn tɔmbu gire ben wuswaan di, be ba deri mi, ba ko n sãawa nge sãki yi yi ko n ben nɔni sɔkumɔ, ka yabiri yi yi ko n bu sɔkirimɔ bera ka bera. Ba ko n sãawa ben yiberɛba tem mε sɔɔ, mi ba koo sina mi. ⁵⁶ Saa ye, beya kon kua ye na raa gɔru doke n yiberɛ be kua.

Kananin tem nɔɔ bura yenu

34

¹ Yinni Gusunɔ u ka Mɔwisi gari kua u nεε, ² a Isireliba sɔɔwɔ a nεε, bà n dua Kananin temɔ, mε mu koo ko begim, mɛn nɔɔ bura yenu wee.

³ Sɔɔ yẽsan nɔm dwaru gia mu koo nɔɔ yɔrawa bera mi ba mɔ Siniɔ mi tem mu saaram sãa kpa gu maa da Mɔabun tem bɔkuɔ. Nɔɔ ge, ga koo torewa nim wɔku bɔruguun bɔkuɔ, sɔɔ yari yeru gia. ⁴ Min di, kpa gu fuka gu da Akarabimun guunu gia sɔɔ yẽsan nɔm dwarɔ kpa gu bera mi ba mɔ Sinin sukum sara sere ka Kadɛsi Baanɛaɔ, n ka da Hasaa Adariɔ sere ka Asimɔɔwɔ. ⁵ Saa Asimɔɔn di kpa gu maa da Egibitin daa tora gaan mi kpa gu da gu yɔra nim wɔkuɔ ge ba mɔ Mɛditeranɛ.

⁶ Sɔɔ kpee yeru gia men nɔɔ ga koo yɔrawa nim wɔku teu gen mi.

⁷ Sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ba koo tem men nɔɔ suawa saa nim wɔku gen min di n ka da Horin guurɔ. ⁸ Min di, ba koo de gu kpewa ka Hamatiɔ n ka na Sedadiɔ.

⁹ Kpa gu doona min di gu da Siforonio kpa gu da gu yɔra Hasaa Enaniɔ. Miya n ko n sɔa bɛen tem nɔɔ bura yeru sɔɔ yɛsan nɔm geu gia.

¹⁰ Sɔɔ yari yeru gia maa, men nɔɔ bura yera koo torewa saa Hasaa Enanin di kpa tu da Sefamuo.

¹¹ Saa Sefamun di kpa tu da Ribilan bera gia Ainin sɔɔ yari yeru gia kpa tu Kinɛretin daa burerun gooru bɛwa. ¹² Saa min di, kpa tu da Yuudenin bera gia kpa tu da tu yɔra nim wɔku bɔruguuɔ. Mi n ko n sɔa bɛen tem nɔɔ bura yeru miya mi.

¹³ Ye Mɔwisi u Isireliba gari yi sɔɔwa ma u maa nɛɛ, tem meya mi, mɛ Yinni Gusunɔ u himba kua u bɛɛ bwese keri nɔɔba nɛɛ ka bɔnu wɛ i bɔnu ko ka tɛtɛ. ¹⁴⁻¹⁵ Bwese keri yiru ka bɔnu yeni, Rubɛnigiru ka Gadigiru ka Manasegirun bɔnu, ba ben tem mwa kɔ Yuudenin bera gee, Yerikon deedeeru, sɔɔ yari yeru gia.

Wirugii be Gusunɔ u gɔsa bu ka tem mɛ bɔnu ko

¹⁶ Yinni Gusunɔ u Mɔwisi sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁷ yɔku kowo Eleasaa ka Yosue Nunin bii, beya ba koo tem men bɔnu kobun wunanɔsu ko, ¹⁸ kpa a ben bwese kera baayeren di wirugii turo wuna u raa bu somi.

¹⁹ Be ba koo bu somi, beya

Kalebu, Yefunen bii, Yudan bweseru sɔɔ.

²⁰ Ka Samueli, Amihudun bii, Simeɔn bweseru sɔɔ,

²¹ ka Elidadi, Kisilonin bii, Benyamɛen bweseru sɔɔ,

²² ka Buki, Yogilin bii, Danun bweseru sɔɔ,

23-24 ka Hanieli, Efodun bii, Manasen bweseru sɔɔ ka Kemueli, Sifitanin bii, Efaraimun bweseru sɔɔ. N deema Manase ka Efaraimun bwesenu nu sãawa Yosefun bwese keri.

25 Ka Elisafani, Paanakin bii, Sabulonin bweseru sɔɔ,

26 ka Patieli, Asanin bii, Isakarin bweseru sɔɔ,

27 ka Ahihudu, Selamin bii, Aseɛn bweseru sɔɔ,

28 ka Pedaheli, Amihudun bii, Nefitalin bweseru sɔɔ.

29 Be Yinni Gusunɔ u gɔsa bu ka Isireliban bwese keri Kananin tem mɛ bɔnu kua, bera mi.

35

Wuu si ba Lefiba wẽ

1 Yinni Gusunɔ u ka Mɔwisi gari kua Mɔabun wɔwɔɔ, Yuudenin bɔkuɔ, Yerikon deedeeru u nɛɛ,

2 a Isireliba sɔɔwɔ bu wusu gɔsi ben tem sɔɔ bu Lefiba wẽ mi ba ko n wãa ka sere maa kpara yenu.

3 Lefiba ba koo sinawa wuu marosu sɔɔ, kpa ba n tem mɔ mi ba ko n da ben yaa sabenu kpare.

4 Kpara yee ni i ko i bu wẽ mi, nin yasum mu ko n sãawa gɔm soonu nɔrɔbu (1.000) saa gbãrarun beri berikan di, 5 kpa nin dɛɛbu bu n sãa gɔm soonu nɔrɔbun suba yiru (2.000) sɔɔ yari yeru gia, ka sɔɔ duu yeru gia, ka sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia, ka maa nɔm geu gia, kpa wuu ga n wãa suunu sɔɔ. Nge mɛya ben kpara yee ni, nu ko n sãa wuu baagere sɔɔ. 6 Ba koo bu wusu nɔɔba tia wẽ mi wi u tɔnu go u ko n da kpikiru de, ka maa wusu gasu weeru ka yiru.

7 Wuu si kpuro su ko n sãawa weeru ka nɔɔba ita, ka sin kpara yenu. 8 Isireliban bwese kera baayere ya koo Lefiba wusu wẽwa nge mɛ yen tem mu kpãaru

nε. Be ba dabi ba koo wēwa n dabi. Be bañ maa dabi, kpa bu wē fiiko.

Wuu sìn mi

ba ko n da kpikiru de

⁹Yinni Gusunə u Məwisi sɔɔwa u nεε, ¹⁰a Isireliba sɔɔwə a nεε, bà n Yuudenin tɔbura ba dua Kananin temə, ¹¹bu wusu gasu gəsio mi wi u kun kī u ka tɔnu go u ko n da kpikiru de, ¹²sere bu ka nùn da bu siri tɔmbun wuswaaə. Nge mɛya u koo ka yari wi u kī u nùn mərə kəsian nəman di. ¹³Wuu sìn mi ba ko n da kpikiru de, su ko n sãawa nɔɔba tia, ¹⁴ita ya n wãa Yuudenin sɔɔ yari yeru gia, ita ye ya maa tie ya n wãa Kananin temə. ¹⁵Isireli goo, ñ kun mε sɔɔ wi u wãa Isireliban suunu sɔɔ, ù kun kī u ka tɔnu go, u koo kpī u kpikiru da wuu sìn gagan mi.

¹⁶⁻¹⁹Goo ù n tɔnu so u go ka gãa ni ba kua ka sisu, ñ kun mε ka kperu, ñ kun mε ka bokuru, u sãawa tɔn gowo. Wi u go min tɔnu u koo maa nùn mərə kəsie u gowa. ²⁰Goo ù n win winsim tusa u bəria, ñ kun mε u nùn gãanu kara, ²¹ñ kun mε u nùn so ka nəma u go, ba koo yěron tii gowa, domi u sãawa tɔn gowo. Wi u go min tɔnu u koo maa nùn mərə kəsie u gowa.

²²⁻²³Goo ù kun maa kī u ka win winsim bəria, ñ kun mε u nùn kara ka gãanu ñ kun mε, u ka nùn kperu so u go, ²⁴tambu ba koo ye ya koorə min saria mɛriwa bu ka yěro siri wi u tɔnu go mi. ²⁵Kpa bu nùn wiru dwe bu de u wura wuu gèn mi u raa kpikiru da, kpa u sina mi sere yāku kowo tɔnwero u ka gbi wi ba gum tāre wirə. ²⁶Wi u tɔnu go mi, ù n yara wuu gen min di, gèn mi u kpikiru da mi, ²⁷ma wi u kī u nùn mərə kəsia u nùn go, yěro kun taarε

gaa mɔ. ²⁸ Domi wi u tɔnu go mi, n weene u sinawa wuu mi u raa kpikiru da sere yaku kowo tɔnwero u ka gbi. Yen biru u koo kpɪ u wura win temɔ.

²⁹ Wooda beniwa ba ko n da swɪi, be ka ben bibun bweseru yam kpuro mi ba waa.

³⁰ Goo ù n tɔnu go, tɔn dabira ba koo yen seeda di bu sere yero go. Tɔn turon seeda dibu kun tura bu ka tɔnu taare wɛ bu go. ³¹ Bu ku nɔm biran kɛru mwa bu ka tɔn gowo deri. N weene u gbiwa kam kam. ³² Baɲ maa nɔm biran kɛru mwaamɔ bu ka de u da wuu gɛn mi ba ra kpikiru de, kpa u wura win temɔ yaku kowo tɔnwero ù n gu.

³³ Bu ku raa tɔnu go, domi yera ya koo ben tem disi doke. N ñ maa koorɔ bu mɛ dɛɛrasia ma n kun mɔ ba yero go, wi u tɔnu go mi. ³⁴ Bu ku raa tem mɛ disi doke mɛ sɔɔ ba ko n waa, domi nɛ Yinni Gusunɔ, ko na n waa ka be, nɛ wi na ra n waa be Isireliban suunu sɔɔ.

Kurɔ suabun wooda ye ba yi

tɔn kurɔ be ba tem tubi din sɔ

36

¹ Manasen bweseru ta sɔawa Yosɛfun bwese kɛra. Bwese te sɔɔ, Galadi u sɔa Makirin bii, Manasen debubu. Galadi win bweserun wirugiba ba da ba Mɔwisi ka Isireliban yɛnu yero bu deema, ² ba nɛɛ, Mɔwisi, wee sanam mɛ Yinni Gusunɔ u nun yiire a Isireliba tem bɔnu kua ka tɛtɛ, u nun sɔɔwa u nɛɛ, a bɛsɛn mɔɔ Selofadin tem win bii wɔndiaba wɛ. ³ Tɛ, bii wɔndia be, bɔ n durɔbu sua Isireliban bwese kɛri yi yi tien gaa sɔɔ, ba koo ben tem mɛ ba tubi di suawa bu bwese kɛra yɛn mi ba wura sosia. An wa ma bɛsɛn tem mu koo kaara mɛ ba sun wɛ ka tɛtɛ? ⁴ Isireliban yakiabun tɔru tɔ n

tunuma, ba koo ben bɔnu wunawa besen min di bu ye bwese kera yèn mi ba wura sosia.

⁵ Ma Mɔwisi u Isireliba sɔɔwa u nɛɛ, Yosefun bweserun tɔn be, ba gem mɔ. ⁶ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua Selofadin bii wɔndiaban sɔ. U nɛɛ, ba koo kpī bu durɔ sua wi ba kī, adama ya n gesi sãa ben tondon bwese kera sɔɔ. ⁷ Isireliban bwese kera gaan tem muñ duɔ bwese kera gaan tem sɔɔ. Isirelin bwese kera baayere, ya koo yen tem nenewa me ya tubi di. ⁸ Tɔn kurɔ baawure wi u tem wa u tubi di Isireliban bwese kera gaa sɔɔ, u koo durɔ suawa win bwese kera ye sɔɔ, u wa u ka win tondon tem me u tubi di nenɛ. ⁹ Bwese kera gaan tem kun duɔ bwese kera gaan temɔ. Adama Isireliban bwese kera baayere ya koo yen tem nenewa kem kem me ya tubi di.

¹⁰⁻¹¹ Ma Selofadin bii wɔndia be, Mala ka Tirisaka Hogula ka Milika ka Nɔa ba Yinni Gusunɔn wooda ye wura ye u Mɔwisi wɛ mi. Ma ba ben tondon maabu ka wɔnɔbun bibu sua durɔbu. ¹² Ba durɔbu suawa Yosefun bwese kera sɔɔ, Manasen bibun bweserɔ, ma tem me ba tubi di muñ menanɛ ka ben tundobun tem.

¹³ Wooda ka yiire bi Yinni Gusunɔ u Isireliba wɛ Mɔwisin min di, Mɔabun wɔwaɔ, Yuudenin bɔkuɔ, Yerikon deederu, biya mi.

Bibeli Gusunɔn Gari
The Holy Bible in the Baatonum language of Benin,
also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEEB/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8